

T.C.
GAZIANTEP ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN OKUL OLGUNLUĞU
DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
NEZAHAT GÜZEL

TEZ DANIŞMANI
Yrd.Doç. Dr. Melike Özyurt

GAZIANTEP
OCAK 2018

TEZ ONAY SAYFASI

Öğrencinin Adı ve Soyadı:Nezahat GÜZEL

Üniversite:Gaziantep Üniversitesi

Enstitü:Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Anabilim Dalı ve Programı:Temel Eğitim Anabilim Dalı ve Sınıf Eğitimi Tezli Yüksek Lisans

Tezin Başlığı:Okul Öncesi Eğitimi Alan Öğrencilerin Okul Olgunluğu
Düzeylerinin İncelenmesi

Tez Savunma Tarihi : 15/01/2018

Bu Tezin Yüksek Lisanstezi olarak gerekli şartları sağladığımı onaylarım.

Doç. Dr. Ayhan DOĞAN

Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımda okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Yrd.Doç. Dr. Melike ÖZYURT

Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleri:

İmzası

Yrd.Doç. Dr. Melike ÖZYURT

Yrd.Doç. Dr. Bilge KUŞDEMİR KAYIRAN

Doç. Dr. Faruk YILDIRIM

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Onayı
Prof.Dr. Fatih ÖZMANTAR
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ÖZET

OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN OKUL OLGUNLUĞU DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

GÜZEL,Nezahat

Yüksek Lisans Tezi, Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Melike ÖZYURT

Ocak 2018, 90 sayfa

Bu araştırmada, okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin okul olgunluğu düzeylerinin eğitim alma süresi, cinsiyet, eğitim gördüğü kurum ve ay yaşı değişkenleri açısından incelenmesi, ayrıca okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitimin okul olgunluğu kavramı üzerindeki etkisine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Karma araştırma yönteminin kullanıldığı araştırmanın deseni açıklayıcı sıralı desen olarak belirlenmiştir. Çalışmanın örneklemini, 2016-2017 öğretim yılında Gaziantep ili Şahinbey ve Şehitkamil ilçelerinin Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı tabakalı örnekleme ile belirlenmiş beş okulda eğitim gören 221 okul öncesi öğrencisi ve bu okullarda görev yapmakta olup maksimum çeşitlilik örnekleme ilkesiyle belirlenen 5 sınıf ve 5 okul öncesi olmak üzere toplam 10 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmanın veri toplama aracı olarak 'Metropolitan Okul Olgunluğu Testi' ve görüşme formu kullanılmıştır. Veri analizinde nicel veriler için bağımsız gruplar testi ve ANOVA, nitel boyuttaki veriler için ise betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Yapılan analizler sonucunda, okul öncesi eğitim alma süresi ve ay yaşı arttıkça okul olgunluğu ortalamalarında artış gözlemlenmiştir. Ayrıca okul türü değişkenlerinden 'Bağımsız' anaokullarındaki öğrencilerin okul olgunluğu ortalamalarının, 'ilkokul' bünyesindeki anasınıflarında eğitim gören öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin okul olgunluğuna sahip öğrencilerin 'Fiziksel ve zihinsel becerileri gösterme', 'Yaşlılarıyla benzer özellikler gösterme', 'Sorumluluk sahibi olma', 'Sınıf, okul kurallarını anlayıp bunları uygulayabilme' ve 'Kendini rahatça ifade

edebilme özellikleri göstermesini beklediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul Olgunluğu, Okul Öncesi Eğitim, Metropolitan Okul Olgunluğu Testi

ABSTRACT**AN ANALYSIS CONCERNING THE SCHOOL MATURITY LEVELS OF
PRE-SCHOOL STUDENTS**

GÜZEL,Nezahat

MA Thesis, Department of Elementary Education

Supervisor: Asst. Prof. Melike OZYURT

January 2018, 90pages

This study was conducted to investigate the school maturity levels of pre-school students in terms of school period, gender, pre-school institution and month age variables and also to assess pre-school teachers' and elementary school teachers' opinions regarding the impact of pre-school education upon the school maturity concept. Explanatory sequential mixed design and mixed research method were used in the research. The population and sample group of the study consist of 221 pre-school students attending five schools attached to the Ministries of National Education of Sahinbey and Sehitkamil districts of Gaziantep province which were determined using stratified sampling and 5 elementary school and 5 pre-school teachers at these schools chosen using maximum variation sampling. "Metropolitan Maturity Test" and interview form were used as data collection tools in the research. Independent Samples T-Test and Anova were used for the quantitative data and the descriptive analysis technique for the qualitative data. As a result, it has been observed that there is an increase in the school maturity mean scores as the school period and month age go up. Besides, it has been established that the mean scores of the students in the 'independent pre-schools' of the school type variables are higher than those of the students in the pre-schools within the body of an 'elementary school'. It has been also made firm that teachers expect from the students with school maturity to display the characteristics of 'Showing physical and mental abilities', 'Showing similar qualities to their peers', 'Having sense of responsibility', 'Understanding and practicing classroom and school rules' and 'Expressing themselves comfortably'

Keywords: School Maturity, Pre-School Education, Metropolitan Maturity Test

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖZET	ii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ	vii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	2
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	5
1.5. Sayıtlar	6
1.6. Sınırlılıklar.....	6
1.7. Tanımlar	6
BÖLÜM II	7
KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM	7
2.1.1. Okul Öncesi Eğitimin Tanımı.....	7
2.1.2. Okul Öncesi Eğitimin Tarihçesi	9
2.1.3.Okul Öncesi Eğitimin Önemi	13
2.1.4. Okul Öncesi Eğitimin Amaçları ve Temel İlkeleri.....	14
2.1.5. Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Gelişimsel Özellikleri.....	16
2.2. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM, OKUL OLGUNLUĞU ve İLKOKUL İLİŞKİSİ. 20	
2. 2.1. Okul Olgunluğu Nedir?	20
2.2.2. Okul Öncesi Eğitimin ve Diğer Etmenlerin Okul Olgunluna Etkisi	21
2.2.3. İlkokul Eğitiminin Tanımı ve Önemi.....	24
2.2.4. Okul Olgunluğunun İlkokul Dönemine Etkileri	25
2.2.5. İlkokul Birinci Sınıf Çocuğunun Sahip Olması Gereken Yeterlilikler.....	26
2.3. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	27
2.3.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	28

2.3.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	33
BÖLÜM III.....	36
YÖNTEM.....	36
3.1. Araştırmanın Deseni.....	36
3.2. Evren ve Örneklem.....	36
3.3. Veri Toplama Araçları.....	38
3.3.1. Metropolitan Olgunluk Testi	38
3.3.2. Görüşme Formu	40
3.4. Veri Toplama Süreci	40
3. 5 Verilerin Analizi.....	41
BÖLÜM IV	43
BULGULAR ve YORUM.....	43
4.1.Okul Öncesi Öğrencilerin Okul Olgunluğuna İlişkin Bulgular ve Yorum	43
4.1.1. Okul Öncesi Eğitimi Alma Süresine İlişkin Bulgular ve Yorum	43
4.1.2. Okul Türüne İlişkin Bulgular ve Yorum.....	44
4.1.3. Cinsiyete İlişkin Bulgular ve Yorum	46
4.1.4. Ay Yaşına İlişkin Bulgular ve Yorum	46
4.2. Araştırmanın Nitel Verilerinden Elde Edilen Bulgular	48
4.2.1. Okul Olgunluğuna Kavramına İlişkin Öğretmen Görüşleri	48
4.2.2. Okul Olgunluğuna Erişmiş Bir Öğrencinin Özelliklerine İlişkin Öğretmen Görüşleri	49
4.2.3. Okul Olgunluğunu Kazandırmada Okul Öncesi Eğitiminin Yerine İlişkin Öğretmen Görüşleri	51
4.2.4. Okul Öncesi Eğitim Süresine İlişkin Öğretmen Görüşleri	53
4.2.5. Okul Olgunluğunun Gelişmesine Etki Eden Faktörlere İlişkin Öğretmen Görüşleri	54
BÖLÜM V.....	56
TARTIŞMA	56
BÖLÜM VI	62
SONUÇ ve ÖNERİLER.....	62
6.1. Sonuçlar.....	62
6.2. Öneriler.....	63
KAYNAKLAR	64

TABLOLAR LİSTESİ

Sayfa No

Tablo 2.1. Okul Öncesi Eğitimde Öğretim Yılına Göre Net Okullaşma Oranları (MEB 2016-2017 İstatistikleri).....	100
Tablo 3.1.: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Eğitim Alma Süresi, Okul Türü, Cinsiyet ve Ay Yaşı Dağılımı.....	377
Tablo 3.2.: Metropolitan Olgunluk Testi Puan Tablosu.....	39
Tablo 4. 1.: Okul Olgunluğu Puan Ortalamalarının Okul Öncesi Eğitim Alma Süresine Göre T Testi Sonuçları.....	444
Tablo 4. 2. : Okul Olgunluğu Puan Ortalamalarının Okul Türüne Göre T Testi Sonuçları.....	45
Tablo 4. 3. : Okul Olgunluğu Puan Ortalamalarının Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları	46
Tablo 4. 4.: Okul Olgunluğu Puan Ortalamalarının Okul Öncesi Eğitim Alma Süresine Göre T Testi Sonuçları.....	477
Tablo 4.5.: Okul Olgunluğu Kavramına İlişkin Öğretmen Görüşleri	48
Tablo 4.6.: Okul Olgunluğuna Erişmiş Bir Öğrencinin Özelliklerine İlişkin Öğretmen Görüşleri	500
Tablo 4.7.: Okul Olgunluğunu Kazandırmada Okul Öncesi Eğitiminin Yerine İlişkin Öğretmen Görüşleri	522
Tablo 4.8.: Okul Öncesi Eğitimin Süresine İlişkin Öğretmen Görüşleri	533
Tablo 4.9.: Okul Olgunluğunun Gelişmesine Etki Eden Faktörlere İlişkin Öğretmen Görüşleri	544

BÖLÜM I

GİRİŞ

Okul öncesi eğitim kurumları, günümüzde giderek artan bir ihtiyaç haline gelen, çocukların yaşlarıyla bir arada bulunup güvenli oyun oynayabilme gereksinimlerini karşılayan yerlerdir (Oktay, 2004). Çocuğun, uygun aile çevresinin yanında ilköğretime hazırlık için yaşlarıyla bir arada olabileceği ve uzman eğitimciler gözetiminde olması gerekmektedir (Yavuzer, 2001). Ülkemizde okul öncesi eğitim son yıllarda önem kazanmış olmasına karşın 2015-16 eğitim öğretim yılı için yayınlanan istatistiklerde Türkiye’de, 4-5 yaş grubundaki çocukların oranı %42,96’sının, 5 yaş grubundaki çocukların ise %55,48’nün okul öncesi eğitimden yararlandığı belirtilmiştir (MEB İstatistikleri, 2016). Bu oranlar ilkokula başlayan öğrencilerin büyük bir kısmının halen okul öncesi eğitim alamadığını göstermektedir.

İlkokula başlama için dünya geneli birçok ülkede ölçüt belirli bir yaş kabul edilmektedir. Ancak Oktay (2005) tarafından yapılan araştırmada da sadece yaş ölçütünün ilkokula başlangıç için yeterli olmadığını göstermektedir. Çocuğun gerekli olan okula başlama yaşının yanında ayrıca tüm gelişim alanlarında yaşının gerektirdiği özellikleri göstermesi, öğrenmeye hevesli olup çevresiyle rahat ilişki kurabilmesi, okula gitmeye ve okumaya hazır bir duruma geldiğini göstermektedir. Tüm bunlar bize çocuğun okul başarısında oldukça önemli yeri olan okul olgunluğu kavramının içeriğini sunmaktadır (Kılıç, 2004). Tüm gelişim alanlarında belirli bir olgunluğa erişmiş olan çocuk ilkokula başlangıçta uyum sorunu yaşamayacaktır. Bu olgunluğun sağlanmasında çocuğun kişisel farklılıklarının yanı sıra cinsiyet, anne baba etkisi, sosyo kültürel çevre, okul öncesi eğitim alma gibi değişkenler etki edebilmektedir.

1.1.Problem Durumu

Eğitim bireyin içinde yaşadığı topluma uyum sağlayabilmesi için yetiştirilmesidir (Yavuzer, 2001). Eğitim yoluyla bireyhayatını sürdürebilmek için gerekli olan bilgi ve beceriyikazanıp içinde bulunduğu sosyal çevreye uyumunu kolaylaştırır (Oktay, 2010). İnsanlar belli içgüdüsel davranışları haricindeihtiyacıolanbilgivebecerilerlednyaya gelmezler. Çocuğun gelecekteki başarıları için yeni öğrenme fırsatları ve olanakları hazırlanmış bir çevrede eğitilmeleri büyük önem taşımaktadır (Yavuzer,2010).lkemizde ve dünyada bireylerin en temel haklarından biride eşit bir şekilde eğitim görme hakkıdır. Son yıllarda ülkemizde de sıkça gündeme gelen en önemli eğitim konularından biri okul öncesi eğitimidir. Bireyin formal eğitimi okul öncesi eğitimle başlamaktadır. Okul ncesi eğitim, çocuğun doğumu ile başlayıp temel eğitimi aldığı güne kadar geçen yılları kapsayan ve çocuğun yaşamında önemli rol oynayan gelişimsel alanlarınintmnn büyük ölçüde tamamlandığı, kişiliğin belirginleştiği, ailelerde ve kurumlarda verilen eğitim sürecidir(Cinkılıç, 2009). Çocuğun okul öncesi eğitimi okuldan önce ailede başlamaktadır. Bu yüzden çocuğun yaşamındaki ilk yıllarında oluşan gelişimlerde aile ve içinde bulunduğu evrebirinci derecede etkili olmaktadır. Ancak sonraki yıllarda aile çocuğun tüm gelişim ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kalabilir. Ailenin yetersiz kaldığı bu süreçte devreye gelişimini destekleyecek uygun eğitimin verileceği okul öncesi eğitim kurumları girmektedir (Aral, N., Gürsoy, F. ve Köksal, A. 2000a, s.15).

Okul sistemi içerisinde bireyin ilerleyişi bir önceki dönemin başarıları üzerine yapılır ve bu yapılanma da bir sonraki dönemdeki gelişimin temellerini atar (Yavuzer, 2001). Bu temellerin oluşturulmaya başlandığı ilk formal eğitim yeri olan okul öncesi eğitim kurumları bu açıdan oldukça önemlidir.Okulöncesi eğitimi ile öğrencilerin ilkokul dönemindeki uyum ve başarısı arasında anlamlı bir ilişki olduğu düşünülmektedir. Buna göre okul öncesi eğitimi alan çocuğun almayan çocuğa göre, okulun isteklerine daha iyi yanıt verebileceği yapılan araştırmalarda(Oktay, 1983; Adams, 1998; Perry, 1999; Welch & White, 1999; Yazıcı, 2002; Yılmaz, 2003; Unutkan, 2003; Santo, 2006; Tunçeli, 2012; Özarlan, 2014) görülmüştür.Okul ncesi eğitimi kapsayan 0-6 yaş, çocuklarının gelişimve öğrenmelerinin en hızlı olduğu yaştır. Ayrıca bu dönemde çocuğun bilişsel, sosyal, psikomotor, dil, zbakım alanlarında gösterdiği gelişimler ilköğretime hazırlık noktasında kritik bir öneme sahiptir (Dereli, 2012).Okul ncesi eğitimin etkileri göz

önüne alındığında eğitimden yararlanan ve yararlanmayan çocukların, okuma-yazmayı öğrenebilmesi için belirli bir olgunluğa ulaşmasının yanında, bunun için gerekli olan, ön bilgi beceri ve tutumları kazanması (Oktay, 1999) olarak tanımlanan okul olgunluğudüzeylerinde farklılıklar da oluşturabilecektir.

İlkokula başlama çocuğun hayatında oldukça önemli ve bir o kadar da zor bir dönemdir. Eğer çocuk duygusal, psikolojik, fiziksel ve zihinsel gelişim açısından ilköğretime başlayacak düzeye gelmemişse hem öğrenci, hem aile, hem de öğretmen birçok sorunla karşılaşabilmektedir. Bu sorunların oluşmaması için çocuğun okul öncesi eğitimde okul olgunluğunu kazanmış olması gerekmektedir. Yapılan araştırmalarda (Yangın,2007; Ülkü, 2007; Görmez, 2007; Çelenk, 2008; Erkan ve Cinkılıç, 2009; Gündüz ve Çalışkan, 2013; Arı ve Özcan, 2014) okul olgunluğunun ilkokul başarısı üzerinde önemli etkisi olduğunu göstermesine rağmen birçok ülkede belirlenen yaş aralığındaki tüm öğrenciler ilkokula başlayabilmektedir. Türkiye’de 2012 yılına kadar yürürlükte olan yasal mevzuata göre okula başlanılan yılın aralık ayında 72 ayını doldurmaları halinde zorunlu ilköğretim çağında kabul edilip okula kayıtları yapılabilmekteydi. Ancak yapılan değişikliklerle 2012 yılında okula başlama yaşı 60 aya indirilmiştir. Yapılan bu değişikliğin sivil toplum örgütleri, eğitimciler ve üniversiteler (AÇEV, 2012; Ankara Üniversitesi, 2012; Boğaziçi Üniversitesi, 2012; Güven, 2012; Hacettepe Üniversitesi, 2012; ODTÜ, 2012; akt: Duran, 2013) tarafından erken bulunması ve bu konun eğitim çevresinde tartışma konusu olması ile bir yıl sonra uygulama esnetilerek; 60-65 ay veli isteğiyle gönderilebilmesi, 66-68 ay olanların veli dilekçesiyle ve 69-71 ay olanların raporla okula başlamaları bir yıl ertelenebileceği şeklinde düzenlenmiştir (Resmî Gazete, 2012b). Türk eğitim sisteminde alınan bu politika kararı akademik çevrelerde de yapılan araştırmalara konu olmuştur. Bazı araştırmalarda (Küleççi, 2013; Arı, 2014; Koçyiğit ve Saban, 2014; Kutluca Canbulat ve Yıldızbaş, 2014; Merter, Şekerci ve Bozkurt, 2014; Özenç ve Çekirdekçi 2013; Polat ve diğerleri 2014; Uzun ve Alat, 2014; Boz ve Yıldırım, 2014; Ogelman ve diğerleri 2015) okula başlama yaşı ve buna bağlı çocukların yaşadığı, öğretmenlerin yaşadığı sorunlar konu alınmıştır.

Okul öncesi eğitimi, okula başlama yaşı ve okul olgunluğu halen ülkemizde eğitim alanında en sık yapılan tartışma konusu olması bu araştırmanın çıkış noktasını oluşturmuştur. Gelişimin özelliği gereği her birey özgündür (Başaran, 1994) ve kendi koşulları içinde değerlendirilmelidir. Çünkü her çocuğun sahip olduğu fizyolojik,

zihinsel, duygusal, sosyal ve çevresel özellikler farklıdır. İlgili literatür incelendiğinde, yaşın önemli bir kriter olmakla birlikte tek başına yeterli olmadığı (Snow, 2006), belirli bir yaş aralığına sahip çocukların okula başlamaya hazır ya da okul olgunluğuna erişmiştir gibi bir genelleme yapılmasının doğru olmayacağı düşünülmektedir. Okul olgunluğu ile ilgili yapılan araştırmalar incelendiğinde (Oktay, 1983; Çıkrıkçı, 1999; Balat Uyanık, 2003; Bayhan, 2003; Boz, 2004; Gonca, 2004; Esaspehlivan, 2006; Görmez, 2007; Ülkü, 2007; Koçyiğit, 2009; Cinkılıç, 2009; Özaslan, 2010; Tunçeli, 2012; Gündüz ve Çalışkan, 2013; Arı ve Özcan, 2014) sosyoekonomik düzeyin, cinsiyetin, anne-baba eğitim düzeylerinin, okul öncesi eğitimin okul olgunluğuna etkisi gibi konuların ele alındığı görülmektedir.

Okul olgunluğu kavramının cinsiyet ve ay yaşı değişkenleri açısından incelendiği araştırmalar olmasına rağmen, okul türü ve okul öncesi eğitim alma süresi açısından incelenmesine ilişkin bir çalışmaya ulaşılabilen kaynaklarda rastlanmaması ve ayrıca 2015-2016 eğitim öğretim yılında Türkiye’de, okul öncesi eğitimden yararlanan 4-5 yaş grubundaki çocukların oranının %42,96,5 yaş grubundaki çocukların ise %55,48 (MEB İstatistikleri, 2016) olup halen yeterli seviyede okul öncesi okullaşma oranının olmamasından konunun tekrar gündeme gelebilmesi için okul türü ve okul öncesi eğitim alma süresi bakımından farklı olan okul öncesi öğrencilerinin okul olgunluğu düzeyleri ve ayrıca okul öncesi öğretmenleri ile sınıf öğretmenlerinin okul olgunluğu ve okul öncesi eğitim ile ilgili görüşlerinin incelendiği araştırmanın yapılması ihtiyacı duyulmuştur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma ile okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin okul olgunluğu düzeylerinin okul öncesi eğitimi alma süresi, eğitim gördüğü kurum, cinsiyet, yaş, gibi çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın diğer amacı da ,okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin okul olgunluğu ile okul öncesi eğitime ilişkin görüşlerinin incelenmesidir. Bu çerçevede araştırmanın alt amaçları aşağıda sunulmaktadır.

1-Okul öncesi eğitim kurumlarında öğrenim gören ve ilkökul 1.Sınıfa başlayacak olan öğrencilerin okul olgunluğu testi puan ortalamaları,

1.1.Okul öncesi eğitimi alma sürelerine göre farklılık göstermekte midir?

1.2. Okul türüne göre farklılık göstermekte midir?

1.3. Cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

1.4. Ay yaşına göre farklılık göstermekte midir?

2-Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitim ile okul olgunluğu kavramına ilişkin görüşleri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Çocuğun gelişimi ve geleceğe hazırlanması yönünden okul öncesi dönemde verilecek eğitim büyük önem taşır. Okul öncesi eğitimin en temel amacı çocukları ilkokula hazırlamaktır. İlkokula başlayan öğrencilerin belli özelliklere sahip olması beklenmektedir. Çocuk belli bir zihinsel gelişim ve olgunluğa sahip olmadan veya öğrenme için gerekli bir takım bilgi ve becerileri kazanmadan ve aynı zamanda da yeteri derecede öğrenme güdüsüne sahip olmadan okuma ve yazma öğretiminde başarılı olunamaz. Çünkü bu becerilere sahip olmadan yazılanları okuma ve onlardan anlam çıkarma başarısını gösteremez (Yüce, 2016). Bu becerileri sağlayabilmesi çocuğun belli bir olgunluk kazanmasıyla mümkündür. Ancak ülkemizde ilkokula başlama kriteri sadece yaş olarak belirlenmiştir. Bu durum ilkokulda okul öncesi eğitimi alıp belli bir olgunluğa erişen ve okul öncesi eğitimi almadığı için bazı becerileri eksik olabilecek öğrencileri aynı sınıfta buluşturmaktadır. Bunun sonucunda sınıfa ve okula uyum sorunu, kalem tutamama, okul ve sınıf kurallarına uyum gibi sorunlar oluşabilmektedir. Bu sorunların azalması için okul öncesi eğitim oranı ülkemizde son yıllarda giderek artmaktadır. Ancak bu oran yeterli düzeyde değildir. Araştırmada okul öncesi eğitimin öğrencilere kazandırdığı okul olgunluğunun etkileri tespit edilmeye çalışılarak okul öncesinin önemine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışma okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması ve tüm ülke genelinde donanımlı eğitim ortamının ihtiyacının anlaşılması açısından önemlidir. Bu araştırma sonucunda elde edilen bulgular ışığında, okul olgunluğu ve öğrenim hayatına etkileri konusunu güncelleştirip, üzerinde düşünme-tartışma ortamı yaratarak farkındalık oluşturmak istenmektedir. Böylece okul olgunluğunun rolünü vurgulayarak okul olgunluğuna ulaşmadan çocukların okula kayıt ettirilmesi ile ortaya çıkabilecek sorunların önüne geçebilmek için Milli Eğitim Bakanlığının okulbaşlama kriterlerini sadece yaş değil okul olgunluğu seviyesi ile belirlenmesinin önemi vurgulanmak istenmektedir.

1.5. Sayıtlar

1. Öğrencilerin Metropolitan Olgunluk Testi'ne kuarallara uygun şekilde cevap verdikleri kabul edilmiştir.

2. Araştırmada görüşme yapılan öğretmenler görüşme sorularına içtenlikle cevap vermişlerdir.

1.6. Sınırlılıklar

1. Araştırma Gaziantep İli Merkezinde bulunan M.E.B'ebağlı; bağımsız anaokulu, ilköğretim okulları bünyesindeki anasınıflarındaki öğrenciler ile sınırlıdır.

2. Araştırma Öğrencilerin okul olgunluklarına ilişkin Metropolitan Olgunluk Testi'nin ölçtüğü nitelikler ile sınırlıdır.

1.7. Tanımlar

Okul Öncesi Eğitim:Çocukların doğumdan zorunlu eğitim yaşına kadarki süreçte gelişim özelliklerini, bireysel farklılıklarını ve becerilerini göz önünde bulundurularak onların fiziksel, duygusal ve sosyal gelişmelerine yardım etmek amacıyla aileler ve kurumlar tarafından uygulanan eğitim (TDK, 2017)

Okul Öncesi Eğitim Kurumları:0-6 yaş (0-72 ay) arası çocukların tüm gelişim alanlarına etki edip, onları sağlıklı ve düzenli fiziksel koşullar içinde toplumun ortak ahlaki değerleri çerçevesinde yönlendiren, onlarda iyi bir kişilik, sosyal duyarlılık ve yaratıcı bir zekânın temellerini atan, uzman eğitici kadroya sahip, sosyal kuruluşlardır. (Oğuzkan ve Oral, 1997, s.3)

İlköğretim:Türkiye milletinin gayelerine uygun olarak kadın ve erkek tüm bireylerin zihinsel, bedensel ve ahlaki yönden gelişimlerini sağlayan temeleğitim ve öğretimdir (İlköğretim ve Eğitim Kanunu- 12.01.1961-10705/222).

Olgunlaşma: Organizma içindeki herhangi bir organın temelinde var olan potansiyel gücünün açığa çıkarılarak, organdan beklenen görevinin yerine getirilmesidir (Arı ve Diğerleri, 2001, s:34)

Okul Olgunluğu: Çocuğun okuma-yazmayı öğrenebilmesi için belirli bir olgunluğa ulaşması ile birlikte gerekli olan ön bilgi, beceri ve tutumları kazanmasıdır (Oktay, 1999, s.264).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bireyin gelişiminde kalıtım, çevre ve zamanın yanında ayrıca bireyi yaşama hazırlayan okul faktörünün yeri ve önemi büyüktür. Öğrencilerin okul yoluyla istenilen amaçlara ulaşabilmesi için gelişimsel alanlarında belli bir olgunluğa ulaşması önemlidir. Bu çerçevede araştırmanın temelinde yer alan okul olgunluğunun okul öncesi ve ilkokul ile ilişkisi, alan yazında bulunan açıklamalar ve araştırmalar bu bölümde sunulmaktadır.

2.1. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM

Araştırmanın teorik çerçevesi kapsamında ele alınan okul öncesi eğitimle ilgili olarak Okul Öncesi Eğitimin Önemi, Okul Öncesi Eğitimin Tarihçesi, Okul Öncesi Eğitimin Amaçları ve Temel İlkeleri, Okul Öncesi Çocukların Gelişimsel Özellikleri, sırası ile alt başlıklar şeklinde açıklanmaktadır.

2.1.1. Okul Öncesi Eğitimin Tanımı

Belli davranışların kazanılması için uygun dönemler vardır. Bu kritik dönemlerde birey ilgili davranışı kazanmadığı zaman daha sonraki dönemlerde kazanamaz (Yavuzer, 2010). Bireylerde eğitim yoluyla kazandırılmak istenen davranışların temelini atıldığı dönem okul öncesi eğitim dönemidir (Oktay, 1999, s.134). Okul öncesi eğitim; doğumdan ilkokul eğitim yaşına kadar olan sürede, çocukların yaşının gerektirdiği gelişimsel özellikleri, bireysel farklılıkları ve becerileri göz önüne alınarak fiziksel, duygusal, dil, sosyal ve zihinsel yönden zengin çevre uyarıcılarla desteklendiği, yaratıcı yönlerinin ortaya çıkarıldığı, ebeveyn ve eğitimcilerin etkin olduğu sistemli eğitim sürecidir (MEB, 2016). Oğuzkan ve Oral (1997, s.2) okul öncesi eğitimi, 0-6 yaş (0-72 ay) arası çocukların tüm gelişim

alanlarını etkileyen, onları doğru fiziksel koşullar içinde toplumun ortak ahlaki değerleri çerçevesinde yönlendiren, onlarda iyi bir kişilik, sosyal duyarlılık ve yaratıcı bir zekânın temellerini atan, bireğitimsüreciolaraktanımlamışlardır.

Bu tanımlara dayalı olarak okul öncesi eğitimin; ilkokul öncesi dönemde çocuklara zengin çevre olanakları sunularak birçok gelişim alanına destek olan ve onları ilkokula hazırlayan bir eğitim süreci olduğu söylenebilir.

Çocuk, doğduğu andan itibaren çevresiyle girdiği etkileşim sonucunda her türlü öğrenmeye açık olduğu bir dönem yaşamaktadır. Bu dönem çocuk yaşantısında kritik bir dönemdir. Çocuğun çevresindeki yaşantı zenginliği ve çevre uyarıcıları çok önemlidir. Bu nedenle çocukların 0-6 yaş döneminde aile ve okul öncesi eğitim kurumlarının işbirliği içinde belli eğitimleri almasının önemi büyüktür (Zembat, Unutkan,2001).Bu kurumlar çocukların evde öğrendiği bilgi ve becerileri pekiştirmesinin yanında, birçok yeni bilgi, beceri ve kavramları doğrudan öğrenmesini de sağlamaktadır (Oktay ve Aktan, 1999, s.362).

Ülkemizde erken çocukluk eğitimi farklı yaş aralıklarında birçok kurum tarafından yapılmaktadır. Bu kuruluşlar bazı kamu kurumlarına, bakanlıklara, özel kuruluşlara, yerel yönetimlere, vakıf ve üniversitelere bağlı olarak görevlerini sürdürmektedirler. Okul öncesi eğitiminin verildiği kuruluşlar şu şekildedir:

Kreşler: 0-2 yaş arası çocukların temelgereksinimlerine yönelik hizmetler veren kuruluşlardır.

Yuvalar: 2-4 yaş arası çocukların temelgereksinimlerineve eğitimlerine yönelik hizmetler veren kuruluşlardır.

Anaokulları: 3-6 yaş arası çocukların temelgereksinimlerineve eğitimlerine yönelik hizmetler veren kuruluşlardır.

Ana sınıfları: İlköğretime bağlı olarak açılan, farklı sosyo kültürel ve ekonomik çevreden gelen çocukların bir arada eğitim aldığı ve bu çocukları ilkokula hazırlamak amacı olan sınıflardır.

Kreş ve Gündüz Bakım Evleri: Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı olarak açılan ya da özel kişi ve kuruluşlar tarafından İl Sosyal Hizmet Müdürlüğü'nden izin alınarak açılan0-6 yaş arasını kapsayan, öncelikli olarak çocukların sağlıklı büyüme ve bakımını amaçlayan kurumlardır (Başal, 2005).

2.1.2. Okul Öncesi Eğitimin Tarihçesi

Okul öncesi eğitimin dünden bugüne Türkiye ve dünyadaki gelişim süreci ayrı başlıklar halinde aşağıda sunulmuştur.

2.1.2.1. Türkiye’de Okul öncesi Eğitimin Tarihçesi

Okul öncesi eğitim kurumlarının temeli Osmanlı devleti döneminde Sıbyan mekteplerine dayanmaktadır. İlk anaokulu II. Meşrutiyet’in (1908) ilanından sonra açılmıştır. 6 Ekim 1913 tarihinde çıkarılan “Tedrisatı İptidaiye Kanunu Muvakkati (İlköğretim Geçici Kanunu) 3., 4. ve 5. maddeleri ile anaokulları, ilkokullarının bir basamağı sayılmış ve bunların yaygın kurumlar haline getirilmesi hükmü verilmiştir (Deretarla Gül, 2010).

Cumhuriyet ilan edildiği tarihte, 38 ilde 80 anaokulu bulunmakta ve bu okullarda toplam 5.880 öğrenci eğitim görebilmekteydi.1928 yılındaHarf İnkılâbı’nın yapılması ile okuryazar sayısının artırılmak istenmesi, anaokulu ve anasınıflarına ayrılan ödenekler ilköğretim hizmetlerine aktarılmansa neden olmuştur. Böylece zorlu imkanlardada olsa çalışmalarını sürdüren okullar da 1937–1938 öğretim yılında kapanmıştır(Aral vd., 2002, s.25).

VII. Milli Eğitim Şura’sına kadar okul öncesi eğitim ile ilgili önemli gelişmeler yaşanmamıştır. VII. Milli Eğitim Şura çalışmalarından sonra 16 Haziran 1962 tarihinde “Anaokulları ve Sınıfları Yönetmeliği” yayınlanması ile Türkiye’de resmi ve özel kuruluşlarca açılan yuva ve anaokulları yaygınlaşmış ve eğitim alan çocuk sayısında artış olmuştur (Aral vd., 2002, s.25).

1974’teki I. Milli Eğitim Şura’sında, okul öncesi eğitimin amaç ve görevleri yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca alınan kararla birlikte okul öncesi eğitim kurumlarının ‘bağımsız anaokulları’ya da temel eğitim kurumlarının birinci kademesine bağlı olarak da açılabilceği belirtilmiştir (Deretarla, 2010).

1981 yılında gerçekleştirilen, Milli Eğitim Şurası’nda Türk Milli Eğitimi bütünlüğü olan bir program modeli olarak ele alınmış ve okul öncesi programları, okul öncesinin hedefleri, okul öncesinde konu ve etkinlik kategorileri başlıkları altında ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir (Deretarla, 2010).

1992 yılında okul öncesi eğitimine verilen önem sebebiyle 3797 sayılı kanunla Okul Öncesi Eğitim Genel Müdürlüğü kurulmuştur (Derman ve Başal, 2010).

V. Milli Eğitim Şurasında zorunlu eğitimin sekiz yıla çıkarılması konusunda ve okul öncesi eğitimin diğer yıllarda zorunlu eğitime dâhil edilmesi konusunda da

önemli kararlar alınmıştır. Yine bu şurada aile katılım programları ve ana baba okullarının yaygınlaştırılması konusunda da kararlar alınmıştır (MEB, 1996).

Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planında 2000–2001 öğretim yılı için istenilen okul öncesi eğitimde okullaşma oranı %16 olarak belirlenmesine rağmen, okullaşma oranının %10 olduğu görülmüştür(Şahin, 2005,s.7).

VII. Milli Eğitim Şurası'nda (2006), 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'ndaki gerekli düzenlemeler yapılarak “Okul Öncesi Eğitim Kanunu” çıkarılmasına, zorunlu öncesi eğitimin getirilmesi ve okul öncesi eğitime ayrılan bütçenin arttırılmasına yönelik kararlar verilmiştir (Deretarla, 2010).

I. Kalkınma Planında Okul Öncesi eğitimde 2013 yılı için 3-5 yaş(36-72 ay) grubunda %50, 5 yaş (60-72 ay) için ise %100 okullaşma hedefi konulmuştur. Bu doğrultuda okul öncesi eğitim, 2009- 2010 eğitim öğretim yılında otuz iki ilde başlatılan pilot uygulama ile zorunlu olmuştur.

Başlatılan zorunlu okul öncesi eğitim pilot uygulamalarıyla Türkiye genelindeki okullaşma oranları yıllara göre değişiklik göstermiştir. Okul öncesi eğitimde 2009-2017 yılları arasındaki okullaşma oranları 2016/2017 Milli Eğitim İstatistiklerinde aşağıda sunulan Tablo 2.1’de ki gibi verilmiştir.

Tablo 2.1. Okul Öncesi Eğitimde Öğretim Yılına Göre Net Okullaşma Oranları (MEB 2016-2017 İstatistikleri)

Yıllar	3-5 yaş	4-5 yaş	5 yaş
2009/2010	%26,92	%38,55	
2010/2011	%29,85	%43,1	
2011/2012	%30,87	%44,04	%65,69
2012/2013	%26,63	%37,36	%39,72
2013/2014	%27,71	%37,46	%42,54
2014/2015	%32,68	%41,57	%53,78
2015/2016	%33,26	%42,96	%55,48
2016/2017	%35,52	%45,7	%58,79

Tablo 2.1’de 2009-2017 yılları arasındaki okul öncesi eğitimde okullaşma oranları yaş gruplarına göre gösterilmiştir. Tabloda 2009-2012 yılları arasında üç yaş grubunda da artış olduğu görülmektedir. 2012-2013 eğitim öğretim yılında 5 yaş okul öncesi okullaşma oranında düşüş olmuş bunun sebebi olarak 2012 yılında 4+4+4 sistemine geçilmesiyle birlikte okul öncesi çağındaki çocukların ilkokula

başlatılması olarak gösterilmektedir. 2012-2013 eğitim öğretim yılı sonunda MEB'in ilkokula başlama yaşını 66 aydan 69 aya çekmesinin sonucunda okul öncesi eğitimdeki okullaşma oranında bir önceki yıla göre artış yaşanmıştır. Ancak 2016-2017 eğitim yılındaki okullaşma oranları Türkiye genelinde halen ciddi bir sayıda öğrencinin okul öncesi eğitimi almadığını göstermektedir.

2.1.2.2. Dünyada Okul öncesi Eğitim Tarihçesi

Okul öncesi eğitimi ve anaokulu konusuna ilk kez Eflatun "Protogoras" adlı eserinde değinmiştir. M.Ö. 400 yıllarında yazılmış olan bu eserde çocuğun yetişkinlik dönemindeki yaşantısını kolaylaştırmak için eğitime mümkün olan en küçük yaşlarda başlanması gerektiğini belirtmektedir (Aydın, 1998). M. F. Quintilianus (M.S: 35-96) entellektüel eğitime önem veren kişiliğinden dolayı çocuklarda eğitimin 7 yaşından önce verilmesini uygun görür ve eğitimin, çocuğun bu yaş gelişimine uygun düzeyde yani oyun içinde, oyun şeklinde verilmesini savunmaktadır (Akt; Poyraz ve Dere, 2003).

Eğitim teorisinin en önde gelen iki isimleri olan ilk çağın iki ünlü düşünürü Plato ve Aristo, kendi felsefeleri doğrultusunda çocukların gelişim özelliklerine uygun alması gereken eğitim için ortaya konulan teorik yaklaşımların öncüleri olmuşlardır. Plato kendi felsefesine uygun olarak eğitimin evin dışında, en erken yaşta ve devlet okullarında, devlete faydalı bireyler yetiştirecek şekilde verilmesini önermiştir. Öğrencisi Aristo ise çocukların okul eğitiminin 7 yaşından önce evde, sonrasında okulda bireysel özellikleri dikkate alınarak verilmesi gerektiğini belirtir. Her iki filozof okul öncesi eğitim için farklı görüşler sunsalar da ortak olan düşüce çocuğun ilk eğitiminin önemli olduğudur (Akt; Oktay, 1999).

Günümüz çağdaş eğitim düşüncesi ve erken çocukluk eğitimine etkileri 16.yy da ortaya çıkıp 20.yy' a kadar sistemli olarak gelişmeye devam etmiştir.

Martin Luther çocuklarda okuma yazma öğretiminde okulun önemi üzerinde duran reformcuların öncüsüdür. Günümüz çocuk eğitiminde her çocuğun ayrı bir birey olma ve uygun eğitim görme anlayışının temelleri 17.ve 18. yüzyıllarda Luther ile başlamış sonrasında ilgili düşüncelere Comenius, Locke ve Rousseau da katılmıştır. 17.yy' da ünlü bir Çek eğitimci olan Comenius; çocukların altı yaşına kadar olan dönemde aileleri tarafından eğitilip, altı yaşından sonra başlayan bir okullaşma sistemini önermiştir (Akt; Oktay, 1999).

Yaşamın ilk yıllarını, bireyin gelişimine etki eden kritik bir dönem olarak gören Jean Jacques Rousseau (1762), çocuğa sunulan fiziksel etkinliklerde özgürlüğü savunmasının yanında ayrıca çeşitli araç ve gereçler aracılığıyla yaparak-yaşayarak öğrenme yönteminin, önemini vurgulamıştır. 1762 yılında yayınladığı “Emile” adlı yapıtında, çocukluğun insan yaşamının kendine özgü bir dönemi olduğunu, yetişkinlikten ayrı düşünülmemesi gerektiğini, çocuğun eğitiminde kullanılacak eğitim yöntemlerinin, çocuğun gelişim aşamalarına uygun olması gerektiğini belirtmiştir (Akt; Başal, 2005).

Çocuk gelişimi ile ilgili ilk bilimsel kayıt Pestalozzi'nin 1774 yılında, kendi çocuğu üzerindeki gözlemleri edilmektedir (Yılmaz, Bilir; 1990,s.12). Çocukluktaki yaratıcılık gücünün önemini vurgulayıp çocuğun çok iyi tanınması gerektiğini belirten Pestalozzi (1774); genel ve şematik bir eğitim değil, ferdi ve somut bir eğitimin daha değerli olacağını belirtmiştir (Akt; Pehlivan, 2006).

Frobel (1840), okul öncesi eğitimin önemine inanarak ilk anaokulunu açan Alman eğitimcidir. Frobel, J.J.Rousseau'dan etkilenmiş, bir süre Pestalozzi ile birlikte çalışmış ve onun eğitim görüş ve uygulamalarından etkilenmiştir. Friedrich Wilhelm Froebel; erken çocukluk dönemindeki çocukların eğitimlerinin önemi üzerinde durmuş ve bu dönem çocuklarının anaokullarında kullanabileceği oyuncaklar geliştirmiştir. Bu oyuncaklar onların duyuşal, zihinsel fonksiyonlarını geliştirecek şekildedir (Akt; Poyraz ve Dere, 2003). Frobel, Almanya'da “Kindergarten” (Çocuk Bahçesi) adını verdiği ilk anaokulunu 28 Haziran 1840 tarihinde açmıştır (Akt; Başal, 2005).

Dewey (1896), ilerlemecilik (progressivizm) olarak adlandırılan eğitim görüşü, çocuk merkezli bir program ve okul fikrini esas almaktadır. Böylelikle konulardan çok çocuğun ilgisinin esas alındığı ve bugünün ihtiyaçlarına göre hazırlanmış bir okul düşüncesi doğmuştur (Akt; Oktay, 1999).

İtalya'nın ilk kadın doktoru ünvanının sahibi Montessori; 1907 yılında Roma'da 4-7 yaş arası çocukların eğitimine yönelik Casa Dei Bambini (Çocuk Evi) kurumlarını açmıştır (Akt; Doğan, 2010). Montessori; çocukluğun yetişkinlik öncesi önemsiz bir dönem değil, insanlık yaşamında özel bir zamanı belirttiğini vurgulayıp, eğitimin amacının çocuğun keşfedilmesi ve özgürleştirilmesi olduğu, bu süreçte çocuğa yardım edilmesi gerektiğini belirtmiştir.

Piaget (1924), çocukların zihinsel süreçleri yetişkinlerinkinden çok farklı olduğunu ve yetişkinlerden farklı kendilerine özel zihinsel işlevleri ve bakış açıları olduğunu

savunmuştur. Çocukların bilişsel gelişimlerini araştıran Piaget bu gün bile geçerliliğini koruyan bilişsel gelişim teorisini geliştirmiştir. Bu teorisinde çocukların birbirini izleyen ve etkileyen dönemlerden geçtiklerini belirtmiştir (Akt; Oktay, 1999).Sigmund Freud ve Erikson ise; çocukluk yıllarındaki duygusal ve sosyal zedelenmelerin ileriki yaşlarda kişilik bozukluklarına yol açabileceğini savunmuşlardır(Akt; Kılıç, 2008).

Vygotsky (1926); çocukların kendi anlayışlarını yapılandırdıklarını ve kendilerine sunulan şeyleri pasif bir şekilde yeniden ürettiklerini savunmuştur. Vygotsky yaklaşımında çocuğun gerçekte neyi ve nasıl düşündüğünün belirlenmesinin önemini vurgulayıp, çocuğun gelişimini zihinsel becerilerinin yanında sosyal becerilerinin de etkilediğini kabul etmiştir (Akt; Doğan, 2010).

2.1.3.Okul Öncesi Eğitimin Önemi

Okul öncesi eğitimin tarihçesi incelendiğinde ortak olan temel düşünce bireyin yaşam ile tanıştığı çevresini ve olayları anlamaya çalıştığı ilk çocukluk döneminden itibaren bir öğrenme süreci ile karşı karşıya kaldığıdır.

Bireylerde doğum ile başlayan bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimlerinin en hızlı olduğu dönem, okul öncesi eğitim yıllarını da kapsayan 0-6 yaş dönemidir. Bloom tarafından yapılan araştırmalaragörebireydeki zihinsel gelişmenin%50'si4yaşına, %30'u4yaşından8yaşınakadar,%20'si8yaşından17yaşınakadaroluşturduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Buna göre çocuğun eğitimine mümkün olduğunca erken yaşlarda başlanmasının değeri büyüktür. Okul öncesi dönem olan bu dönemde çocuğa uygun rehberlikle kendi yetenek ve becerilerini geliştirmesini sağlamak ve çocuğun doğru davranışlarınıpekiştirerek doğru alışkanlıklar kazanmasının sağlanmasıgerekir.Bütün bunların gerçekleşmesi deiyişekildeplanlanmışsistemlibir okul öncesi eğitim ile olur (Poyraz ve Dere, 2001,s.7).

Çocuk yaşamının ilk yılları içerisinde ilerideki kişiliğini oluşturacak olumlu ya da olumsuz insani değerleri kazanır. Okul öncesi dönemde kazanılabilecek bu değerler sevmeye, paylaşma, kendinle ve yaşamla barışık olma, özgüven, başarı, saygınlık olma, başkalarının kişiliğine ve haklarına saygı göstermedir (Öz, 1997,s.34). Çocuğun aile çevresindeki koşullarının eğitimi üzerinde etkisi elbette çok önemlidir. Ancak bu çocuğun ilköğretime hazır olabilmesi için yeterli değildir. Çocuğun ilköğretime hazırlanması için, uygun şartlarda uzman eğitimcilerin gözetiminde

yaşlılarıyla bir arada olması gelişimini daha olumlu etkilemektedir (Yavuzer, 2001, s.148).

Çocukların gelişimi için temel gereksinimlerinin ve özelliklerinin bilinmesi hedefimiz olan sağlıklı ve istenilen davranışlara sahip çocuklar yetiştirmek için oldukça önemlidir. İstenilen hedeflerin erken çocukluk dönemindeki çocuklara kazandırılmasında okul öncesi eğitim kurumlarına önemli görevler düşmektedir (Oktay, 1999, s.416).

2.1.4. Okul Öncesi Eğitimin Amaçları ve Temel İlkeleri

Okul öncesi eğitimin amacı; çocuğa, yaşadığı toplum yapısındaki yerini ve sorumluluklarını öğretmek; kendiyle barışık, mutlu ve yeteneklerinin farkında olan, üretici bireyler yetiştirmek ile birlikte çocuğu, bilinçli olarak belli bir program dâhilinde kişiliğini zedeleyecek davranışlardan uzaklaştırmaktır (Korkmaz,1998).

Okul öncesi eğitim kurumlarında çocuk, sağlıklı gelişimi için gerekli olan fiziki ve sosyal çevreyi bulabilmektedir. Burada çocuklar, yaşlılarıyla birlikte zaman geçirirken kendini tanımayı, kendini kabul ettirecek güç ve becerileri geliştirmeyi ve birlikte yaşama kurallarını öğrenirler. Ayrıca çocuk bu kurumlarda bedeni kullanma, oyun oynama, merakını giderme, iletişim kurma ve anne babadan bağımsızlığını kazanma gibi temel gereksinimlerini de karşılamaktadır (Kırca, 2007).

Çocuk Hakları Evrensel Bildirgesi'nde Dünyaya gelen tüm çocukların, eşit hak ve fırsatlarla yaşamlarını sürdürebilme haklarının bulunduğu açıkça ifade edilmektedir. Ancak; günümüz toplumlarında çocuklar eşit olmayan koşullarla yaşama başlayıp yaşamlarını bu şekilde devam ettirmektedirler. Sosyoekonomik düzeyi düşük ve daha elverişsiz çevrelerde büyüyen çocukların çevresinin desteklenmesi ve uyarıcı bakımından zenginleştirilmesi çok önemlidir. Koşullardaki bu eşitsizliklerin eğitim yoluyla giderilmesi için eğitimin ilk basamağı olan okul öncesi eğitimden itibaren tüm çocukların zorunlu bir şekilde eğitim görmesi gerekmektedir (Taner ve Başal, 2005).

Okul öncesi eğitiminin amaç ve görevleri, milli eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak,

- Çocukların gelişimlerini ve olumlu davranışlar kazanmasını sağlamak;
- Çocukları ilkokula hazır hale getirmek;

- Farklı sosyo kültürel ve ekonomik şartlardaki çocukların bir arada eğitim almasını sağlamak;
- Çocukların doğru ve güzel Türkçe konuşmalarını sağlamaktır (MEB, 2016)

Okul öncesi eğitimin amaç ve görevleri bazı temel ilkelere dayanmaktadır. Bu ilkeler aşağıda verilmektedir (Okul Öncesi Eğitim Programı, 2016).

- 1) Kişisel farklılıklara ve ihtiyaçlara uygun olmalıdır.
- 2) Gelişimsel alanları destekleyip ve özbakım becerilerikazandırmalıdır.
- 3) Demokratik eğitim anlayışına uygun eğitim ortamları hazırlanmalıdır.
- 4) Uygulanacak etkinlikler çocukların ilgi ve gereksinimlerinin yanı sıra içerisinde bulunulan çevrenin ve okulun olanaklarına göre düzenlenmelidir.
- 5) Eğitim süreciyaparak yaşayarak öğrenmeye olanaktanımalıdır.
- 6) Türkçenin doğru ve güzel konuşulmasına gereken önem verilmelidir.
- 7) Sevgi, saygı, iş birliği, sorumluluk, hoşgörü, yardımlaşma, dayanışmavepaylaşma gibi bir çok önemli değerlerinkavranması sağlanmalıdır.
- 8) Çocukta özgüven ve kendine saygı duygularının oluşması sağlanmalıdır.
- 9) Yaşına uygun oyun temellifaliyetler düzenlenmelidir.
- 10) Çocuklarla doğru iletişim kurulmalıdır.
- 11) Çocukların bağımsız hareket becerisinin gelişmesi için, sadece gerekli zamanlarda yetişkin desteği, rehberliği ve güven verici yakınlığı sağlanmalıdır.
- 12) Çocuklarda doğru iletişim kurabilmeleri adına empati duygusu geliştirilmelidir.
- 13) Çocukların hayal güçleri, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerileri, iletişim kurma ve duygularını anlatabilme davranışları geliştirmelidir.
- 14) Programlarilgili çevre şartları, ail eve sosyo ekonomik şartlar gözönünde bulundurularak hazırlanmalıdır.
- 15) Ailenin eğitim sürecine katılımısağlanmalıdır.
- 16) Okul öncesi eğitimi süresince çocuğun gelişimi ve uygulanan okul öncesi eğitim programı düzenli olarakdeğerlendirilmelidir.
- 17) Okul öncesi eğitimi süresince değerlendirme sonuçları çocukların, öğretmenin ve programın geliştirilmesi amacıyla etkin olarak kullanılmalıdır.

Çocuğun doğumdan ilkokula kadar olan tüm yaşantılarını içeren okul öncesi eğitim, insan yaşamının temelini oluşturmaktadır. Bu dönemdeki yaşantılar çocuğun gelecekte nasıl biri olacağı konusunda büyük ölçüde belirleyicidir. Çünkü okul öncesi dönem, çocuğun gelişmesinin en hızlı ve öğrenme kapasitesinin en yüksek olduğu dönemlerden biridir (Oktay, 2004). Böyle önemli bir dönemdeki çocukların gelişim alanlarının ve özelliklerinin bilinmesi yapılacak plan ve programların düzenlenmesi açısından oldukça önemli olacaktır.

2.1.5. Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Gelişimsel Özellikleri

Gelişim, yeni davranışlar edinme ve bunları daha önce kazandığı davranışlarla bütünleştirme sürecidir. Gelişim biyolojik süreç, bilişsel süreç ve sosyal süreç alt boyutlarından oluşmaktadır. Sözü geçen süreçlerin hepsinin birbiriyle yakinen ilişkili olduğu söylenebilir. Birindeki değişiklik diğerini etkilemektedir (Aydın, 2010).

Okul öncesi eğitimin hedefleri çocukların gelişim alanlarına göre düzenlenmektedir. Program oluşturulurken esas olarak çocukların gelişimsel özellikleri temel alınır. Öğrenme sürecinin planlaması, onların gelişimsel düzeyleri, ilgi ve ihtiyaçları ile içinde yaşadıkları çevre ve bireysel farklılıkları dikkate alınarak yapılır. Hazırlanan bu gelişimsel program bütüncül bir yaklaşımla, çocuğun tüm gelişim alanları (motor, bilişsel, dil, sosyal ve duygusal) ile öz bakım becerilerini birlikte ele alır (Okul Öncesi Eğitim Programı, 2016).

2.1.5.1. 60-72 Aylık Çocukların Gelişim Özellikleri

Okul öncesi dönemde verilecek olan eğitimin hedefleri, gelişim alanları (motor, bilişsel, dil, sosyal ve duygusal) doğrultusunda hazırlanmış olmalıdır. Okul öncesi çocukların bu alanlardaki gelişim özellikleri (MEB 2016) Okul Öncesi Eğitim Programında aşağıdaki gibi belirtilmiştir.

60-72 Aylık Çocukların Bilişsel Gelişimi Özellikleri

- Eksik verilen resmi uygun şekilde tamamlar.
- 10-25 parçalı yapbozutamamlar.
- Geometrik şekilleri birleştirerek yeni şekilleroluşturur.
- 6-10 nesneyi herhangi bir özelliğine göregruplandırır.

- 1'den 10'a kadar olan nesne grupları ile rakamlar arasında ilişki kurar.
- 1'den 10'a kadar olan nesnelere kullanarak toplam yapar.
- 1'den 10'a kadar olan nesnelere kullanarak çıkartmayı yapar.
- Yarım ve bütün olan nesnelere gösterir.
- 1'den 20'ye kadar olan rakamları sıralar.
- Eşleştirme, ilişki kurma, gruplandırma ve sıralamayı nasıl yaptığını açıklar.
- Neden sonuç ilişkilerini kurar.
- Kısa bir süre gösterilen bir resimdeki ayrıntıları hatırlar.
- Bir olaydan sonra ne olabileceğini tahmin eder.
- Nesnelere arasındaki benzerlik ve farklılıkları söyler.
- Bir dizi içerisindeki nesnelere birbirlerine göre konumlarını söyler.
- Miktar bildiren kıyaslama ifadelerini kullanır.
- Haftanın günlerini sırasıyla söyler.
- 20'ye kadar ritmik sayar.
- Günün farklı zaman dilimlerinin isimlerini söyler.
- Yaptığı işe dikkatini verir.
- Problem durumunun çözümüne yönelik akılcı düşünür.
- Somut nesnelere kullanarak grafik oluşturur.
- Nesne grafiğini okur.
- Üç öğeden oluşan örüntüleri oluşturur.

60-72 Aylık Çocukların Dil Gelişimi Özellikleri

- Farklı sesleri ayırt ederek ve söyler.
- Benzer seslerin özelliklerini ifade edebilir.
- Verilen sese benzer sesler çıkarır.
- Sesinin tonunu, hızını, şiddetini ayarlar.
- Sıralı ve bileşik cümleler kurar.
- Doğru cümle yapısı için özneye uygun fiil kullanır.
- Kurduğu cümleler en az 6 sözcükten oluşur.
- Cümlelerinde zamanı belirten ifadeleri kullanır.
- 5N1K (Kim, ne, ne zaman, nerede, neden, nasıl?) sorularını sorar.
- 5N1K sorularını yanıtlar.
- Cümle yapısına uygun "çünkü, daha sonra" gibi bağlaçları kullanır.

- İşaret ve kişi zamirlerini kullanır.
- Konuşmalarında zaman zarflarını kullanır.
- Zıt anlam, eş anlam ve eşsesli kelimelerin bir kısmını söyler.
- Yapılan sohbete eşlik eder.
- Akıcı bir şekilde konuşur.
- Dinlediği bir öyküyü kendi sözcükleriyle anlatır.
- Verilen resim, nesne ya da olaylar arasında ilişki kurarak anlamlı öykü oluşturur.
- Espiri yapar.
- Çevresindeki yazılı materyalleri tanır.
- Yazının bir anlam ifade ettiğini bilir.
- Çevresindekilere kendini ifade eder.
- Yazının yönünü gösterir.
- Kitaplarda yazının anlam taşıdığını söyler.
- Kitaptaki resimlere bakarak okumaya çalışır.

60-72 Aylık Çocukların Motor Gelişimi Özellikleri

- Engelin üzerinden koşarak atlar.
- Ritmik gallop hareketini yapar.
- Ritmik sekme hareketini yapar.
- Tek ayağıyla çayarak 2-3 milerler.
- Topu omuz üstünden tek elle atar.
- Yerde topu tek elle yuvarlar.
- Belli bir mesafedeki hedefi vurur.
- Topu yerde 5-6 kere sektirir.
- İp atlar.
- Vücudunun farklı bölümlerini kullanarak dengede durma hareketlerini yapar.
- 9-10 saniye tek ayak üzerinde durur.
- Yardımsız öne doğru takla atar.
- İstenilen hareketleri sırası ile müzik ve ritim eşliğinde yapar.
- Yumuşak malzemeleri kullanarak 2-3 parçalı kompozisyonlar oluşturur.
- Kâğıdı çapraz şekilde katlar.
- Modele bakarak daire, üçgen, kare ve dikdörtgen çizer.

- Yatay, dikey, eğri ve eğik çizgiler çizer ve bunlardan yeni bir şekil oluşturur.
- Kalemi doğrutur.
- 1-5 arası rakamları kopya eder.

60-72 Aylık Çocukların Özbakım Gelişimi Özellikleri

- Dişlerini fırçalar.
- Vücudunu yıkar, Elini yüzünü yıkar, kurular.
- Tuvalet gereksinimini kendi başına karşılar.
- Günlük işlerde aldığı sorumlulukları yerine getirir.
- Hava şartlarına uygun giysi seçimini yapar.
- Giysilerini tek başına çıkarır, giyinir.
- Düğme ve çit çitlerini kendi çözer ve ilikler.
- Ayakkabılarını tek başına bağlar.
- Yemek araç gereçlerini yetişkin gibi kullanır.
- Yemek tabaklarını ya da servis tepsisini taşıır.
- Temizlikle ilgili malzemeleri doğru kullanır.
- Tehlikeli olabilecek durumların farkında olur.

60-72 Aylık Çocukların Sosyal ve Duygusal Gelişim Özellikleri

- Adres bilgilerini söyler.
- Ebeveynin telefon numarasını söyler.
- Duygularını ifade eder.
- Başkalarının duygularını ifade etmeye çalışır.
- Kendini farklı şekillerde ifade etmeye çalışır.
- Belirlenen kurallara uyar.
- Kuralları başkalarına açıklar.
- Sorumluluklarını yerine getirir.
- Kendine güvenir.
- Yeni ve alışılmamış durumlara uyum sağlar.
- Yeni tanıştığı bireylerle kolay iletişim kurar.
- Amaçları doğrultusunda davranır.
- Duygularını kontrol eder.
- Gerekli durumlarda liderliği üstlenir.

Gelişimde kritik dönemler vardır. Çocuklar, gelişim sürecinde belirli dönemlerde belirli öğrenmelere karşı daha eğilimlidirler. Bu dönemlerde öğrenme yaşantıları geçirmesi için fırsatlar sunulması gerekir. Ve en önemli unsur gelişim açısından kritik dönemlerin atlanmamasıdır. Çünkü bu dönemlerde çocuğa öğrenme fırsatı verilmediğinde bireyin gelişimi olumsuz yönde etkilenebilir (Senemoğlu, 2001). Bu kritik dönemlerden biri de okul öncesi dönemdir. Bu dönemde çocuğun yaşayacağı gelişimsel süreç sonrasındaki dönem olan ilkokulda başarısını oldukça etkileyecektir.

2.2. OKUL ÖNCESİ EĞİTİM, OKUL OLGUNLUĞU ve İLKOKUL İLİŞKİSİ

İlkokula başlama, çocuğun öğrenim hayatının en önemli olaylarından biridir. Ancak okula başlama, gelişimsel alanlarda belli bir donanıma sahip olmayı gerektirmektedir. Çocuğun sahip olması gereken bu özellikler belli bir olgunlaşmanın sonucunda mümkündür. Bu olgunluğa ulaşmış olan çocuğun, ilkokul yaşamının yanı sıra devamındaki öğrenim hayatları da başarılı olacaktır (Binbaşıoğlu, 1995.; Çoban, 1996.; Özdemir Kılıç, 2004). Bu olgunlaşmanın ve sonrasında gelecek olan başarının en önemli etkileyici faktörü okul öncesi eğitimidir. Okul öncesi eğitimle çocuklar ilkokula başladıklarında gerekli olan okul olgunluğunu kazanmış olmaktadır.

2. 2.1. Okul Olgunluğu Nedir?

Bireyin tanınması gereken özellikleri (sağlık durumu, fiziksel ve biyolojik gelişimi, sosyo-kültürel ve ekonomik durumu, ilgi, beceri ve tutumları) aynı zamanda bireyin bireysel farklılıklarıdır. Bireyler eğitim ortamına bu bireysel farklılıklar ve bunları etkileyen unsurlarla gelirler (Tagay, 2014). Eğitim ortamına öğrencinin getirmiş olduğu bu bireysel farklılıklar okul olgunluklarının belirleyicisi olmaktadır. Literatürde öğrencinin öğrenme faaliyetlerine hazırlığını ve uygunluğunu açıklamak için okul olgunluğu, hazırbulunuşluk gibi kavramlar kullanılmaktadır. Bu çalışmada çocukların öğrenmek için tüm gelişim alanlarında olgunlaşmalarını ifade eden okul olgunluğu kavramı kullanılmıştır.

Okul olgunluğu kavramının ilk kez 1920'lerde ortaya atıldığını Wifred (1993), belirtmektedir. Yapılan araştırmalarda okuma-yazmada için uygun zihin yaşının altı olduğunun belirlenmesiyle gelişimdeki kritik dönemlerin öneminden dolayı, çocukların uygun zihin yaşına hızlı bir şekilde ulaşmaları için, okul

olgunluğuna yönelik bazı araştırmalar ve çalışmalar yapılmıştır (Akt. ıkırıkı, 1999).

Oktay (1983) okul olgunluğunu; çocuğun okuma-yazma öğrenebilmesi için belirli bir olgunluğa ulaşmasının yanı sıra, gerekli ön bilgi, beceri ve tutumlarıda kazanmasıdır şeklinde tanımlamıştır. Yrkoğlu'na (1993) göre, okul olgunluğu; zihinsel yeterlilikleri bulunan çocuğun yaşının gerektirdiği lde bir öğrenme ve algılama düzeyine varmış olmasıdır. Yavuzer (2001) okul olgunluğunu; çocuğun tüm gelişimsel alanlarda (bedensel, zihinsel ve sosyal) okula hazırlıklı olmasıdır şeklinde tanımlamıştır. Buna gore okul olgunluğuna sahip çocuklar öğrenme alanındaki çalışmaya ve gerekli becerileri kazanmaya hazırdır.

Gessell' e göre okul olgunluğu olgunlaşmanın bir sonucudur. Ausubel okul olgunluğunu öğrencinin geçirdiği yaşantıla ile zihninde oluşanların bir ürünü olduğunu belirtmiş böylece ğretim yöntemlerinin önemli derecede etki edebileceğini vurgulamıştır. Thackray okul olgunluğunu; her türlü öğrenmenin herhangi bir duygusal zorluk yaşanmadan kolayca ve yeterli bir şekilde gerçekleşebileceği bir dönem olarak tanımlamıştır. Drake'e göre okul olgunluğu çocuğun yapması gerekli olan bir içi gerçekleştirmeye ilgisinin hazır olmasıdır (Akt. zdemir Kılıç, 2004).

zarıslan (2014) okul olgunluğunu çocuğun gelişimsel alanlarında yaşının ve okulun gerekliliklerini karşılamayabilmesi olarak etmiştir. Çocuğun okula başlamadan önce yeterli temel becerilere sahip olmasının yanında okula başlayabilecek zihinsel ve psikolojik yeterliliğe de sahip olması gerekmektedir (ataloluk, 1994). Bütün bu tanımlarda, çocuğun okul eğitimine başlamadan önce en önemli kriter olarak belirli bir olgunluk düzeyine gelmesi araştırmacılar tarafından ifade edilmiştir. Ülkemizde de giderek yaygınlaşan okul öncesi eğitimi, okul olgunluğunun kazanılmasında etkili olan uygun şartların oluşmasında önemi oldukça fazladır.

2.2.2. Okul ncesi Eğitimin ve Diğer Etmenlerin Okul Olgunluğuna Etkisi

Okul olgunluğu, çocuğun gelişim alanları doğrultusunda her anlamda okula hazır olması şeklinde açıklanmıştır (Güneş, 2013). ocuk, bu hazırlığı ilerde

öğreneceği bilgilerin ön öğrenmesini okulöncesi dönemde alarak tamamlayabilir. (Oktay, 1999).

Okul öncesi döneminde çocuğun gelişim alanlarına yönelik olan hedeflerle yeterli olgunluk sağlanmaya çalışılır. Okul öncesi eğitim kurumları bu yönü ile çocukları ilkokula hazırlar. Arıkök (2001) ve Yazıcı (2002) okul olgunluğunun temelini oluşturan başlıca gelişim alanlarını görsel olgunluk, renkleri ayırt etme, görsel hafıza, el-göz koordinasyonu, işitsel ayırt etme- duyma, sosyal ve duygusal etkenler ve dikkat süresi şeklinde ifade etmişlerdir. Belirtilen bu gelişim alanlarındaki olgunlaşmanın gerçekleşmesi ölçüsünde çocuklar ilkokula hazır olurlar. Ancak bu gelişim alanlarındaki olgunluğun oluşmasında okul öncesi eğitimin yanında başka faktörlerde bulunmaktadır. Okul olgunluğu ile ilgili yapılan araştırmalar çok sayıda faktör sıralamaktadır. Birçoğunda okul olgunluğunu etkileyendört temel faktör vurgulanmıştır. Bunlar, fiziksel, zihinsel, duygusal, sosyal ve çevresel faktörler olarak adlandırılmıştır. Bu faktörlerin bir bütün olarak görülmesi gerektiği, birindeki eksiklik veya yetersizliğin diğerlerini de etkilediği kabul edilmektedir (Oktay, 1999, ss.269-270).

2.2.2.1. Fizyolojik Faktörler

Fiziksel olgunluk, doğum öncesi sürecin de dâhil olduğu ve kişinin bedensel olarak olarak geçirmiş olduğu farklılıklardır. Çocuğun fiziksel gelişimi eğitim ve öğretimini büyük ölçüde etkiler. Çünkü fiziksel olgunlaşma ile öğrenme birbiriyle bağlantılı kavramlardır. Bu durum özellikle ilkokula yeni başlayan çocuklarda belirgindir. Bu dönemdeki çocuklardan fiziksel gelişimi yavaş olan çocuklar bazı sorunlar yaşayabilir. Fiziksel gelişimi olumlu yönden etkileyebilecek etkinlikler ve çalışmalar olgunlaşmanın kazanılmasında etkili olabilir (Yüksel, 2003). Genel olarak ilkokulun ilk yıllarındaki çocuklarda küçük ve büyük kaslar birçok etkinliği yapabilecek olgunluğa ulaşmış olmaktadır. Ancak, kas becerilerinin gelişimi doğru öğrenme yaşantılarıyla bağlantılıdır. Bundan dolayı ana-baba ve öğretmenler, çocukların bu kasların gelişimlerini sağlayacak öğretme-öğrenme etkinlikleri uygulamalıdır (Senemoğlu, 2005). Okul başlangıcında çocuk yaşatlarının fiziksel özelliklerini (boy ve kilo) göstermediğinde bazı zorluklar yaşayabilmektedir. Bununla birlikte görme ve işitme açısından da çocuğun yaşayabileceği sorunlar göz önünde bulundurulmalıdır. Çocuk iyi göremediği ve işitemediğinde öğretmenin

söylediklerini tam anlayamadığından, eksik öğrenme yaşayıp başarısız olabilecektir (Oktay ve Unutkan, 2005).

2.2.2.2. Bilişsel Faktörler

Genel olarak normal bir insan beyin kapasitesinin ancak %1-2'sini kullanabilmektedir. Zihin kapasitesi nöronların (sinir hücresi) birbirleriyle kurduğu bağlantılara bağlıdır. Beş yaşına kadar nöronlar arasındaki bağlantıların % 50'den fazlası kurulmuş olur ve burum 10-12 yaşına kadar devam eder. Ancak 12 yaşından sonra zayıf bağlantılar silinip, güçlü bağlantılar korunur. Bu yüzden insan hayatındaki en hızlı öğrenme okul öncesi ve ilköğretimin ilk yıllarında olmaktadır (Turan, 2004, s.110). Okul öncesi dönemde çocukların bilişsel yapıları çok hızlı gelişme göstermektedir. Piaget, bilişsel gelişimin sağlanmasının için bireyin biyolojik olgunluğa erişimin yanı sıra yaşantı deneyimi gerektiğini savunmuştur. Bu düşünce bilişsel gelişimin, olgunlaşma ve yaşantı kazanma arasındaki sürekli etkileşimi ile ilerleyebileceğini göstermektedir (Senemoğlu, 2012). Zihinsel olgunluğa erişmiş olan çocuk yeni düşünceler geliştirebilir ve okulda yeni tecrübeler edinebilir bunun sonucunda da okula daha kolay uyum sağlayabilmektedir (Yörükoğlu, 2003).

2.2.2.3. Sosyal ve Çevresel Faktörler

Bireyin dünyaya geldiği zamandan itibaren gelişmesinde ve kişiliğinin oluşmasında önemli faktörlerden birisi de çevredir. Çocuğun çevresindeki uyarıcıların zenginliği kazanacağı davranış ve edineceği tecrübelerde etkili olmaktadır (Başal, 2003, s.101). Çocuğun içinde bulunduğu aile ve çevre yaşantısının, zihin gelişiminde ve bundan dolayı öğrenme yeteneğinin gelişiminde, önemli rolü bulunmaktadır. Yaşamın en kritik dönemlerinden olan erken çocukluk döneminde aile ve yakın çevrenin sağladığı olanakların çocuğun gelişim alanlarına olan etkisine değinen görüşler giderek artmaktadır. Çocuğun ilk rehberliğini ailesi ve yakın çevresi yapmaktadır. Bu nedenle yaşadığı aile ve içinde bulunduğu çevre, çocuğun yaşamının ilk beş yılında önemli bir temel eğitim kurumudur (Oktay ve Unutkan, 2005).

Çocuğun ilköğretim döneminden önceki çevresi, içinde yaşadığı ailedeki birey sayısı, ailenin sosyo-ekonomik düzeyi çocuğa sundukları imkânlar okula hazır oluşlarını ve okul olgunluğu düzeyini etkilemektedir (Denizkan, 2006, s.19). Sosyo-ekonomik ve kültürel bakımdan uygun olmayan şartlar içindeki çocukların okul öncesi eğitim hizmetleri aldıklarında, daha iyi şartlarda yetişen yaşlıları kadar ya da

yakın bir başarıya ulaşabildikleri yapılan çeşitli araştırmalarda (Aksu-Koç, Bekman, Taylan ve Eser 2004), ortaya konulmuştur. Okul öncesi eğitim almış çocuklar okulla ilgili yeterli deneyime sahip olduğu için bu ortama çok rahat uyum sağlarlar (Ayhan, 2004, s.175).

2.2.2.4. Duygusal Faktörler

İnsanların yaşamları boyunca yaptığı tüm etkinliklerin temelinde duyguları vardır. Çocuğun yaptığı eylemlere anne-baba ve çevresinin verdiği olumlu veya olumsuz tepkiler onun davranışlarını oluşturur (Oktay, 1999, s.278).

Duygusal gelişim; çocuğun kendini tanıyıp duygularının farkında olması, yapabileceklerinin ve yapamayacakların farkında olup hangi durumda nasıl davranacağını bilerek duygu kontrolü sağlayabilmesi olarak ifade edilebilir (Kandır, 2003).

Okula başlamaya hazır olmayan çocuklar okulun başladığı ilk günlerde duygularını annesinden ayrılamama, ağlama, küsme, sınıfa girmeme gibi davranışlarla gösterirler (Yörükoğlu, 2003, s.79). Ancak anne-babası tarafından daha önce okul yaşamının nasıl olacağı, okulda neler yapacağına ilişkin ön bilgiler verilen çocuklar okula gitmeye hazır oldukları için olumlu duygular içinde okula uyum sağlamaktadırlar (Çelenk, 2002, s.76-79). Duygusal olarak sağlıklı olan çocuk insanlarla rahat iletişim kurup, öğrenme konusunda isteklidir. Yapılan gözlem ve çalışmalar duygusal sorunlarla, öğrenmede başarısızlığın bağlantılı olduğunu göstermektedir (Oktay, 2004). Aileden sonra okul, çocuğun ilk temel topluma uyum sürecinin yaşandığı kurumdur. Çocuk okula başladığında uyması gereken kuralları ve önemli birçok bilgiyi öğrenir. Eğer çocuk kurallara uymaya yatkın ve okul olgunluğuna ulaşmışsa uyum sorunu yaşamaz. Böylelikle sınıf içi ve dışı etkinliklere katılıp, kendisini kolaylıkla ifade eder. Ancak tam tersi durumda ise okula uyumda zorlanır (Yavuzer, 2001, s.159).

2.2.3. İlkokul Eğitiminin Tanımı ve Önemi

İlkokul, evden ilk kez ayrılan çocuğun, günün büyük bir bölümünü yeni arkadaş ve yeni yetişkinlerle geçirdiği farklı bir ortamdır. Çocuklar okul başlangıcıyla ilk kez programlı öğretimin gerektirdiği etkinliklere katılmak, belirli kurallara uymak, öğretmenin talimatını yerine getirmek ve okuma yazma, aritmetik vb konuları öğrenmek gibi görevlerle karşı karşıya kalmaktadır (Oktay, 2010). Bu

bakımdan ilkokul, yaşam boyunca kullanılacak okuma-yazma, aritmetik gibi temel becerileri kazandırma ve gelecekte okumaya karşı tutumunu etkileme açısından en önemli dönemlerdendir (MEB, 2006).

Devletlerin tüm vatandaşları ayırım olmaksızın temel eğitim imkânlarında faydalanabilmelidir. Zorunlu eğitim, örgün eğitim içinde bireylerin belli bir çağda belli bir sürede alması gereken eğitimi ifade eder. 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Yasasında okul öncesi eğitimden sonra; 6-14 yaş arası çocuklara eğitim veren onlara istenilen bilgi, beceri ve davranışların kazandırılıp, yaratıcı düşünüp problem çözebilen, beden ve ruh sağlığı yerinde nesiller yetiştirmeyi amaç edinen ilköğretim kurumları gelmektedir (Cemaloğlu ve Yıldırım, 2005, s.1).

2.2.4. Okul Olgunluğunun İlkokul Dönemine Etkileri

İlkokula başlama, çocuğun gelişimsel (zihinsel, bedensel, duygusal ve sosyal) alanlarında olgunlaşmasını gerektirir. Okul öncesi dönemde bu alanlardaki gelişimlerini tamamlamayan öğrenci okula başladığında okuma yazma öğrenmeye hazır olamayacağından öğrenme güçlükleri ile karşılaşabilir (Kutluca Canbulat, 2013).

İlkokul başlangıcı için en yaygın ölçüt yaş değişkenidir. Ancak okula başlama yaşı ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Türkiye’de uygulanan eğitim politikası gereği çocuklar başladıkları yılın aralık ayında 72 ayını doldurmaları halinde okula başlamaktaydılar. Ancak 2012-2013 eğitim - öğretim yılında alınan kararlar ile okula başlama yaşıyla ilgili değişiklikler yapılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin ilköğretime başlama yaşı ile ilgili 15. maddesinde; kayıtların yapılacağı yılın eylül ayı sonu itibariyle 66 ayını dolduran çocukların kaydının yapılacağı 60-66 ay arası çocukların ise velinin yazılı isteği ile kayıt edilebileceği kararı verilmiştir (Resmi Gazete, 2012). Bu karar ile özellikle yeterli olgunluğa ulaşmamış olduğu düşünülen 60-66 ay arası çocukların ilkokula başlamasını sağlamıştır. Yapılan bu değişiklikler ülke genelinde tatlımalara ve akademik çevrelerde araştırmalara (Külekçi, 2013; Arı, 2014; Koçyiğit ve Saban, 2014; Kutluca Canbulat, ve Yıldızbaş, 2014; Merter, Şekerci ve Bozkurt, 2014; Özenç ve Çekirdekçi 2013; Polat ve diğerleri 2014; Uzun ve Alat, 2014; Boz ve Yıldırım, 2014; Ogelman ve diğerleri 2015) konu olmuştur. Yapılan araştırmalarla okul olgunluğuna erişmemiş, olumsuz ön yaşantılara sahip olan ya da

gelişimdeki bireysel farklılıklar nedeniyle ilkokula başlayabilecek yeterlilikte olmayan çocukların okula kayıt ettirilmesinin çocuğun gelişimini, okul başarısını ve sosyal ilişkilerini olumsuz etkileyebileceği görülmüştür. Eğitimde yapılan bu değişikliklerle okula başlama yaşı ve buna bağlı çocukların yaşadığı, öğretmenlerin yaşadığı sorunların yanında, olgunluğu kavramı tekrar gündeme getirmiştir.

Ülkemizde okul öncesi eğitim sonunda okul öncesi öğretmeni tarafından hazırlanan öğrenci değerlendirme formları hazırlanmaktadır. Ayrıca birçok özel okulun ilkokul birinci sınıfa başlayacak olan öğrencilere uygulanan okula hazır oluş testi ile öğrencilerin okul olgunluğu belirlenmeye çalışılmaktadır. Çocuğun okul olgunluğu algılayabilme, dikkatini toplama, kelime dağarcığını arttırma, kendini sözel ifade etme, el ve göz koordinasyonu, kalem kullanma becerisi, eşleştirebilme, ilişkiler kurabilme, gruplama, sıralama, eksik tamamlama ve karşılaştırma yapabilme gibi becerilerine bağlıdır. Bu beceriler çocuğun bilişsel, dilsel, fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimin bir bütün olarak işe koşularak okuma yazma öğrenmesini kolaylaştıracak becerileridir. Çocuk bu becerilerden biri ya da birkaçında sıkıntı yaşıyorsa ilkokula başlama sürecinde sorunlar yaşayabilir (Güven, 1999).

2.2.5. İlkokul Birinci Sınıf Çocuğunun Sahip Olması Gereken Yeterlilikler

Okul öncesi eğitim programındaki kazanımlar öğrencilerin ilkokul dönemine hazır olmalarını sağlamak hedefiyle düzenlenmiştir. Bu süreçte okul öncesi öğretmenleri, ilkokul birinci sınıfa başlayacak çocukların sahip olmaları gereken yeterliliklere göre çeşitli etkinlikler düzenlemektedirler. Bu etkinlikler tüm eğitim öğretim yılını kapsayacak şekilde planlanmaktadır. Böylece çocukların ilkokula geçişte yeterli okul olgunluğuna ulaşmaları sağlanmaktadır (Güler, 2010).

Okul öncesi dönemi çocuklarının gelişim özellikleri ile ilgili gerekli bilgilere sahip sınıf öğretmenin, ilkokula başlayacak çocukların sahip olması gereken özellikleri de bilmesi; bu iki dönemin hazır bulunuşluk düzeyleri hakkında yorum yapabilmesi ve çalışmalarını öğrencilerin düzeylerine uygun olarak düzenleyebilmesi açısından son derece önemlidir.

İlkokula başlayacak olan çocukların gelişim alanlarına uygun olarak göstermesi gereken bazı davranışları sergilemeleri gerekmektedir. Buna göre, ilkokul

birinci sınıftaki çocuğun sahip olması gereken temel yeterlilikleri (Oktay ve Unutkan, 2005, ss.149-150) aşağıdaki gibi sıralamışlardır;

- Belli bir süre istenilen konuya odaklanabilme,
- Kıyafetlerini tek başına giyebilme,
- Doğru şekilde oturabilme,
- Tuvalet ihtiyaçlarını tek başına karşılayabilme,
- Öz bakımını yapabilme,
- Sırasını bekleme ve sabır gösterme,
- Tenefüslerde uygun davranışlar gösterme,
- Kendi sorumluluklarını taşıma,
- Aileden bağımsız hareket edebilme,
- Anneden ayrı durabilme,
- Öğretmeniyle diyalog kurabilme,
- Öğretmen tarafından söylenen talimatlara uyma,
- Arkadaşlarıyla doğru iletişim kurup karşılaştığı sorunlarla baş edebilme.
- Kendilerini doğru şekilde ifade edebilme,
- Arkadaşlık ilişkileri ve iletişim kurma becerileri kazanmış olma,

Bu özelliklere sahip olan çocuklar, belli kuralların olduğu sevgi, güven, hareket etkinlikleri yeterince karşılanmış. Kendini ve duygularını düzgünce ifade edip, karşısındaki kişi ile rahatça iletişim kurabilen, kendisinin ve başkasının isteklerini uygun zamanda dile getirebilen okul öncesi ortamı içinde yetişmiş çocuklarıdır. Okul hazırlanışokulaolumluduygulariçindebaşlamaylagerçekleşir. Okul öncesi eğitim almış çocuklar okulla ilgili yeterli deneyime sahip olduğu için bu ortama çok rahat uyum sağlarlar (Ayhan, 2004,s.175).

2.3. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde okul olgunluğu ve okul öncesi eğitimin öğrenciler üzerindeki etkileri, okul olgunluğu ile okul öncesi eğitimin ilişkisi ve bu konulardaki öğretmen görüşleriyle ilgili yurt içi ve yurt dışında yapılan araştırma sonuçlarına yer verilmiştir.

2.3.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Okday (1983) farklı sosyo ekonomik ortamlarda yetişen çocukların okul olgunluğunu incelemiştir. Araştırmada farklı sosyo-ekonomik ve kültürel ortamlarda yaşayan ilköğretim çağına gelmiş çocukların, ana-baba ve yakın çevrelerinin çocuğun okuldaki uyumu ve okumayı öğrenme üzerindeki etkilerini ortaya koymak amaçlamıştır. Araştırma örneklemini I.grubu babası yüksek öğrenim görmüş ve şehrin gelişmiş merkezlerindeki okullardan seçilmiş 5-6 yaş grubundan 35 kız ve 35 erkek , II. Grubunu ise sosyo ekonomik ve kültürel açıdan yetersiz açıdan yaşayan 5-6 yaş grubundan 35 kız ve 35 erkek seçilerek “Metropolitan Olgunluk Testi” uygulanmıştır. Araştırma sonucu elde edilen bulgular; farklı sosyo-ekonomik kültürel ortamlara sahip çocukların, okul olgunluğu kazanma, okulun ve öğretmenlerin beklentilerini yerine getirebilme açısından farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuştur. Sosyo-kültürel bakımdan daha iyi şartlara sahip olan çocukların okulun isteklerini karşılamada daha başarılı oldukları gözlemlenmiştir.

Çıkrıkçı (1999) çalışmasında okul olgunluğu ve aile tutumu arasında ilişkiyi incelemek için anaokuluna devam eden 5-6 yaş çocuklarının oluşturduğu toplam 150 çocuğa Metropolitan Olgunluk Testi uygulamıştır. Araştırmada aile tutumları hakkında bilgi toplamak için Jackson Aile Tutumları Testi ve çocukla ailesi hakkında bilgi toplamak için de kişisel bilgi formu uygulamıştır. Bulguların sonucunda cinsiyetler arasındaki fark ile aile tutumları ve okul olgunluğu arasındaki ilişki anlamlı bulunmazken, ailenin gelir düzeyi ve anne-babanın eğitim seviyesi yükseldikçe çocuğun başarısının arttığı gözlemlenmiştir.

Yazıcı (2002) okul öncesi eğitiminin okul olgunluğu üzerine etkisinin incelendiği çalışma yapmıştır. Verilerde okul olgunluk düzeylerinin okul öncesi eğitimi alan çocukların lehine anlamlı farklılık oluşturduğu görülmüştür. Ayrıca anne-baba eğitim düzeylerinin çocukların okul olgunluğu puanlarını etkilediği saptanmıştır. Balat Uyanık (2003), altı yaş grubu korunmaya muhtaç çocuklar ile ailesinin yanında kalan çocukların okula hazır bulunuşlukla ilgili temel kavram bilgilerinin incelendiği bir çalışma yapmıştır. Araştırma sonucunda okula hazır bulunuşlukla ilgili kavram puanları incelenen değişkenler açısından ailesinin yanında kalan çocukların lehine anlamlı fark oluşturmuştur.

Unutkan (2003), 5-6 yaş grubu çocukların okula hazır oluşlarını ölçen Marmara İlköğretime Hazır Oluş Ölçeği geliştirmiştir. İnceleme sonunda okul öncesi eğitim alan çocukların almayanlara oranla ilköğretime daha hazır olarak başladıklarını,

anne-babaların eğitim düzeyleri ile okula hazır bulunuşluğun paralellik gösterdiğini saptamıştır.

Kılıç (2004), araştırmasında ailesiyle birlikte yaşayan ile çocuk yuvasında kalan çocukların, görsel algılama davranışı ile okul olgunlukları farklılıklarını incelemiştir. Verilerin sonucunda ailesi ile beraber yaşayan çocuklar lehine anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir. Ancak cinsiyet, yaş, doğum sırası, kardeş sayısının toplam olgunluk seviyesi ve görsel algılama üzerinde farklılık yaratmadığı belirtilmiştir.

Yangın (2007), araştırmasında okul öncesi eğitim kurumlarının altı yaş grubundaki öğrencilerin ilk okuma yazmanın yazma boyutunu öğrenmeye hazır oluşlarını ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda; okul öncesi eğitim alan öğrencilerin el becerilerini yeterli düzeyde kazandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Ülkü (2007) veliler ve öğretmenlerinin, okul olgunluğu hakkındaki görüşlerinin belirlenmek istendiği araştırma sonucunda veliler ilkokula hazırlık aşamasında evde bir takım çalışmalar (boyama yapma-resim çizme, yazı yazmayı gösterme gibi) yaptıklarını belirtmiş ayrıca ilkokula başlangıç için öncelikle takvim yaşınıyanında fiziksel, bilişsel ve sosyal-duygusal olgunluğun gerekliliği belirtilmiştir.

Görmez (2007), tarafından yapılan çalışmada, şehir ve köy ilköğretim okullarındaki birinci sınıf öğrencilerinin okul olgunluğu ile matematik hazırbulunuşluk düzeyleri karşılaştırılmıştır. Bulgularda, okul olgunluğu istenilen seviyede olan il/ilçe merkezlerine bağlı şehir ilkokulundaki birinci sınıf öğrencilerinde matematik hazırbulunuşluk seviyelerinin; okul olgunluk seviyeleri yetersiz olan ilçe merkezlerine bağlı köy ilkokulunda okuyan öğrencilerden daha iyi olduğu saptanmıştır.

Koçyiğit (2009) yaptığı çalışmada, ilkokul birinci sınıf öğretmenlerinin ve ebeveynlerin görüşlerine göre okula hazır bulunuşluk için gerekli yeterlikler ve bunların okul öncesi eğitime ile olan ilişkisi ortaya konulmuştur. Araştırmanın bulgularına göre, ilkokul birinci sınıf öğretmenleri okula hazırbulunuşluğu, “ilkokul birinci sınıfın gerektirdiği becerileri yapabilme olgunluğuna erişme” olarak tanımlanmış ve bu olgunluğun çocuğun gelişim alanlarının paralel bir şekilde gelişmesine bağlı olduğunu dile getirilmiştir.

Erkan ve Cinkılıç (2009) çalışmalarında, ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin okul öncesi eğitim kurumlarına devam süresi, cinsiyet, kardeş sayısı, anne-baba

eğitim düzeyi gibi değişkenler açısından okul olgunluğu üzerindeki etkisi incelemiştir. Araştırma sonucunda ilkokul birinci sınıf ğrencilerinin yapılan testin ortalamaları açısından okul olgunluk düzeylerinde okul öncesi eğitim alma, okul öncesi eğitime devam süreleri ve kardeş sayıları değişkenleri açısından anlamlı fark olduğu saptamıştır. Cinsiyetin ve anne-baba eğitim düzeylerinin okul olgunluğu üzerinde etkisi olmadığı belirtilmiştir. Okul ncesi dönemde verilen eğitimin ilkokul birinci sınıfa geçen öğrencilerde okul olgunluğu üzerindeki etkisinin devam ettiği görülmüştür.

Kırca (2010) yaptığı araştırmasında okul öncesi eğitim alma durumunun okula hazır bulunuşluk düzeylerinin cinsiyet ve anne baba öğrenim düzeyi değişkenleri açısından bir farklılık oluşturup oluşturmadığı incelemiştir. Araştırma sonucunda okul öncesi eğitim alan ve anne babası lise ve yüksek öğrenimli olan çocukların lehine anlamlı farklılık oluşmuştur. Cinsiyet değişkeninin ise hazır bulunuşluk düzeylerinde anlamlı bir farklılık yaratmadığı görülmüştür.

zbek (2011) tarafından yapılan çalışmada çocukların ilköğretime hazır bulunuşluk düzeyine etkisi incelenmiştir. Program kapsamında hem başlangıç aşamasında hem de sonunda iki gruba da Polat Unutkan (2003) tarafından geliştirilen ‘Marmara İlköğretime Hazır Oluş Ölçeği’nde yer alan matematik, fen ve ses becerileri ile labirent ve çizgi çalışmalarına ilişkin sorular sorulmuştur. Aynı zamanda ölçeğin içerisinde yer alan gelişim formu da veliler tarafından doldurulmuştur. Yapılan alışma sonucunda, hazırlanan ‘‘Aile Katılımlı İlköğretime Hazırlık Programının’’ ocukların ilköğretime hazır bulunuşluklarını anlamlı düzeyde artırdığı görülmüştür.

Pirpir, iekter, Bykbayraktar ve Konuk Er (2011), araştırmalarında annelerin mükemmeliyetçi tutumlarının altı yaş çocuklarının okul olgunluğuna etkisi incelemişlerdir. Araştırma sonucunda, alt ve st sosyoekonomik düzeydeki annelerin mkemmeliyetilikleri annenin mesleği, eğitimi ve yaşı açısından incelenmiş ayrıca çocuklarının cinsiyet ve ilk ocuk olup-olmama durumlarına göre değerlendirilmiştir. Buna göre çocukların okul olgunluk düzeyleri ile cinsiyet değişkeni arasında, ilk ocuk olanlarla olmayanlar arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Çocukların okul olgunluk düzeyleri ile ilk ocuk olup olmama değişkenine göre incelendiğinde ise ilk çocukların okul olgunluğu puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Pekdoğan(2011), çalışmasında, okul öncesi eğitime devam eden 5- 6 yaşındaki çocuklar içerisinde, kreş veya anaokulu eğitimi alan çocukların sosyal

becerilerinin, bu eğitimi almayan çocuklara göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca anne-baba eğitim seviyesi sosyoekonomik düzeyi ve çocukların cinsiyetlerinin çocukların sosyal becerilerini etkilediği saptanmıştır.

Türk Tabipler Birliği, 2012 raporunda çocukların okula başlama yaşıyla ilgili yayınladığı çalışma raporunda, çocuğun okula başlayabilmesi için gelişim alanlarını (sosyal, duygusal, bilişsel, dil ve motor) tamamlaması gerektiği, bunun da 6 yaş (72 ay) öncesi olamayacağı belirtilmiştir. Ayrıca raporda, 5 yaş çocuğunun (60-71 aylar arası) gelişimsel anlamda ilkokula hazır olmadığı ve hazır olmadan okula başlamanın olumsuz etkilerinin olabileceği bulguları verilmiştir (Türk Tabipler Birliği, 2012)

Tunçeli (2012), yapılan çalışmada anaokuluna devam eden altı yaş çocuklarının sosyal beceri düzeylerinin okul olgunluklarına etkisini incelemiştir. Araştırmanın sonucunda sosyal beceri düzeyi yüksek olan çocukların okul olgunluklarının sosyal beceri düzeyi düşük olanlara göre daha yüksek olduğu; çocuğun sosyal becerileri ve okul olgunlukları üzerinde ailenin iş, yaş ve eğitim durumunun etkili olduğu görülmüştür.

Köşker (2013), araştırmasında köyde ve kentte yaşayan altı yaş gurubu çocukların okula hazır bulunuşluklarını çeşitli değişkenlere göre incelemiştir. Araştırmanın bulgularına göre, okul olgunluğu bakımından kentte yaşayan öğrencilerin köyde yaşayan öğrencilere göre daha yüksek puan ortalamalarına sahip oldukları, cinsiyete göre ise öğrencilerin okul olgunluğu açısından benzer özelliklerde oldukları görülmüştür. Annelerin ve babaların eğitim düzeyine göre okul olgunluğu puan ortalamalarının anlamlı düzeyde farklılaştığı bulunmuştur. Okul olgunluğu puan ortalamalarında, gelir düzeyi yüksek olan öğrencilerin puan ortalamaları gelir düzeyi alt düzeyde olan öğrencilere göre daha yüksek bulunmuştur. Aynı bir odası olan öğrencilerin olmayan öğrencilere göre, çalışan anneye sahip olanların, çalışmayan öğrencilere göre, kitaplığı ve çocuk kitapları olanların, kitaplığı ve çocuk kitapları olmayanlara göre daha yüksek okul olgunluğu puan ortalamalarına sahip oldukları bulunmuştur.

Gündüz ve Çalışkan (2013) tarafından yapılan çalışmada, çocukların okul olgunluk ve okuma yazma öğrenme düzeyleri incelenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda 72-84 aylık çocukların okul olgunluk düzeyleri 66-72 aylık ve 60-66 aylık çocukların okul olgunluk düzeylerinden daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Ayrıca 72-84 ve 66-72 ay yaş grubundaki çocukların okuma-yazma

becerilerini kazanma düzeyleri 60-66 ay yaş grubundaki çocuklardan daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Araştırmada 60-66 ve 66-72 aylık çocuklarda kavrama güçlüğü, parmak kas gelişimi yetersizliği, yavaş öğrenme, çabuk yorulma, kurallara uymama gibi bazı sorunların daha çok yaşandığı gözlenmiştir.

Yazar (2013) araştırmasında okul öncesi eğitim kurumuna devam eden öğrencilerin programda yer alan amaç ve kazanımları yüksek oranda edindikleri ve kazanımlarının ilkökul birinci sınıftaki başarılarına olumlu katkı sağladığı görülmüştür. Bu sonuç, birinci sınıf öğretmenlerinin ve velilerin görüşleri ile desteklenmiştir. Araştırmanın sonucunda, okul öncesi eğitimi alan ilkökul birinci sınıf öğrencilerinin, almayanlara göre; psikomotor alan, sosyal-duygusal alan, bilişsel alan, dil alanı ve öz bakım becerilerinin gelişimlerinin farklı olduğunu ve bu farkın okul öncesi eğitim alan öğrencilerin lehine olduğunu göstermektedir. Ayrıca okul öncesi eğitimin tüm sosyoekonomik durumlardaki okullardaki öğrencilerin gelişimlerine olumlu katkı sağladığı ve sosyoekonomik durumdan kaynaklanan ilkökuldaki hazır bulunuşluk farklılıklarının giderilmesine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Özarlan (2014); 60-71 ve 72-84 aylık çocukların okul olgunluğu düzeylerini belirlemek ve bu öğrencileri okutan öğretmenlerin okula uyum ve sınıf yönetimi sorunları ile ilgili görüşleri incelemiştir. Çalışmasında 60-71 ay yaş aralığındaki çocukların akademik başarı toplam puanları 21,73 ay yaşı 72-84 aralığındaki çocukların ise 27,46 olduğu görülmüştür. 60-71 ay yaş aralığındaki çocukların, testin ölçtüğü beceri alanları ile ilgili olarak orta düzeyde ve/veya büyük oranda başlangıç düzeyinde oldukları, bu çocukların okul olgunluklarının desteklenmesi gerektiği; 72-84 aylık çocukların ise hem başlangıç hem de orta düzey kriterlerini yerine getirdiği ve okula akademik olarak hazır oldukları görülmüştür.

Arı ve Özcan (2014), çalışmalarında okul olgunluğu düzeylerinin birinci sınıf öğrencilerinde okuma yazmayı öğrenmelerine olan etkisini incelemiştir. Araştırmanın sonucunda okul olgunluğunun okuma ve yazma becerisi üzerinde anlamlı bir farklılık oluşturduğu saptanmıştır. Anlamlı fark oluşturan okul olgunluğu düzeyini ise okul öncesi eğitimi alıp almama durumunun ve okula başlama yaşının etkilediği belirtilmiştir. Bu bulgular sonucunda, okul öncesi eğitimi görme ve okul başlangıç yaşının okul olgunluğunu etkilediği; okul olgunluğu düzeyi yüksek olan öğrencilerin okuma ve yazma becerilerinin de yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

2.3.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Lois (1996); “What is the Effect of School Entrance Age on the Reading Readiness Achivement of Kindergarten Students?” çalışmasında okula giriş ve okumayahazırlıkileyaşarasındakiilişkiyiincelemiştir.ÖrneklemiChicago’dakidar gelimli bir mahalledeki 30 anaokuluna giden çocuklardan rastgele seçilen 5,5 ve 6,5 yaşlarındaki56çocukoluşturmaktadır.Araştırmasonucundaokulagirişveokumaya hazırlıkta yaşın etkili bir faktör olduğu belirtilmiştir. Araştırmada 64,39 aylık çocuklarınokulagirişiçinhazırolduklarıisaptanmıştır.

Adams (1998); “A study to Determine the Effectiveness of Preschool on Kindergarten Readines and Achievement” adlı bir araştırma yapmıştır. Okul öncesi eğitimin okula hazırlıkta ve gelişim üzerindeki etkisini belirlemek için yapılmıştır. Bir yıl anaokula gitmiş 40 çocuk ile anaokulu deneyimi olmayan 40 çocuk örnekleme alınmıştır. Çocuklara okula girişlerinde “Metropolitan Olgunluk Testi” uygulanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular okula hazırlıkta anaokulunun önemli bir faktör olduğu sonucunu ortaya koymuştur.

Perry (1999); “A Sutdy to Determine the Effects of Pre-School on Kindergarten Readiness and Achievement in Mathematics” çalışmasında ilkökul öncesi çocukların matematik becerileri üzerinde anaokulunun etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Örneklemi 4-6 yaş arası 80 çocuktan oluşmaktadır. Ölçme aracı olarak “Metropolitan Olgunluk Testi” kullanılmıştır. 80 çocuk kontrol ve deneygrubu olarak ikiye ayrılmıştır. Kontrol grubunu okul öncesi eğitim deneyimi olmayan çocuklar oluşturmaktadır. Deney grubu bir yıl okul öncesi eğitim alan çocuklardan oluşturulmuştur. Çalışma sonucunda anaokuluna gidenlerin kontrol grubuna göre matematik becerileri daha yüksek olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Welch ve White (1999), ilkökula hazırlık ve okul olgunluğu becerilerini, okul öncesi öğretmenleri ve ebeveyn beklentileri yönünden karşılaştırmıştır. Araştırma sonucunda, sadece üç soruda öğretmenler ve ebeveynler arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. Ebeveynler, okul öncesi eğitim süresince yapılan faaliyetlerin çocuğa farklı alanlardaki katkılarına kıyasla alfabeyi öğrenmelerini daha önemli gördüklerini belirtmiştir. Öğretmenler ise çocukların okula hazır bulunuşluklarında fiziksel sağlık ve iyi beslenme, ihtiyaçlarını iletebilme ve anadilinin temel kurallarını kazanmış olma, okula heveslilik, merak ve yeni aktivitelere istekliliğin önemli olduğunu belirtmişlerdir.

Wesley ve Buysse (2003), ebeveynlerin ve uzmanların okula hazır bulunuşluk ile ilgili inanışlarını ve beklentilerini incelemiştir. Katılımcılar, dil gelişimi ve iletişim becerileri kadar, sosyal-duygusal gelişimin de kritik bir öneme sahip olduğunu belirtmişlerdir. Araştırma çocukların diğer çocuklarla ve yetişkinlerle anlamlı iletişim kurmalarının, temel kurallara ve talimatlara uymalarının, ihtiyaç ve isteklerini ifade edebilmenin okula iyi bir başlangıç için gerekli becerilerden olduğu ayrıca çocukların ebeveynlerden ayrılabilmelerinin önemini vurgulamıştır.

McBryde, Ziviani ve Cuskelly (2004), okul olgunluğunu ve bunu etkileyen faktörleri incelediği çalışmada, ailenin ve okul öncesi öğretmenlerinin çocukların ilkokula hazırbulunuşluğu üzerindeki etkisi incelemiştir. Bu çalışmada ailesi ve sosyal çevresi dikkate alınan 215 okul öncesi çocuk (ortalama 62 ay) örneklemini oluşturmuştur. Verilerin elde edilmesinde anne baba ve öğretmenler her çocuk için davranış, mizaç ve istek ile ilgili okul olgunluğu anketini yanıtlamış. Sonuç olarak çocukların okula başlamasında sosyal beceri ve yeteneklerin etkili olduğu ve okul olgunluğu konusunda ve okula başlamada hem anne-babaların hem de öğretmenlerin söz sahibi olduğu sonucu ortaya çıkmıştır.

Santo (2006), tarafından yapılan çalışmada, okul öncesi öğretmenleri ve okul öncesi eğitim alan çocuklar ile bu çocukların ebeveynlerinin, okul olgunluğu hakkındaki inanışlarını incelemiştir. Araştırmaya göre, okul öncesi öğretmenler ve ebeveynler çocuğun duygusal olgunluğunu başarılı bir okul başlangıcı için en önemli faktör olarak belirtmişlerdir. Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin önemli bir çoğunluğu, çocuğun fiziksel ve sosyal gelişiminde okula başlangıç için önemli olduğunu vurgulamışlardır. Hem okul öncesi eğitim öğretmenleri hem de ebeveynler okula başlamadan önce evde yapılacak dil geliştirme ve bilişsel faaliyetlerin başarılı bir okul başlangıcı için çok önemli olduğunu dile getirmişlerdir.

Bracken, Stacey Storch (2007); "Relationships between Social Skills, Behavioral Problems, and School Readiness for Head Start Children" başlıklı çalışmalarında sosyal beceri ve davranış sorunları çocukların okula hazır oluşlarını incelemiştir. 4 yaşından itibaren okul öncesi eğitim kurumlarına giden sosyal beceri ve davranış sorunları olan çocukların; sosyal becerileri okul öncesi eğitim süresi boyunca gelişmiştir. Sözel ve matematik becerileride olumlu yönde gelişerek okula hazır olduklarını saptamıştır.

Liubica, Simona ve Katia; (2008); "The Effect of Preschool on Children's School Readiness" çalışmalarında okul öncesi eğitimin, çocukların okula hazır

oluşları üzerindeki etkisini araştırmışlardır. Örneklem 68-83 aylık çocuklardan oluşmuştur. Okul öncesi eğitim kurumlarına giden çocukların dil becerileri ve zihinsel yeteneklerinin yüksek olduğu bulgularına ulaşılmıştır. Ayrıca yüksek eğitim seviyesine sahip anne- babaların çocukları, düşük eğitim seviyesine sahip anne-babaların çocuklarına göre okuladaha hazır oldukları saptanmıştır.

National Center for Education Research (2008); “School Readiness. Report from the Preschool Curriculum Evaluation Research Initiative” başlıklı çalışmada okul öncesi eğitim programlarını değerlendirilmesi yapılmıştır. Programın değerlendirilmesinde 2002 yılının yaz aylarından itibaren düşük gelirli ailelerin 3-5 yaş arasındaki çocuklarına okul öncesi eğitim programı uygulanmıştır. Sonbahar aylarına gelince okul öncesi eğitim müfredatında yer alan okul öncesi erken okuma becerileri, fonolojik duyarlılık, dil gelişimi, erken matematiksel bilgi, ve davranışlarında gelişme olduğu gözlenmiştir.

Marjanovic Umekn (2008); “The Effect of Preschool on Children's School Readiness” başlıklı çalışmada okul öncesi eğitimin, dil yetenek, okula hazırlık ve zihin yetenek üzerindeki etkisini incelenmiştir. Çalışma grubu 68-83 aylık 219 çocuktan oluşmaktadır. Test of School Readiness ve Raven's Coloured Progressive Matrices testlerini kullanmışlardır. Çalışma sonucunda zihin ve dil yetenekleri ile okula hazırlık test puanları yüksek çıkmıştır. Okul öncesi eğitimin zihin-dil yetenek ve okula hazırlık üzerinde etkisi olduğu belirtilmiştir.

Yapılan araştırmalar incelendiğinde yurt içi ve yurt dışı araştırmalarda okul olgunluğunun okul öncesi ya da 1. Sınıf öğrencilerinin sosyo-kültürel çevre, anne-baba eğitim seviyesi, cinsiyet, yaş, okul öncesi eğitim, anne-baba tutumu, öğretmenlerin ve ebeveynlerin beklentileri gibi değişkenleri açısından incelendiği görülmektedir. İncelenen yurt içi ve yurt dışı araştırmalarda sosyo-kültürel çevrenin, anne baba eğitim seviyesinin, yaşın, okul öncesi eğitimin, anne-baba tutumunun, öğretmenlerin ve ebeveynlerin beklentilerinin çocuğun okul olgunluğunu etkilediği yapılan olgunluk testleri ve görüşmelerle ortaya çıkarılmıştır. Ancak okul olgunluğu kavramının cinsiyet ve ay yaşı değişkenleri açısından incelendiği araştırmalar olmasına rağmen, okul türü ve okul öncesi eğitim alma süresi bakımından incelenmesine ilişkin bir çalışmaya ulaşılabilen kaynaklarda rastlanmamıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde sırasıyla araştırmanın deseni, evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve araştırma verilerinin analizi alt başlıklarına yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada karma araştırma yöntemi kullanılmıştır. Karma yöntem, bir araştırma içerisinde, nicel ve nitel verilerin bir arada toplanması ve analiz edilmesidir (Creswell, 2014). Araştırma deseni ise açıklayıcı sıralı desen olarak belirlenmiştir. Açıklayıcı sıralı desende önce nicel verilerin toplanarak analiz edildiği sonrasında nicel bulguları daha detaylı açıklanması için nitel verilerin toplandığı araştırma desendir (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2016-2017 öğretim yılında Gaziantep ili Şahinbey ve Şehitkamil ilçelerinin Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı bağımsız anaokulları ve ilkokul bünyesindeki ana sınıflarında eğitim gören okul öncesi öğrenciler ve bu okullarda görev yapan okul öncesi öğretmenleri ile sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır.

Araştırmanın nicel boyutunda okulların belirlenmesinde tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Tabakalı örnekleme, sınırları belirlenmiş bir evrende alt tabakalar veya alt birim gruplarının var olduğu durumlarda kullanılır. Böylelikle

evren içindeki alt tabakaların varlığından yola çıkarak evren üzerinde çalışma yapılabilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2005, s.105). Bu yöntemine uygun olarak 2016-2017 öğretim yılında Gaziantep ili Şahinbey ve Şehitkamil ilçelerinin farklı sosyal ve ekonomik çevrelerdeki 5 ilköğretime bağlı ana sınıfı ve 5 bağımsız anaokulunda 2017-2018 eğitim yılında 1. Sınıfa başlayacak olan toplam 221 öğrenciye Metropolitan Olgunluk Testi (MOT) uygulanmıştır. Tablo 3.1’de araştırmanın nicel örneklemindeki okul öncesi eğitim alma süresine, okul türlerine cinsiyete ve ay yaşına göre öğrenci sayıları belirtilmiştir.

Tablo 3.1.: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Öncesi Eğitim Alma Süresi, Okul Türü, Cinsiyet ve Ay Yaşı Dağılımı

Değişkenler	Öğrenci Sayıları	
Okul Öncesi Eğitim Alma Süresi	1 Yıl	108
	2 Yıl	113
Okul Türü	İlkokul	82
	Bağımsız	139
Cinsiyet	Erkek	128
	Kız	93
AyYaşı	60-65 Ay	40
	66-71 Ay	88
	72- Ay	93

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırma kapsamında, eğitim alma süresine göre; 1 yıl okul öncesi eğitim alanlar 108, 2 yıl okul öncesi eğitim alanlar 113 öğrenci ve ilkokula bağlı ana okullarında öğrenim gören 82, bağımsız anaokullarında öğrenim gören 139, erkek 128, kız 93 öğrenciye, ay yaşına göre ise 60-65 ay yaş aralığında 40, 66-71 ay yaş aralığında 88, 72 ay ve üzeri yaş aralığında ise 93 öğrenciye ulaşıldığı görülmektedir.

Bu araştırmanın nitel boyutunda ise görüşme yapılacak öğretmenler belirlenirken maksimum çeşitlilik örneklem ilkelerine bağlı kalınmıştır. Buna göre 2016-2017 öğretim yılında Gaziantep ili Şahinbey ve Şehitkamil ilçelerinin Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı 5 farklı sosyo-ekonomik ve kültürel çevredeki okulda çalışan, çeşitli değişkenler açısından (farklı yaş, kıdem, cinsiyet) birinci sınıf öğretmenliği yapan 5 sınıf ve 5 okul öncesi olmak üzere toplam 10 öğretmengenüllük esasına dayalı olarak belirlenmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verilerinin toplanmasında iki farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. Nicel veriler Metropolitan Olgunluk Testi, nitel veriler görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Bu veri toplama araçları aşağıda tanıtılmaktadır.

3.3.1. Metropolitan Olgunluk Testi

Okula yeni başlayacak olan öğrencilerin hazırlıklı olmalarını sağlayacak olan özelliklerini ve başarılarını ölçebilmek için kullanılan bir test olan Metropolitan Olgunluk Testi G. H. Hildreth, N. L. Griffiths ve M. Mc Gauvran tarafından geliştirilip Oktay(1980) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır.

Metropolitan Olgunluk Testi 6 ayrı alt boyuttan oluşmaktadır. Test, (Oktay,1983,s:35): Kelime Anlama boyutu 19 madde, Cümleler boyutu 14 madde, Genel Bilgi boyutu 14 madde, Eşleştirme boyutu 19 madde, Sayılar boyutu 24 madde, Kopya Etme boyutu 10 madde olmak üzere toplam 100 maddeden oluşmaktadır. Alt boyut ve alt boyutlara ilişkin açıklamalar aşağıda verilmiştir.

Kelime Anlama Testi (19 madde): Dilin anlaşılması ve kavranılması testidir. Örnek uygulama yapıldıktan sonra her madde içi verilen dört resimden söyleneni göstermesi ve işaretlemesi istenir.

Cümleler Testi (14 madde): Cümlelerin anlaşılıp kavranılması ve uygun resmi işaretlemesi istenir. Öğrencilere işaretlemesi istenen resimle ilgili açıklamalar yapılır, öğrencinin anlatılan resmi işaretlemesi istenir.

Genel Bilgi Testi (14 madde): Çocuğun günlük yaşamda karşılaşılabileceği nesnelere ait resimleri göstermesi istenir. Nesnenin ismi belirtilmeden ne işe yaradığı ile ilgili açıklama yapılır.

Eşleştirme (19 madde), bir görsel algılama testidir. Testin ortasında daire içine alınmış geometrik şeklin, hayvanın, nesnenin aynısını bulması ve işaretlemesi istenir.

Sayılar (24 madde), sayıları tanıma, yazma, basit toplama ve sıralama gibi becerilerini ölçmek içindir.

Kopya Etme (10 madde), öğrencilerden gösterilen şekli anlayarak doğru olarak yan bölüme kopya etmesi istenir.

3.3.1.1. Metropolitan Olgunluk Testi Güvenirlik ve Geçerliği

Metropolitan Olgunluk Testi 1983’de Oktay tarafından uyarlanarak Türkiye için geçerlik, güvenilirlik ve norm çalışmaları yapılmıştır. Bu kapsamda gerçekleştirilen güvenilirlik çalışmasında, 195 ilkokul 1. Sınıf öğrencisine belirli aralıklarda uygulanan paralel formlar arası korelasyonlar hesaplanmış, elde edilen güvenilirlik katsayıları (.53 - .83) arasında değişmiştir. Testin geçerliği için Amerikan normları ve İstanbul normları karşılaştırılmıştır. Çalışmada İstanbul’un belirli bölgelerindeki okullardan seçilmiş olan çocukların ortalaması ve standart sapmaları ile Amerikan çocuklarının ortalama ve standart sapmaları arasında benzerlikler belirlenmiştir ve korelatif ilişki(.34-.53) arasında saptanmıştır(Öner, 1997,s;209).Araştırmadan elde edilen veriler kapsamında yapılan ‘Kuder Richardson 20 Güvenirlik Testi’ analizinde ise testin okuma olgunluğu için KR=,90, sayı olgunluğu için KR= ,886, tüm ölçek için KR=,933 belirlenmiştir.

3.3.1.2. Metropolitan Olgunluk Testi’nin Puanlanması

Testin puanlanmasında sözlü olarak verilen yönergeye göre öğrencinin işaretlediği veya kopya ettiği resimlerin her doğru yanıtına 1 puan verilir, yanlış yaptıklarına ise puan verilmez. Metropolitan Olgunluk Testinden alınabilecek puanlar ve puanların anlam kategorileri geldiği Tablo 3.2 ’de gösterilmiştir.

Tablo 3.2.: Metropolitan Olgunluk Testi Puan Tablosu

Test 1-4 Okuma Olgunluğu	Test 5 Sayı Olgunluğu	Test 1-6 Toplam Olgunluk	Harfle Değ.	Olgunluk Seviyesi
61-66	21-24	90-100	A	Üstün
56-60	16-20	80-89	B	Ortanın Üstü
47-55	10-15	65-79	C	Orta
33-46	5-9	40-64	D	Ortanın Altı
0-32	0-4	0-39	E	Zayıf Tehlike

Tablo3.2’de görüldüğu gibi araştırmada uygulanan ve toplam altı testten oluşan Metropolitan Olgunluk Testi’nde; kelime anlama, cümleler, genel bilgi, eşleştirme testleri okuma olgunluğunu; sayılar, sayı olgunluğunu; kelime anlama, cümleler, genel bilgi, eşleştirme, sayılar, kopya etme genel olgunluk seviyesini belirtmektedir.

3.3.2. Görüşme Formu

Araştırmanın nitel verilerinin elde edilmesinde katılımcıların okul öncesi eğitim ve okul olgunluğu ile ilgili görüşlerinin tespiti için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır (EK-2). Görüşme sorularının geçerlik ve güvenilirliğini sağlamak adına Gaziantep Üniversitesi Eğitim Fakültesindeki 2 öğretim görevlisinden, sorularda kullanılan ifadelerin doğruluğu için 1 Türkçe öğretmeninden görüş alınmıştır. Uygulama öncesinde görüşme sorularının amaca uygunluğu ve işlevliliğini kontrol etmek amacıyla 3 okul öncesi ve 2 sınıf öğretmenine pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulamadan elde edilen dönütler neticesinde sorular tekrar gözden geçirilerek uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

Görüşmelerin başında katılımcı öğretmenlere bazı demografik özellikleri (cinsiyet, yaş, hizmet yılı, bu kurumda çalışma süresi, mezun olduğu bölüm) sorulmuştur. Yarı yapılandırılmış özellikte olan görüşme formu 5 sorudan oluşmaktadır. Bu sorular aşağıda sıralandığı şekliyle katılımcılara sorulmuştur.

- 1) “Okul olgunluğu” kavramı sizin için ne ifade ediyor?
- 2) Okul olgunluğuna erişmiş bir öğrenci sizce hangi özellikleri gösterir?
- 3) Okul olgunluğunu kazandırmada okul öncesi eğitiminin yeri hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
- 4) Sizce okul öncesi eğitimin süresi ne kadar olmalıdır? Neden?
- 5) Sizce okul olgunluğunun gelişmesine etki eden faktörler nelerdir? (Anne-baba eğitim durumu, cinsiyet, sosyoekonomik durum, okul türü vb.)

3.4. Veri Toplama Süreci

Araştırmacı tarafından Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne araştırma izni için başvuru yapılmıştır. Sonrasında Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü'nün verdiği izin ile Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne araştırma izin için dilekçesi ile başvurulmuştur. Gerekli izinlerin alınmasından sonra araştırmanın nicel ve nitel boyutundaki verilerinin toplanma sürecinde yapılan işlemler aşağıda belirtilmiştir.

Araştırmanın nicel verilerinin toplanması için Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün vermiş olduğu izin ile belirlenen ilkokul ve bağımsız anaokullarına gidilerek, kurumdaki müdür onayı ile 2017-2018 eğitim yılında 1. Sınıfa başlayacak olan 221 okul öncesi öğrencisine Metropolitan Olgunluk Testi uygulanmıştır. Uygulama öncesi öğretmenlere araştırmanın amacı ve test hakkında genel bilgiler verildikten sonra testin uygulanacağı öğrencilerle tanışma gerçekleşmiş ve testin

nasıl cevaplandırılacağı anlatılmıştır. Testler araştırmacı ve uygulanan sınıftaki okul öncesi öğretmenin gözetiminde her bir öğrenci için bireysel uygulama şeklinde belirlenmiş olan süre içerisinde cevaplandırılmıştır.

Araştırmanın nitel verileri için, Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan uygulama iznini takiben 2016-2017 Eğitim-Öğretim yılı içerisinde 5 sınıf ve 5 okul öncesi olmak üzere toplam 10 öğretmenle gönüllülük esasına dayalı olarak görüşmeler yapılmıştır. Soruların geçerlilik ve güvenilirliği uzman görüşleriyle değerlendirilip pilot uygulamasının yapılmasından sonra görüşme izni alınan okullarda öğretmenlerle daha önceden belirlenen saatte okulda öğretmenler odasında görüşmeler yapılmaya başlanmıştır. Görüşmeler öğretmenlerin bazı demografik özelliklerinin sorulmasıyla başlanmış ve yaklaşık 15 dakika sürmüştür. Görüşme süresince ses kayıt cihazından faydalanılmıştır.

3. 5 Verilerin Analizi

Nicel verilerin analizi SPSS 21.0 programı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Ölçek puanlarının ortalama, standart sapma, frekans ve yüzde hesaplamaları yapılmıştır. Değişkenlerin karşılaştırılmasında parametrik veya non-parametrik testlerden hangilerinin kullanılacağını belirlemek için normallik sınaması yapılmıştır. Normallik sınamasında çarpıklık (Skewness) katsayısı (-,772) olarak belirlenmiştir. Yapılan normallik sınamasında katsayıların +1 ile -1 arasında değiştiği görülmektedir. Çarpıklık ve basıklık değeri -1 ve +1 sınırları içerisinde kalıyorsa, puanların normal dağılımdan sapma göstermediği şeklinde yorumlanmaktadır (Büyüköztürk,2012). Ölçek puanlarının normal dağılım gösterdiği tespit edildiğinden araştırmanın alt amaçları doğrultusunda okul öncesi eğitimi gören çocuklarda cinsiyetin, okul türünün ve eğitim alma yılının okul olgunluğuna etkisi için t-testi; çocukların ay yaşlarının okul olgunluğuna etkisine ilişkin veriler için ise Tek Yönlü Varyans Analizi(ANOVA) kullanılmıştır. Verilerin analizinde anlamlılık düzeyi ($p<0.05$) olarak kabul edilmiştir.

Araştırmanın nitel verilerinin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Betimsel analiz, verilerin olduğu gibi tanımlandığı, anlatıldığı, betimlendiği analiz şeklidir (Büyüköztürk,2012).

Araştırmada görüşmede kullanılacak yarı yapılandırılmış sorular hazırlandıktan sonra soruların kapsam geçerliği, anlaşılabilirlik özellikleri açısından değerlendirmeleri için Gaziantep Üniversitesi Eğitim Fakültesindeki 2 öğretim

görevlisinden, sorularda kullanılan ifadelerin doğruluğu için 1 Türkçe öğretmeninden görüş alınmıştır. Uygulama öncesinde görüşme sorularının amaca uygunluğu ve işlerliğini kontrol etmek amacıyla 3 okul öncesi ve 2 sınıf öğretmenine pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulamadan elde edilen dönütler neticesinde sorular tekrar gözden geçirilerek uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

Araştırmanın ikinci aşamasında okul öncesi öğretmenleri ve ilköğretim öğretmenlerle yapılan görüşmelerde verilerin eksiksiz kaydı için ses kayıt cihazı kullanılmıştır. Kayıt cihazındaki görüşmeler bilgisayarda Word dosyasına aktarılmıştır. Katılımcıların isimleri saklı tutularak kodlama yoluna gidilmiştir. İlk görüşülen öğretmen için "Ö1" kodu kullanılmıştır. Katılımcı öğretmenlerin sorulara verdikleri cevaplar analiz edilerek kategorilere ayrılmıştır. Oluşan kategoriler 2 öğretim görevlisince incelenmiştir. Öneriler doğrultusunda bazı kategoriler eklenmiş, bazı kategoriler birleştirilmiştir. Elde edilen verilerin araştırmacı tarafından farklı zamanlarda aynı kategori ile ilişkilendirilmesi ile geçerlilik sağlanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde okul öncesi eğitimin okuma olgunluğu üzerindeki etkilerin incelenmesi amacıyla yapılan araştırmanın verilerinden elde edilen bulgular sunulmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen nicel ve nitel bulgular araştırmanın alt amaçlarına uygun olarak analiz edilerek tablolar halinde aşağıda gösterilmiş ve yorumlanmıştır.

4.1.Okul Öncesi Öğrencilerin Okul Olgunluğuna İlişkin Bulgular ve Yorum

Çalışmanın örneklemini oluşturan 221 okul öncesi öğrencisine uygulanan Metropolitan Olgunluk Testinden elde edilen puan ortalamalarının, belirtilen değişkenler doğrultusunda yapılan istatistiksel analizlerin sonuçları sırasıyla sunulmaktadır.

4.1.1. Okul Öncesi Eğitimi Alma Süresine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt amacı ‘Okul öncesi eğitimi alma sürelerine göre farklılık göstermekte midir?’ olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda okul öncesi öğrencilerinin okul olgunlularının okul öncesi eğitim alma süresine göre farklılaşma durumunu incelemek amacı ile uygulanan bağımsız gruplar t testi sonucunda elde edilen istatistiksel değerler Tablo 4.1 ’de sunulmaktadır.

Tablo 4. 1.:Okul Olgunluğu Puan Ortalamalarının Okul Öncesi Eğitim Alma Süresine Göre T Testi Sonuçları

Testin Türü	Eğitim Süresi	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p
Okuma	1 yıl	108	46.05	8.82	219	5.21	.000
Olgunluğu	2 yıl	113	52.45	9.38			
Sayı	1 yıl	108	16.50	5.02	219	2.91	.004
Olgunluğu	2 yıl	113	18.49	5.15			
Toplam	1 yıl	108	68	13.99	219	5.204	.000
Olgunluk	2 yıl	113	77.89	13.25			

Tablo 4. 1’de belirtildiği üzere MOT ‘Okuma Olgunluğu’ puanlarında 1yıl ve 2 yıl okul öncesi eğitim alan öğrenciler arasında iki yıl okul öncesi eğitim alanlar lehine anlamlı farklılık göstermektedir ($t=5.21$, $p<0.05$). MOT ‘Sayı Olgunluğu’ puanlarında okul öncesi eğitime devam sürelerinin anlamlı farklılaşmaya yol açtığı ve bu farklılığın ‘2 yıl’okul öncesi eğitim alan öğrenciler lehine olduğu görülmüştür ($t=2.91$, $p<0.05$). MOT ‘Toplam Olgunluk’ puanlarında da 1yıl ve 2 yıl okul öncesi eğitim alan öğrenciler arasında iki yıl okul öncesi eğitim alanlar lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($t=5.204$, $p<0.05$).

Tablo 4.1 verilerinde MOT’nin Okuma Olgunluğu, Sayı Olgunluğu ve Toplam Olgunluk puanlarının genelinde 2 yıl okul öncesi eğitim alan öğrencilerin ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuçlardan okul öncesi eğitim alma süresinin artmasının okul olgunluğu üzerinde olumlu etkisi olduğu söylenebilir.

4.1.2. Okul Türüne İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmaya katılan okul öncesi öğrencilerin okul olgunlularının okul türüne göre farklılaşma durumunu incelemek amacı ile uygulanan bağımsız gruplar t testi sonucuelde edilen istatistikseldeğerler ise Tablo 4. 2 ’de sunulmaktadır.

Tablo 4. 2. : Okul Olgunluğu Puan Ortalamalarının Okul Türüne Göre T Testi Sonuçları

Testin Türü	Okul Türü	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p
Okuma	İlkokul	82	43.23	8.16	219	8.243	.000
Olgunluğu	Bağımsız	139	52.92	8.59			
Sayı	İlkokul	82	15.40	4.78	219	4.91	.000
Olgunluğu	Bağımsız	139	18.76	5.00			
Toplam	İlkokul	82	64	12.90	219	7.809	.000
Olgunluk	Bağımsız	139	78.40	13.43			

Tablo 4. 2’de MOT ‘Okuma Olgunluğu’ puanlarında ‘Bağımsız’ okul türünün lehine anlamlı farklılaşma tespit edilmiştir ($t=8.24$, $p<0.05$). ‘Sayı Olgunluğu’ puanlarında ‘İlkokul’ ve ‘Bağımsız’ okul türlerinden ‘Bağımsız’ anaokullarında öğrenim gören öğrenciler lehine farklılık gösterdiği ($t=4.91$, $p<0.05$), ‘Toplam Olgunluk’ puanlarında da yine okul türünün anlamlı farklılaşmaya yol açtığı, bu farklılaşmanın ‘Bağımsız’ anaokullarında öğrenim gören öğrenciler lehine anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($t=7.80$, $p<0.05$).

Araştırmanın bulgularında okul öncesi eğitim alan öğrencilerde Okuma Olgunluğu, Sayı Olgunluğu ve Toplam Olgunluk puanlarının genelinde Bağımsız okul türündeki öğrencilerin okul olgunluğu ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuçlar okul öncesi eğitimde bağımsız anaokullarında eğitim gören öğrencilerin ilkokula bağlı sınıflarında eğitim gören öğrencilerden okul olgunluğu düzeylerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

4.1.3. Cinsiyete İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmada okul öncesi öğrencilerinin okul olgunlularının cinsiyete göre farklılaşma durumunu incelemek amacı ile uygulanan bağımsız gruplar t testi sonucunda edilen istatistiksel değerler Tablo 4. 3’de verilmiştir.

Tablo 4. 3. : Okul Olgunluğu Puan Ortalamalarının Cinsiyete Göre T Testi Sonuçları

Testin Türü	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	Sd	t	p
Okuma	Erkek	128	48.81	9.51	219	.928	.354
Olgunluğu	Kız	93	50.03	9.82			
Sayı	Erkek	128	16.65	5.41	219	2.962	.003
Olgunluğu	Kız	93	18.70	4.59			
Toplam	Erkek	128	71.26	15.25	219	2.109	.036
Olgunluk	Kız	93	75.52	14.21			

Tablo 4. 3’de MOT ‘Okuma Olgunluğu’ puan ortalamalarında cinsiyet değişkeni açısından ‘Kız’ öğrencilerin lehine sonuçlanmıştır ($t=.928$, $p>0.05$). MOT ‘Sayı Olgunluğu’ puanlarında ‘Kız’ cinsiyet değişkeninin lehine anlamlı farklılaşma tespit edilmiştir ($t=2.96$, $p<0.05$). ‘Toplam Olgunluk’ puanlarında da ‘Kız’ cinsiyet değişkeninin lehine sonuçlanmıştır ($t=2.10$, $p<0.05$).

Araştırmada Okuma Olgunluğu, Sayı Olgunluğu ve Toplam Olgunluk puanlarının genelinde Kız öğrencilerin ortalamalarının daha yüksek olması ve sayı olgunluğu ile toplam olgunluk puanlarının kız öğrenciler lehine anlamlı farklılık oluşturması cinsiyetin okul öncesinde eğitim gören öğrencilerde okul olgunlukları düzeylerini etkileyen bir değişken olduğu söylenebilir.

4.1.4. Ay Yaşına İlişkin Bulgular ve Yorum

Okul öncesi öğrencilerinin okul olgunluklarının ay yaşına (60-65, 66-71, 72 ve üzeri) göre farklılaşma durumunu incelemek amacı ile uygulanan ANOVA testinden elde edilen istatistiksel değerler ise Tablo 4.4’de sunulmaktadır.

Tablo 4. 4.:Okul Olgunluğu Puan Ortalamalarının Okul Öncesi Eğitim Alma Süresine Göre T Testi Sonuçları

Testin Türü	Ay Yaşı	N	\bar{X}	SS	Sd	F	p
Okuma Olgunluğu	60-65 ay	40	41.32	9.680	2	36.161	.000
	66-71 ay	88	47.70	8.574	218		
	72 ve üzeri	93	54.30	7.592			
Sayı Olgunluğu	60-65 ay	40	12.97	5.091	2	29.443	.000
	66-71 ay	88	17.32	4.912	218		
	72 ve üzeri	93	19.65	4.079			
Toplam Olgunluk	60-65 ay	40	58.50	14.189	2	47.348	.000
	66-71 ay	88	71.13	13.030	218		
	72 ay ve üzeri	93	73.05	11.240			

Tablo 4. 4’de MOT ‘Okuma Olgunluğu’ puan ortalamalarında ay yaşına göre anlamlı farklılık göstermektedir. Bu farklılık ay yaşı ‘60-65 ay’ aralığında olanlarla ‘66-71 ay’ arası olanlarda ‘66-71 ay’ aralığında olanlar lehine [F(2-218)=36.161, p<0.05],60-65 ay aralığında olanlarla ‘72 ve üzeri ay’ aralığında olanlar arasında ‘72 ve üzeri ay’ lehine [F(2-218)=36.161, p<0.05] görülmektedir.

Öğrencilerin ‘Sayı Olgunluğu’ puan ortalamaları da ay yaşına göre anlamlı farklılık göstermektedir. Bu farklılığın ay yaşı ‘60-65 ay’ aralığında olanlarla ‘66-71 ay’ arası olanlarda ‘66-71 ay’ aralığında olanlar lehine [F(2-218)=29.443, p<0.05],60-65 ay aralığında olanlarla ‘72 ve üzeri ay’ aralığında olanlar arasında ‘72 ve üzeri ay’ [F(2-218)=29.443, p<0.05] lehinedir.

‘Toplam Olgunluk’ puan ortalamalarında ay yaşına göre anlamlı farklılık göstermektedir. Bu farklılık ay yaşı ‘60-65 ay’ aralığında olanlarla ‘66-71 ay’ arası olanlarda ‘66-71 ay’ aralığında olanlar lehine [F(2-218) =47.348, p<0.05]. 60-65 ay

aralığında olanlarla ‘72 ve üzeri ay’ aralığında olanlar arasında ‘72 ve üzeri ay’ [F(2-218) =47.348, p<0.05] lehinedir.

Analiz sonuçlarına göre Okuma Olgunluğu, Sayı Olgunluğu ve Toplam Olgunluk puanlarının genelinde 72 ay ve üzerindeki öğrencilerin daha yüksek ortalamalara sahip oldukları görülmektedir. Bu durumda okul öncesi eğitimde ay yaşı arttıkça okul olgunluğu düzeyinin arttığı söylenebilir.

4.2. Araştırmanın Nitel Verilerinden Elde Edilen Bulgular

Araştırmanın nitel boyutunda öğretmenlerin okul öncesi eğitimin okul olgunluğu kavramı üzerindeki etkisine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Öğretmenlerle yapılan görüşmelerde her bir soru için verilen ifadeler sırasıyla aşağıda sunulmuştur.

4.2.1. Okul Olgunluğuna Kavramına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Araştırmanın nitel boyutunda öğretmenlerle yapılan görüşmenin ilk sorusu olan Okul olgunluğu kavramı sizin için ne ifade ediyor? İçin verilen katılımcı cevapları Tablo 4.5’de verilmiştir.

Tablo 4.5.:Okul olgunluğu kavramına ilişkin öğretmen görüşleri

İfadeler	Ö. 1	Ö. 2	Ö. 3	Ö. 4	Ö. 5	Ö. 6	Ö. 7	Ö. 8	Ö. 9	Ö. 10
1. Yaşından beklenen fiziksel, bilişsel, gelişim özelliklerini gösterme	X	X	X	X	X	X	X	X		
2. İlkokula başlamaya hazır olma	X									
3. Okula başlayabilme yaşı					X	X			X	X
4. Okul ve sınıf kurallarına uyma		X								
5. İhtiyaçlarını karşılayabilme			X	X	X					

Tablo 4.5’te belirtildiği üzere okul olgunluğu kavramını 8 öğretmen (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7 ve Ö8) ‘Yaşından beklenen fiziksel, bilişsel, gelişim özelliklerini gösterme’ olarak, dört öğretmen (Ö5, Ö6, Ö9,Ö10) ‘Okula başlayabilme yaşı’ olarak, üç öğretmen (Ö3,Ö4, Ö5) ise ‘İhtiyaçlarını

karşılatabilme' olarak tanımlamıştır. Konuyla ilgili olarak üç öğretmenin görüşü aşağıdaki gibidir.

Ö2: *Kendi yaşından beklenen bilişsel, psikomotor, sosyal, duygusal gelişim özelliklerini göstermesi*

Ö1: *Okul öncesi dönemi özellikleri açısından yaşının gerektirdiği özelliklere sahip olarak ilköğretim kurumuna devam edebilecek yeterliliğe ulaşmış olması demektir.*

Ö9: *Tahminime göre okul olgunluğu çocuğun 1. Sınıfa başlayacağı zaman olgunluğa erişmesidir. Bir meyve gibidir. Belli bir olgunluğa gelecek ki aldığı bilgiler daha kalıcı olacak. Bunun olması da belli bir zaman ister.*

Özetle; öğretmenlerle yapılan görüşmede 'Okul olgunluğu kavramı sizin için ne ifade ediyor?' sorusuna katılımcıların çoğunluğunun 'Yaşından beklenen fiziksel, bilişsel, gelişim özelliklerini gösterme' temasını kullandığı görülmektedir. Bu bulgular öğretmenlerin Okul olgunluğu kavramını olgunlaşma ile ilişkilendirdiğini gösterebilir.

4.2.2. Okul Olgunluğuna Erişmiş Bir Öğrencinin Özelliklerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlerle yapılan görüşmenin ikinci sorusu olan Okul olgunluğu kavramı sizin için ne ifade ediyor? için verilen katılımcı cevapları Tablo 4.6'da verilmiştir.

Tablo 4.6.:Okul olgunluğuna erişmiş bir öğrencinin özelliklerine ilişkin öğretmen görüşleri

İfadeler	Ö. 1	Ö. 2	Ö. 3	Ö. 4	Ö. 5	Ö. 6	Ö. 7	Ö. 8	Ö. 9	Ö. 10
1. Fiziksel ve zihinsel becerileri gösterme	x		x		x	x	x			
2.Yaşıtlarıyla benzer özellikler gösterme	x	x		x				x		x
3.Kalem tutabilme			x							
4.Sanal ile gerçek arasındaki farkı anlama						x				
5. Sorumluluk sahibi olma		x					x	x		
6.Anne ve babadan bağımsız hareket edebilme							x			
7 Kendine yetebilme			x		x					
8.Özbakım becerilerini gösterme						x				
9.Sınıf, okul kurallarını anlayıp bunları uygulayabilme		x					x		x	
10.Kendini rahatça ifade edebilme			x					x	x	
11.Arkadaşları ve çevresi ile iyi iletişim kurabilme		x	x							
12.Yeterli öz güvene sahip olma							x			

Tablo 4.6. incelendiğinde okul olgunluğuna erişmiş öğrenci özelliklerini beş öğretmen (Ö1,Ö3,Ö5,Ö6,Ö7) ‘Fiziksel ve zihinsel becerileri gösterme’ olarak, beş öğretmen (Ö1,Ö2,Ö4,Ö8,Ö10) ‘Yaşıtlarıyla benzer özellikler gösterme’ olarak, bir öğretmen (Ö3), ‘Kalem tutabilme’ olarak, bir öğretmen (Ö6) ‘Sanal ile gerçek arasındaki farkı anlama’ olarak, üç öğretmen (Ö2,Ö7,Ö8) ‘Sorumluluk sahibi olma’ olarak, bir öğretmen (Ö7) ‘Anne babadan bağımsız hareket edebilme’ olarak, iki öğretmen (Ö3,Ö5) ‘Kendine yetebilme’ olarak, bir öğretmen (Ö6) ‘Öz bakım becerilerini gösterme’ olarak, üç öğretmen (Ö2,Ö7,Ö9) ‘Sınıf, okul kurallarını

anlayıp bunları uygulayabilme’ olarak, üç öğretmen (Ö3,Ö8,Ö9) ‘Kendini rahatça ifade edebilme’ olarak, iki öğretmen (Ö2,Ö3) ‘Arkadaşları ve çevresi ile iyi iletişim kurabilme’ olarak, bir öğretmen (Ö7) ise ‘Yeterli öz güvene sahip olma’ olarak tanımlamıştır. Bu konuya ilişkin bazı öğretmenlerin ifadeleri;

Ö1: Fiziksel bilişsel psikolojik ve sosyal özellikleri açısından normal gelişim göstermesidir.

Ö2: Yaşına göre göstermesi gereken gelişim özelliklerini gösterir.

Ö3: Kalem tutabilmeli

Ö6: Gerçek ile sanal alan arasındaki farkı kavraması

Ö8: Okul olgunluğuna ulaşmış bir öğrenci okulun getirdiği sorumlulukları yerine getirebilir bilmelidir.

Araştırmada ‘Okul olgunluğuna erişmiş bir öğrenci sizce hangi özellikleri gösterir?’ sorusunun yöneltildiği öğretmenlerin çoğunlukla ‘Fiziksel ve zihinsel becerileri gösterme’ ve ‘Yaşlılarıyla benzer özellikler gösterme’ ifadelerini kullandıkları görülmüştür. Öğretmenlerin okul olgunluğuna erişmiş bir öğrencinin yaşa bağlı olarak uygun gelişimsel özelliklerini göstermesi gerekliliğini savundukları söylenebilir.

4.2.3. Okul Olgunluğunu Kazandırmada Okul Öncesi Eğitiminin Yerine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlerle yapılan görüşmenin üçüncü sorusu olan ‘Okul olgunluğunu kazandırmada okul öncesi eğitiminin yeri hakkındaki görüşleriniz nelerdir?’ için verilen katılımcı cevapları Tablo 4.7’de verilmiştir.

Tablo 4.7.:Okul olgunluğunu kazandırmada okul öncesi eğitimin etkisine ilişkin öğretmen görüşleri

İfadeler	Ö. 1	Ö. 2	Ö. 3	Ö. 4	Ö. 5	Ö. 6	Ö. 7	Ö. 8	Ö. 9	Ö. 10
1. Fiziksel,bilişsel,duygusal ve sosyal gelişim alanlarını destekler	x		x	x	x		x	x	x	
2. Kalem tutabilme becerisi sağlama					x					x
3.Birinci sınıfa başlayabilme yeterliliği kazandırma						x				x
4. Okula uyum sağlama						x				x
5.Grupla ve bağımsız hareket edebilmeyi sağlar		x					x	x		
6.Kendini ifade edebilmesini sağlar					x					
7. Ahlak gelişimini etkiler				x						

Tablo 4.7. incelendiğinde öğretmenlerin okul olgunluğunu kazandırmada okul öncesi eğitiminin yeri ile ilgili görüşleri 7 öğretmenin (Ö1,Ö3,Ö4,Ö5,Ö7,Ö8,Ö9) ‘Fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişim alanlarını destekler’ şeklinde, iki öğretmenin (Ö5,Ö10)‘Kalem tutabilme becerisi sağlama’ şeklinde, iki öğretmenin (Ö6,Ö10)‘Birinci sınıfa başlayabilme yeterliliği kazandırma’ şeklinde, iki öğretmenin (Ö6,Ö10) ‘Okula uyum sağlama’ şeklinde, üç öğretmenin (Ö2,Ö7,Ö8)‘Grupla ve bağımsız hareket edebilmeyi sağlar’ şeklinde, bir öğretmenin (Ö5) ‘Kendini ifade edebilmesini sağlar’ şeklinde, bir öğretmenin (Ö4)‘Ahlak gelişimini etkiler’ şeklinde ifade etmişlerdir. Bu konuya ilişkin bazı öğretmenlerin ifadeleri;

Ö1: *Bu kritik dönemde okul öncesi eğitimi almış bir çocuk ilköğretime kendini sosyal, bilişsel vb. yönden hazırlamış olur.*

Ö5: *Psikomotor alanda kalem tutabilme becerilerini sağlıyoruz.*

Ö10: *Okul olgunluğunu kazanmış çocuğun bu şekilde okula başlaması onun öğrenim hayatını çok etkileyecektir. Bir kere öğrenmesi daha hızlı olacaktır. Bunları sağlayacak olan da okul öncesi eğitim almasıdır. Çünkü çocuk hiçbir şey görmeden direk birinci sınıfa başlayınca çok bocalamaktadır. En basit olarak kalem bile tutamamaktadır. Bu yüzden gerekli hazırlığı alması için okul öncesi eğitimin alınması gerekli olduğunu düşünüyorum*

Ö4: *Özellikle çocuğun ilköğretime hazırlanmasında, kişilik ahlak eğitiminde 0-6 yaşın çok önemli olduğu bilinmektedir. Yani değerler eğitimi açısından oldukça önemlidir.*

Öğretmenlere sorulan ‘Okul olgunluğunu kazandırmada okul öncesi eğitiminin yeri hakkındaki görüşleriniz nelerdir?’ sorusunun çoğunlukla ‘Fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişim alanlarını destekler’ ve ‘Grupla ve bağımsız hareket edebilmeyi sağlar’ ifadeleri ile cevaplandırıldığı görülmüştür. Gerek bu ifadeler gerekse verilen diğer ifadeler öğretmenlerin okul olgunluğunun kazandırılmasında okul öncesi eğitimin önemli bir faktör olarak gördükleri söylenebilir.

4.2.4. Okul Öncesi Eğitim Süresine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlerle yapılan görüşmenin dördüncü sorusu olan ‘Sizce okul öncesi eğitimin süresi ne kadar olmalıdır? Neden?’ için verilen katılımcı cevapları Tablo 4.8’de verilmiştir.

Tablo 4.8.:Okul öncesi eğitimin süresine ilişkin öğretmen görüşleri

İfadeler	Ö. 1	Ö. 2	Ö. 3	Ö. 4	Ö. 5	Ö. 6	Ö. 7	Ö. 8	Ö. 9	Ö. 10
1. Bir sene yeterlidir.	x	x		x						
2. En az bir yıl olmalıdır.			x							x
3. İki sene olmalıdır.					x	x	x	x	x	

Tablo 4.8. incelendiğinde öğretmenlerin okul öncesi eğitimin süresi ile ilgili 3 öğretmen (Ö1, Ö2, Ö4) ‘Bir sene yeterlidir’ olarak, 3 öğretmen (Ö3, Ö10) ‘En az bir yıl olmalıdır’ olarak, 5 öğretmen (Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9) ‘İki sene olmalıdır’ olarak ifade etmiştir. Bu konuya ilişkin bazı öğretmenlerin ifadeleri;

Ö1: Eğitimin her yerde olduğu gibi bireysel farklılıkları vardır. Normal gelişim gösteren bir çocuk için 1 sene yeterli olabilir. Ancak bazı çocuklar için bu süre uzayabilir.

Ö3: Bence eğitim çocuktan çocuğa farklı olabilecektir. Ancak her öğrencinin en az bir yıl okul öncesi eğitim almasını doğru buluyorum.

Ö5: Bence bir yıl hazırlık süreci olmalı ikinci yılında ise tamamen ilk öğretime hazırlık niteliğinde olabilir. Ama eğitim çok baskı kurmadan, çok fazla böyle matematik olsun okuma yazma olsun, çizgi çalışmaları olsun yapılabilir. Ayrıca bi sınıf öğretmeni gibi hareket etmemek lazım çünkü okul öncesi öğretmeni oyunla pekiştirmesi ve geliştirmesi gerekiyor.

Araştırmada görüşme sorularından olan ‘Sizce okul öncesi eğitimin süresi ne kadar olmalıdır?’ sorusu için öğretmenlerin sıklıkla ‘İki sene olmalıdır’ temasını kullandıkları görülmüştür. Bu temanın öğretmenlerce daha çok kullanılması okula başlangıç için öğrencilerin yeterli olgunluğa ulaşmasında bir seneyi yeterli görmedikleri söylenebilir.

4.2.5. Okul Olgunluğunun Gelişmesine Etki Eden Faktörlere İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlerle yapılan görüşmenin beşinci sorusu olan ‘Sizce okul olgunluğunun gelişmesine etki eden faktörler nelerdir?’ için verilen katılımcı cevapları Tablo 4.9’da verilmiştir.

Tablo 4.9.:Okul olgunluğunun gelişmesine etki eden faktörlere ilişkin öğretmen görüşleri.

İfadeler	Ö. 1	Ö. 2	Ö. 3	Ö. 4	Ö. 5	Ö. 6	Ö. 7	Ö. 8	Ö. 9	Ö. 10
1. Fiziksel, zihinsel gelişimi		x								x
2. Anne baba eğitim durumu		x	x				x	x		
3. Çocuğun yaşadığı, büyüdüğü ortam			x	x	x	x		x	x	x
4.Öğretmen davranışları					x					
5.Öğretmen bilgisi						x				
6.Anne baba ilgisi	x			x				x	x	x
7.Anne babanın okula bakış açısı		x			x					
8. Sosyo ekonomik durum	x						x	x		x
9. Okul türü	x	x					x			
10.Sınıf şartları					x					
11. Cinsiyet	x									

Tablo 4.9. incelendiğinde okul olgunluğunun gelişmesine etki eden faktörler i 2 öğretmen (Ö2,Ö10) ‘Fiziksel, zihinsel gelişimi’ olarak, dört öğretmen (Ö2,Ö3,Ö7,Ö8) ‘Anne baba eğitim durumu’ olarak, yedi öğretmen (Ö3,Ö4,Ö5,Ö6,Ö8,Ö9,Ö10) ‘Çocuğun yaşadığı, büyüdüğü ortam’ olarak, bir öğretmen (Ö5) ‘Öğretmen davranışları’ olarak, bir öğretmen (Ö6) ‘Öğretmen bilgisi’ olarak, beş öğretmen (Ö1,Ö4,Ö8,Ö9,Ö10) ‘Anne baba ilgisi’ olarak, iki öğretmen

(Ö2,Ö5) ‘Anne babanın okula bakış açısı’ olarak, dört öğretmen (Ö1,Ö6,Ö7,Ö9) ‘Sosyo-ekonomik durum’ olarak, üç öğretmen (Ö1,Ö2,Ö7) ‘Okul türü’ olarak, bir öğretmen (Ö4) ‘Sınıf şartları’ olarak bir öğretmen (Ö1) ‘Cinsiyet’ olarak tanımlamıştır. Bu konudaki bazı öğretmenlerin ifadeleri;

Ö1: *İlk önce Anne-Baba en etkili olandır, bence. Ama bu bir başına yeterli değildir. Anne baba okul cinsiyet, sosyo ekonomik durum vb. faktörler bir bütün olarak çocuğun okul olgunluğunu etkiler.*

Ö2: *Özellikle çocuğun gelişimsel seviyesi okul olgunluğu konusunda önemli bir faktör olduğunu düşünüyorum.*

Ö5: *Okul olgunluğunda okula giden bütün çocukların yeterlilik düzeyine gelir zaten. Bir şekilde bazı kavramları öğrenmiş olur. En basitinden ana renkleri öğrenmiş olur. 10 a kadar saymayı öğrenir. Etkileyen etmenler ise öncelikle öğretmen etkiler*

Ö6: *Birçok etken var. Mesela bizde hala öğrenmelerin eğitim-öğretim ile ilgili kavram ve olgulara ilişkin yeterli bilgi ve beceriler hakim olmadıklarını olsalar bile bunları kullanmak için yeterli kaynaklara ulaşmadıklarını düşünüyorum.*

Ö9: *Sosyoekonomik durumları okul olgunluğunu etkileyeceğini düşünüyorum.*

Öğretmenlerle yapılan görüşmede ‘Sizce okul olgunluğunun gelişmesine etki eden faktörler nelerdir?’ soru için yapılan cevaplara bakıldığında ‘Çocuğun yaşadığı, büyüdüğü ortam’, ‘Anne baba ilgisi’ ve ‘Sosyo-ekonomik durum’ temalarının sıklıkla kullanıldığı görülmüştür. Yapılan bu ve diğer ifadeler incelendiğinde öğretmenlerin okul olgunluğunun en genel anlamda çocuk, aile, okul ve çevre değişkenlerinden etkilenebileceğini düşündükleri söylenebilir.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Bu bölümünde, araştırmanın nitel ve nicel bulguları birlikte ele alınarak okul öncesi öğrencilerinin okul olgunluğu düzeylerinin okul öncesi eğitim alma süresi, okul türü, cinsiyet ve ay yaşı değişkenleri açısından incelenmesi ve okul öncesi ile sınıf öğretmenlerinin okul öncesi eğitim ve okul olgunluğu kavramlarındaki görüşlerinden ulaşılan sonuçlar tartışılmıştır.

Araştırmaya katılan okul öncesi öğrencilerin okul öncesi eğitimi alma süresi değişkeninin (1yıl, 2yıl) okuma olgunluğu, sayı olgunluğu ve toplam olgunluklarının 2 yıl eğitim alan öğrenciler lehine anlamlı düzeyde farklılaşmaya neden olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu literatürde yer alan araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Yapılan bazı araştırmalar incelendiğinde, Ergün(2003); yaptığı araştırmada okul öncesi eğitim alma süresi uzadıkça ilköğretim birinci sınıftaki matematik başarı ve matematik yeteneklerinde artma olduğunu, Gürocak (2007) okul öncesi eğitim kurumuna devam etme süresi arttıkça, öğrencilerin dil gelişimlerinin olumlu yönde artış gösterdiğini saptamıştır. Çocuğun öğrenmesinin en yoğun olduğu, temel alışkanlıkların kazanıldığı ve zihinsel yeteneklerinin hızla gelişip biçimlendiği dönem 0–72 aylar arasındadır (Oktay, 2011). Tesadüflere bırakılmayacak kadar ciddi, bilimsel ve sistematik bir organizasyon ile yönlendirilmesi gereken okul öncesi eğitim hizmeti, tüm eğitim sisteminin en can alıcı basamağıdır (Şahin, 2005). Erken yıllarda uygun eğitim fırsatları sağlanarak, çocukların öz-bakım, zihin, dil, sosyal, duygusal ve motor yeteneklerinin gelişimi desteklenebilmektedir. Bundan dolayı bu kritik dönemin tesadüfü değil sistematik ve programlı bir eğitim alınarak geçirilmesi çocuğun gelişiminde oldukça etkili olabilmektedir. Bu araştırmanın sonucunda da okul öncesi eğitim alma süresinin artması ile okul olgunluğu ortalamalarının arttığı saptanması, okul öncesi eğitim alma süresinin okul olgunluğu gelişimi bağlamında önemli bir değişken olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin okul türüne göre okul olgunluğu puan ortalamaları incelendiğinde ise sonuçların okuma olgunluğu, sayı olgunluğu ve toplam olgunluk açısından 'Bağımsız' anaokullarında eğitim gören öğrenciler lehine anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. 'Bağımsız' anaokullarına devam eden öğrencilerin okul olgunluğu ortalamalarının daha yüksek olmasının sebepleri arasında okul ve sınıf imkânlarının, eğitim öğretim üzerindeki olumlu etkisi gösterilebilir. Okul ve sınıf imkânlarının eğitim öğretim üzerindeki etkisi literatürdeki bazı çalışmaların bulguları ile benzerlik göstermektedir. Karaküçük (2008) tarafından yapılan çalışmada ana sınıfların fiziki koşullar açısından anaokulu ve kreş-gündüz bakımevlerine göre, genel olarak her açıdan yetersiz ve literatüre uygun olmayan/olumsuz düzenlemelere sahip olduğu görülmüştür. Oyun ve öğrenme etkinliklerinin çokça yer aldığı okul öncesi dönemde, hem gelişim görevlerinin yerine getirilmesi hem de sağlıklı büyüme açısından, fiziksel koşulların uygun düzenlenmesi oldukça önemlidir (Özkubat, 2013). Bunun yanı sıra bağımsız anaokullarının daha küçük yaşlardan itibaren öğrenci alması ve buna bağlı olarak uygulanan yapıldığı bağımsız anaokulu öğrencilerinin daha fazla okul öncesi eğitim almaları da bu öğrencilerin puan ortalamalarının daha yüksek çıkmasının sebeplerinden gösterilebilir. Yine bu araştırmada ortaya çıkan eğitim alma süresinin artmasıyla okul olgunluğu puan ortalamalarının artması bu sonuçları desteklemektedir.

Araştırmada öğrencilerin cinsiyete göre okul olgunluğu puan ortalamaları incelendiğinde okul öncesi eğitime devam eden 'Kız' öğrencilerin okuma olgunluğu, sayı olgunluğu ve toplam olgunluk puan ortalamalarının 'Erkek' öğrencilerden yüksek olduğu görülmüştür. Okuma olgunluğunda 'Kız' öğrenciler ile 'Erkek' öğrencilerin puan ortalamalarındaki farkın anlamlı olmadığı ancak Sayı Olgunluğu ve Toplam Olgunluk puanlarında 'Kız' öğrenciler lehine anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Erken çocukluk döneminde kız çocuklarının gelişimsel olarak erkek çocuklara göre sözel ifadelerin anlaşılıp istenilen davranışın yerine getirilmesinde daha başarılı olmalarının bu testin sonuçlarını etkilediği söylenebilir. Bu bulgular literatürdeki benzer araştırma sonuçları ile örtüşmektedir. Turan (2006) tarafından yapılan çalışmada kız çocukların, erkek çocuklara göre dikkatlerini yoğunlaştırmada daha başarılı oldukları sonucuna varmıştır. Diana Halper (1997, Akt; Şimşek, 2007) yaptığı çalışmada kızların fonolojik ve dilsel hafızalarının daha uzun süreli olduğunu ve buna bağlı görevlerde daha başarılı oldukları sonucuna varılmıştır. Genellikle kelime bilgisi, heceleme ve okumada kavramayı kapsayan

becerilerde kızların daha başarılı olduklarını saptamıştır. Bu araştırma bulguları cinsiyetin okul olgunluğu üzerinde etki eden bir değişken olabileceği sonucunu vermektedir.

Ay yaşına(‘72 ve üzeri’, ‘66-71 ay’ ve ‘60-65 ay’) göre okul olgunluğu ortalamaları incelendiğinde araştırmaya katılan okul öncesi öğrencilerinin ‘72 ve üzeri’ay yaşı değişkenine göre anlamlı farklılık oluşturduğu görülmektedir. Bu farkın ay yaşı yüksek olan öğrenciler lehine olduğu görülmektedir. Bu bulgu alan yazındaki diğer araştırma sonuçları ile örtüşmektedir. Lois (1996), çalışmasında okula giriş ve okumaya hazırlık ile yaş arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonucunda okul girişi ve okumaya hazırlıkta yaşın etkili bir faktör olduğu belirtilmiştir. Araştırmada 64 aylık çocukların okul girişi için hazır oldukları saptanmıştır. Unutkan (2003), çalışmasında 5,5 ve 6 yaş çocuklarının okula hazır oluş açısından gerekli olgunluğa sahip olduklarını ancak beş yaşındaki çocukların gelişimsel açıdan yeterli olgunluk düzeyine sahip olmadıklarını belirtmiştir. McBryde ve arkadaşlarının (2004) çalışmasında öğretmenlerin ve ailelerin yapılan görüşmeler sonucunda, yaşın okul olgunluğu üzerinde önemli etkisinden olduğunu düşündükleri belirtilmiştir. Gündüz ve Çalışkan (2013) tarafından yapılan çalışmada okul olgunluk düzeyinin aya (yaşa) bağlı olarak anlamlı bir şekilde değiştiği sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bulgularında 66 -72 ve 72-84 ay grubundaki çocukların 60-66 ay grubundaki çocuklara göre yüksek puanlar elde ettiği belirtilmiş ve ay yaşı arttıkça okul olgunluk puanının arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Yaşın ilerlemesiyle okul olgunluğu ortalamalarının artması çocuktaki olgunlaşmanın sonucunda olduğu söylenilebilir. Çünkü yaş olgunlaşmanın temel değişkenlerindedir. Yaş arttıkça geçirilen yaşantılarla birlikte olgunlaşma düzeyi de artmaktadır (Gündüz ve Çalışkan, 2013). Bu araştırmada ve literatürdeki benzer çalışmalarda ortak sonuçlardan dolayı, yaşın okul olgunluğu üzerinde farklılık yaratacak önemli bir değişken olduğu söylenebilir.

Araştırmada okul olgunluğu kavramı ile ilgili öğretmen görüşleri incelendiğinde ‘Yaşından beklenen fiziksel, bilişsel, gelişim özelliklerini gösterme’, ‘Okula başlayabilme yaşı’ ve ‘İhtiyaçlarını karşılayabilme’ ifadelerinin çoğunlukta kullanıldığı görülmüştür. Konuyla ilgili literatür incelendiğinde ise Ülkü (2007) tarafından öğretmenlerle yapılan araştırmada katılımcıların çoğunluğunun okul olgunluğu kavramı ile ilgili olarak araştırma sonuçlarıyla örtüşen “Çocuğun temel fiziksel gereksinimleri bağımsız olarak karşılayabilmesi” ve “Çocuğun sorumluluk alması ve sorumluluklarını yerine getirmesi” ifadelerini kullandıkları

görülmüştür.Çocuğun gelişimsel alanlarının (bedensel, duygusal, zihinsel ve sosyal) tamamında okula hazır olması demek olan okul olgunluğunun birçok tanımı yapılmaktadır (Yavuzer, 2010). Okul olgunluğu yerine okula hazır oluş, okuma olgunluğu ifadeleri de kullanılmaktadır. Bir çocuktan diğerine değişebilen ve farklı yaşlarda tamamlanabilen okula hazır bulunuşluk düzeyi, çocuğun tüm gelişim alanlarında önemli bir alt yapıyla dengeli bir şekilde olgunlaşmasını ve öğrenmede gerekli olan tüm özellikleri gösterebilecek performansa sahip olmasını içeren bir kavramdır (Esaspehlivan, 2006). Araştırmada ve literatürde okul olgunluğu kavramıyla ilgili oluşan ortak öğretmen görüşlerinde genel olarak öğrencilerin bedensel, duygusal, zihinsel ve sosyal olarak okula hazır olabilmeleri olarak ifade edildiği söylenebilir.

Öğretmenlerin okul olgunluğuna ulaşmış öğrenci özellikleri ile ilgili görüşleri incelendiğinde ‘Fiziksel ve zihinsel becerileri gösterme’, ‘Yaşlılarıyla benzer özellikler gösterme’, ‘Sorumluluk sahibi olma’, ‘Sınıf, okul kurallarını anlayıp bunları uygulayabilme’ ve ‘Kendini rahatça ifade edebilme’ ifadelerinin çoğunlukta kullanıldığı görülmüştür. Yapılan araştırmalar incelendiğinde ise Meisels (1998), 1993’de Amerika Birleşik Devletleri’nde sınıf öğretmenleriyle yapılan bir çalışmada öğretmenlerin çocukların okul olgunluklarında en çok fiziksel gelişim ve sağlık, iletişim becerileri ve sosyal gelişim, sınıf içi çocukların yeni durumlara adapte olup olmamalarına dikkat ettikleri saptanmıştır. Yine Baştuğ ve Kurnaz (2014) tarafından gerçekleştirilen çalışmada da ilkokul birinci sınıfa başlayacak öğrencilerin okula hazır olmasına ilişkin öğretmenlerin öğrencilerin hazır olmalarına ilişkin beklentileri bilişsel, duyuşsal, psiko-motor ve dilsel gelişim başlıkları altında yorumlanmıştır.İlkokula başlangıçta çocukların sahip olması gereken beceriler; kendisinin farkında olması, sosyal beceriler, kültürünün ve diğer kültürlerin farkında olması, iletişim becerileri, algısal-devimsel beceriler, analitik düşünme ve problem çözme becerileri, yaratıcılık ve estetik beceriler olarak belirtilmiştir(Senemoğlu, 1994).Araştırmanın sonuçları ve ilgili araştırmalar incelendiğinde, öğretmenlerin genel olarak okul olgunluğuna sahip öğrencilerin tüm gelişim (bilişsel, duyuşsal, psiko-motor ve dil) alanlarında yaşının gereği olan becerileri sergilemesi gerektirdiği düşüncesinde oldukları söylenebilir.

Okul olgunluğunu kazandırmada okul öncesi eğitiminin yerine ilişkin öğretmenlerin en çok ‘Fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişim alanlarını destekler’, ‘Kalem tutabilme becerisi sağlama’, ‘Birinci sınıfa başlayabilme yeterliliği

kazandırma', 'Okula uyum sağlama' ve 'Grupla ve bağımsız hareket edebilmeyi sağlar' ifadelerini kullandıkları görülmüştür.Özbek 2003'de, okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden ve etmeyen çocukları ilköğretim birinci sınıfta sosyal gelişim açısından öğretmen görüşüne dayalı olarak karşılaştırmıştır. Öğretmenlerin görüşleri, okul öncesi eğitim alan öğrencilerin sosyal gelişim açısından okul öncesi eğitim almayan öğrencilere göre daha ileride olduğu ve okulöncesi eğitim almayanlarla daha fazla sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Benzer bir çalışmada Pehlivan (2006) öğretmenlerle yaptığı görüşmede okulöncesi eğitim alan çocukların okulöncesi eğitim almayan çocuklara göre okula daha hazır oldukları görüşü belirtilmiştir.Okul öncesi eğitim kurumuna devam eden öğrenciler tüm gelişim alanlarında eşit olarak desteklenip, ilkokulda kendinden beklenen görevleri yerine getirerek olgunluk düzeyine ulaşmaktadır(Polat, 2010). Araştırmanın bulgularına dayalı olarak okul öncesi eğitimin çocukların okul olgunluğunun oluşmasını sağlayan becerilerinin kazandırılmasında önemli rol oynadığı söylenebilir.

Okul öncesi öğrencilerinin okul olgunluğu düzeyleri okul öncesi eğitim alma süreleri açısından incelendiğinde ise araştırmada öğretmenlerin 'Bir sene yeterlidir', 'En az bir yıl olmalıdır' ve 'İki sene olmalıdır' ifadelerini kullandıkları görülmüştür. İfadeleri kullanan öğretmen sayılarına bakıldığında en çok 'İki sene olmalıdır' ifadesi kullanılmıştır.Ergün (2003) yaptığı araştırmada okulöncesi eğitim alma süresi uzadıkça ilköğretim birinci sınıftaki matematik başarı ve matematik yeteneklerinde artış olduğunu gözlemiştir.Gürocak (2007) yaptığı çalışmada okul öncesi eğitim kurumuna devam etme süresi arttıkça, öğrencilerin dil gelişimlerinin olumlu yönde artış gösterdiğini saptamıştır. Bu bulguların sonuçları ile yine bu araştırmanın sonuçlarından olan okul öncesi eğitimi alma süresine ilişkin değişkenlerden '2 yıl' devam eden öğrencilerin okul olgunluğu puanlarının daha yüksek çıkması birbirini desteklemektedir. Öğretmenleri okul öncesi eğitim alma süresinin artması ile öğrencinin gelişim alanlarının daha iyi destekleneceğini düşündükleri böylece okul olgunluklarının artacağını düşündükleri söylenebilir.

Araştırmada öğretmenlerin okul olgunluğunu etkileyen faktörlerle ilgili görüşleri incelendiğinde 'Anne baba eğitim durumu', 'Çocuğun yaşadığı, büyüdüğü ortam', 'Anne baba ilgisi', 'Sosyo-ekonomik durum' ve 'Okul türü' ifadelerini çoğunlukta kullandığı görülmüştür. Literatürdeki benzer çalışmalar incelendiğinde Oktay. ve Unutkan, (2006) okulöncesi eğitim kurumlarının yanı sıra çocuğun sosyal ve kültürel çevresinin de ilkokula hazır oluşu etkilediği araştırmanın bulguları

ile ortaya konmuştur. Ayrıca, yapılan araştırmalarla anne babasının eğitim düzeyi ve sosyo-ekonomik düzeyi daha yüksek olan grubun çocuklarında okul olgunluk düzeyleri diğer gruplarda bulunan çocuklara göre daha yüksek olarak saptanmıştır (Erkan ve Kırca, 2010; Yılmaz, 2003; Yazıcı, 2002). Olgunluk ve hazırlıklı olmak bireysel, çevresel özellikleri, yeterlilik, bilgi ve becerileri içine alan karmaşık bir süreçtir. Oktay, (1999) okula hazır olmayı etkileyen faktörleri fizyolojik, bilişsel, duygusal, sosyal ve çevresel başlık altında toplamıştır (Oktay, 1999). Bu araştırmanın sonuçları ve ilgili verilen araştırma bulguları okul olgunluğu kavramının birçok faktörden etkilendiği bunların ilgili literatürde de belirtildiği gibi fiziksel, bilişsel, duygusal ve çevresel faktörler başlıkları altında toplanabileceğini göstermektedir. Yine araştırma bulgularında ortaya çıkan öğrencilerin okul olgunluğu düzeylerinin okul türü, ay yaşı ve okul öncesi eğitim alma süresi bakımından anlamlı farklılık oluşturması okul olgunluğunu etkileyen faktörlerin olduğunu göstermektedir.

BÖLÜM VI

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, toplanan verilerin analizi sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlara ve bu sonuçlara yönelik önerilere yer verilmiştir.

6.1. Sonuçlar

1) Araştırma sonucunda okul öncesi öğrencilerin puan ortalamalarının okul öncesi eğitime '2 yıl' devam eden okul öncesi öğrencilerin lehine anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Okul öncesi eğitime devam süresin artmasının okul olgunluğu üzerindeki olumlu etkisi öğretmen görüşleriyle örtüşüp, '2 yıl' okul öncesi eğitim görmeyen öğrencilerin okul olgunluğu kazanmasında daha faydalı olacağı belirlenmiştir.

2) Öğrencilerin okul olgunluğu puan ortalamalarında 'Bağımsız' anaokullarına devam eden öğrenciler lehine farklılık göstermektedir. Bu sonuçlar katılımcı öğretmenlerin sosyokültürel ortamın ve ekonomik şartların okul olgunluğu üzerinde oldukça etkili olduğu yönünde ki görüşleri ile desteklenmiştir.

3) Öğrencilerin okul olgunluğu toplam puan ortalamaları kız öğrenciler lehine anlamlı farklılık göstermektedir.

4) Okul öncesi öğrencilerin okul olgunluğu puan ortalamaları ay yaşına (60-65, 66-71, 72-) göre ay yaşı büyük olan öğrenciler lehine anlamlı farklılık göstermektedir.

5) Okul olgunluğu kavramı en çok 'Yaşından beklenen fiziksel, bilişsel, gelişim özelliklerini gösterme', 'Okula başlayabilme yaşı' ve 'İhtiyaçlarını karşılayabilme' olarak tanımlanmıştır.

6) Okul olgunluğuna ulaşmış öğrenci özellikleri çoğunlukla 'Fiziksel ve zihinsel becerileri gösterme', 'Yaşlarıyla benzer özellikler gösterme', 'Sorumluluk sahibi olma', 'Sınıf, okul kurallarını anlayıp bunları uygulayabilme' ve 'Kendini rahatça ifade edebilme' olarak tanımlanmaktadır.

7) Okul olgunluğunu kazandırmada okul öncesi eğitiminin yerine ilişkin öğretmen görüşleri ‘Fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişim alanlarını destekler’, ‘Kalem tutabilme becerisi sağlama’, ‘Birinci sınıfa başlayabilme yeterliliği kazandırma’, ‘Okula uyum sağlama’ ve ‘Grupla ve bağımsız hareket edebilmeyi sağlar’ olarak belirlenmiştir.

8) Öğretmenlere göre okul olgunluğunu etkileyen faktörler ‘Anne baba eğitim durumu’, ‘Çocuğun yaşadığı, büyüdüğü ortam’, ‘Anne baba ilgisi’, ‘Sosyo-ekonomik durum’ ve ‘Okul türü’ olarak tespit edilmiştir.

6.2. Öneriler

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan yola çıkılarak öğretmenlere ve bu alanda çalışma yapmak isteyen araştırmacılara sunulan öneriler aşağıda yer almaktadır.

1) Okul öncesi eğitimin okul olgunluğunun gelişimine katkıları göz önünde bulundurulduğunda okul öncesi eğitimin zorunlu olarak ülke genelinde en az 1 yıl uygulanması önerilmektedir.

2) İlkokula erken yaş kayıtlarının önüne geçmek için ‘72 ay ve üzerindeki’ öğrencilerin genel olarak okul olgunluğuna eriştiği ve okul öncesi eğitimin okul olgunluğu gelişimindeki yeri konusunda velilerin bilinçlendirilmesi sağlanabilir.

3) Günümüzde bir çok özel okulda rehberlik servisi tarafından uygulanan okula hazırbulunuşluk ve okul olgunluğu testleri devlet okullarının rehberlik servisinde de kullanılabilir.

4) Okul öncesi öğrencilerinin 1. Sınıfa başlama durumu olarak sadece belli bir yaş aralığına göre değil, aynı zamanda çocuğun tüm gelişim alanlarının değerlendirilebildiği okul olgunluğu testleri uygulanarak belirlenebilir.

5) Yapılacak değerlendirme sonucunda okula başlamaya hazır olmayan öğrencilerin, bir yıl daha okul öncesi kurumuna gönderilerek başarılı bir öğrenim hayatı yaşaması sağlanabilir.

6) Yapılacak yeni araştırmalarda farklı sosyo kültürel ve ekonomik koşullardaki farklı okul türlerinde öğrenim gören okul öncesi öğrencilerin çeşitli değişkenler açısından okul olgunlukları incelenebilir.

KAYNAKLAR

- Adams, B. (1998). *A study to determine the effectiveness of preschool on kindergarten readines and achievement*. files.eric.ed.gov/fulltext/ED425821
- Aksu-Koç, A., Bekman, S. ve Taylan, E. E. (2012). Altı yaşındaki çocuklara yönelik bir müdahale programının etkisi: Bir yaz okulu modeli. *Türk Psikoloji Dergisi*, Aralık 2012, 27 (70), 48-60
- Aral, N., Gürsoy, F. ve Köksal, A. (2000a) *Okul öncesi eğitimde oyun*; Ankara: Ya-Pa Yayınları
- Aral N., Kandır, A. ve Can, M. (2000b) *Okulöncesi eğitim I*, İstanbul, Ya-Pa,
- Arı, A. ve Özcan, E. (2014). Birinci sınıf öğrencilerinin okul olgunluğu düzeylerinin, okuma yazmayı öğrenmelerine etkisi. <http://dergipark.gov.tr/doi:269017>
- Arıkök, İ. (2001). *Beş-altı yaş çocuklarında görsel algı eğitiminin okuma olgunluğuna olan etkisinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Arı R., Üre, Ö. ve Yılmaz, H. (2001) *Gelişim ve öğrenme psikolojisi*, Konya: Mikro Yayınları
- Ayhan, Ş. (1998). *İlkokul öğretmenlerinin okul öncesi eğitimi ile ilgili düşünceleri ve okul öncesi eğitimden beklentileri*. Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Balat Uyanık, G. (2003). *Altı yaş grubu korunmaya muhtaç ve ailesinin yanında kalan çocukların okula hazır bulunuşluk ile ilgili temel kavram bilgilerinin karşılaştırılması*. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Başal, A.H. (2003). *Nasıl Mutlu Bir Çocuk Yetiştirebilirim?* Gelişim ve psikoloji, İstanbul: Morpa Yayınları

- Başal, H, A. (2005). *Okul öncesi eğitiminin ilke ve yöntemleri* İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Binbaşıoğlu, C. (1995). *Eğitim psikolojisi* (9. Baskı). Ankara, Yargıcı Matbaa.Eğitim Basımevi
- Bracken, Stacey Storch and Fischel, Janet(2007); *Relationships between social skills, behavioral problems, and school readiness for head start children*, eric.ed.gov/id=EJ828005
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (9. baskı). Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Cinkılıç, H. (2009). *Okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okul olgunluğuna etkisinin incelenmesi*, Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Creswell, J. W. (2014). *Araştırma deseni*. (Çev. Edt. S. B. Demir). 4. Baskı. Ankara: Eğiten Kitap Yayıncılık.
- Çataloluk C, (1994).*Farklı sosyo-ekonomik ve kültürel ortamlarda yetişen çocukların okul olgunluğuaçısından karşılaştırılması*,Yüksellisans teziİstanbul Üniversitesi,İstanbul
- ÇelenkS; İlkokuma-yazma öğretiminde kuluçka dönemi, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:1-2, Cilt:36, 2003
- Çıkrıkçı, S. (1999).*Ankara il merkezindeki resmi banka anaokullarına devam eden 5-6 yaş çocukların okul olgunluğu ile aile tutumu arasındaki ilişkinin incelenmesi*, (Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara
- Denizkan, Ü. (2006). Erken çocukluk yıllarında okuma-yazmaya hazırlık,*Çağdaş Eğitim Dergisi*,337.
- Derman, M. ve Başal, H. A. (2010). Cumhuriyetin ilanından günümüze Türkiye’de okul öncesi eğitimde niceliksel ve niteliksel gelişmeler, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3 (11): 560-569

- Duran, E (2013). Okula 60. ayında başlayan öğrencilerin yazı becerilerinin incelenmesi, *Journal of Academic Social Science Studies* 6 (2), 1075-1085.
- Erkan, S. ve Kırca, A. (2010). Okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin okula hazır bulunuşluklarına etkisinin incelenmesi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 94-106
- Esaspehlivan, M. (2006).*Okul öncesi eğitim kurumuna gitmiş ve gitmemiş 78 ve 68 aylık çocukların okula hazır bulunuşluklarının karşılaştırılması*. Yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Gündüz, F. ve Çalışkan, M. (2013). 60-66, 66-72, 72-84 aylık çocukların okulolgunluk ve okuma yazma becerilerini kazanma düzeylerinin incelenmesi. *Turkish studies - international periodical for the languages, literature and history of Turkish or turkic* Volume 8/8 summer 2013, p. 379-398, Ankara.
- Güneş, F. (2007). *Ses temelli cümle yöntemi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Güneş, F. (2012). Okuma ve zihni yönetme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Yıl: 2012 Cilt: 9 Sayı:18. s. 1-15
- Güneş, F. (2013). Türkçe öğretiminde metin seçimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1 (1), 1-12.
- Güneş, F. (2013). Yapılandırıcı yaklaşımla dil bilgisi öğretimi. *Journal of theory and practice in education / Eğitimde kuram ve uygulama articles /makaleler* 2013, 9(3): 171-187 Issn: 1304-9496.
- Güneş, F. (2015). Konuşma öğretiminde uygulanan yaklaşım ve modeller. Şahin, A. (Editör). *Konuşma eğitimi yöntemler-etkinlikler*. Pegem Akademi yayıncılık: Ankara
- Gürocak, S. (2007). *Anasınıfına devam eden 60-72 ay çocuklarının dil gelişimi ve ince motor gelişimi açısından değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu

- Görmez, E. (2007). *İlköğretim 1. sınıf öğrencilerinin okul olgunluğu ve matematik hazır bulunuşluk düzeyleri*, Yüksek lisans tezi, Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir, 2007
- İlköğretim Ve Eğitim Kanunu, [Http://Mevzuat.Meb.Gov.Tr/Html/24.Html](http://Mevzuat.Meb.Gov.Tr/Html/24.Html).
(Değişik:2.5.2006/26156)
- Kandır, A. (2003), *Gelişimde 3-6 yaş çocuğum büyüyor*, 1. Baskı. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık
- Kılıç, G. (2004). *Ailesi ile birlikte yaşayan ve çocuk yuvasında kalan çocukların görsel algılama davranışı ile okul olgunluğu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Kılıç, Z. (2008). *İlköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilerin gelişim becerilerinin karşılaştırılması*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Beykent Üniversitesi, İstanbul.
- Kırca, M. (2007). *Okul öncesi eğitimin ilköğretim birinci sınıf çocuklarının okula hazır bulunuşluklarına etkisinin incelenmesi*, Yüksek lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara
- Koçyiğit, S. (2009). *İlköğretim birinci sınıf öğretmenlerinin ve ebeveynlerin görüşleri ışığında okula hazır bulunuşluk olgusu ve okul öncesi eğitime ilişkin sonuçları*. Doktora tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Kutluca Canbulat, A.N. (2013). *Okula ve öğrenmeye hazırluş. İlkokuma Yazma Programı ve Öğretimi*. Çelenk, S. (Editör). Ankara: Eğiten Kitap.
- Lois, P. (1996). *What is the effect of school entrance age on the reading readiness achievement of kindergarten students?*, iles.eric.ed.gov/fulltext/ED400067
- Mc Bryde C. , Ziviani, J. And Cuskelly, M. (2004), School readiness and factors that influence decision making. *Occupational therapy international*, 11(4), 193-208

Marjanovic Umek, Ljubica; Kranjc, Simona; Fekonja, Urska and Bajc, Katja (2008). The effect of preschool on children's school readiness, *Early child development and care*, eric.ed.gov/id=EJ803287

MEB Mevzuat, (2016) İlköğretim ve Eğitim Kanunu

National Center For Education Research. (2008) School readiness, report from the preschool curriculum evaluation research initiative, ies.ed.gov.20082009

Oktay, A. (1983). *Okul olgunluğu*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları No:3089.

Oktay, A. (1999) *Marmara Üniversitesi Anaokulu-Anasınıfı Öğretmeni El Kitabı*. İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

Oktay A.ve Ebru A. (1999) Çocuğun dil gelişiminde fonolojik duyarlılığın (Ses bilgisi duyarlılığı) karşılaştırmalı olarak incelenmesi; 4. *Ulusal eğitim bilimleri kongre bilgileri okul öncesi eğitim, psikolojik danışma ve rehberlik, özel eğitim*, Anadolu Üniversitesi; Eskişehir

Oktay A. Ve Unutkan Ö. P. (2005), *Erken çocuklukta gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar (Yayıma Hazırlayan Doç. Dr. Müzeyyen Sevinç), İlköğretime hazırlık ve okul öncesi eğitimle ilköğretimin karşılaştırılması*, İstanbul:Morpa Kültür Yayınları, 2005. s. 145-155.

Oktay, A. (2004). *Yaşamın sihirli yılları, okul öncesi dönem*. İstanbul: Epsilon Yayınevi.

Oktay, A. (Ed.). (2010). Okul öncesi eğitim ve ilköğretimin çocuğun yaşamındaki yeri ve önemi. *İlköğretime hazırlık ve ilköğretim programları (1-20)*, Ankara: Pegem Akademi.

OkulÖncesiEğitimKurumlarıYönetmeliği,

[Http://Ooegm.Meb.Gov.Tr/Mevzuat/Yonetmelik\(Değişik:20/02/2006](http://Ooegm.Meb.Gov.Tr/Mevzuat/Yonetmelik(Değişik:20/02/2006)

26086 S.R.G);

Özarlan, N. (2014). *Birinci sınıfta öğrenim görmekte olan 60-71 ve 72-84 aylık öğrencilerin okul olgunluğu düzeyleri ve bu öğrencileri okutmakta olan*

öğretmenlerin gözlediği okula uyum ve sınıf yönetimi sorunları. Yüksek lisans tezi. Okan üniversitesi, Sosyal bilimler enstitüsü. İstanbul.

Öz, F. (1999). *Uygulamalı ilkokuma yazma öğretimi*, Ankara: Anı yayıncılık

Özcan, E. (2014).*Birinci sınıf öğrencilerinin bilişsel okul olgunluğu düzeylerinin okuma yazmayı öğrenme sürecine olan etkisi* Yüksek lisans tezi Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.

Pehlivan, D. (2006).*Okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilerin ilkokuma-yazmaya geçiş sürecinin, öğretmen ve öğrenci görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi;* Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana

Perry, D.(1999).*A Study To Determine The Effects Of Pre-School On Kindergarten Readiness And Achievement In Mathematics*, files.eric.ed.gov/fulltext/ED430701

Poyraz, H. ve Hale D. (2003).*Okul öncesi eğitim ilke ve yöntemleri*, Ankara: Anı Yayınevi, 2. Baskı

Resmî Gazete. (2012b). Millî eğitim bakanlığı ilköğretim kurumları yönetmeliğinde değişiklik yapılmasına dair yönetmelik. (sayı, 28360).

Senemoğlu, N. (2011). *Gelişim, öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya.* (20. Baskı). Ankara: Pegem Akademi

Şahin, E. (2005).*Okul öncesi eğitimi öğretmen adayları ve öğretmeni için uygulama kılavuzu;*, Ankara: Anı Yayınları

Tagay, Ö. (2014). Okul Öncesi eğitimde çocuğu tanımanın önemi.Önder, A.(Editör). *Okul öncesi dönemde çocukları değerlendirme ve tanıma teknikleri.* (s.2- 19). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık:

Turan, F. (2004). Okul öncesi eğitim kurumları yönetmeliği ve programın değerlendirilmesi; *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı:162

Turan, E. (2006). *Alt sosyo-ekonomik düzeyde anasının devam eden ve etmeyen 60-71 aylık çocuklarda görsel algılama davranış incelenmesi*(Konya örneği), Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.

- Tunçeli, H. (2012). *Anaokullarına devam eden 6 Yaş çocuklarının sosyal becerilerinin okul olgunluklarına etkilerinin incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Türk Tabipleri Birliği. (2012). *Çocukların gelişim süreçleri ve okula başlama*. Ankara: Türk Tabipleri Birliği Yayınları. <http://www.ttb.org.tr/kutuphane/okulabaslama.pdf> adresinden 18.07.2017 tarihinde edinilmiştir.
- Unutkan, P. Ö. (2003). *Marmara ilköğretim hazırlık sınıfının geliştirilmesi ve standardizasyonu*; Yüksek lisans tezi; Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Ülkü, Ü.B. (2007). *Anasınıfına ve ilköğretim 1.sınıfa devam eden çocukların velileri ile öğretmenlerinin, çocukların okul olgunluğu hakkındaki görüşlerinin incelenmesi*, Yüksek lisans tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Yangın, B. (2007). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki 6 yaş çocuklarının yazmayı öğrenmeye Hazır Bulunuşluk Düzeyleri; *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:32.
- Yavuzer, H. (2001). *Okul çağı çocuğu*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H.(2005). *Çocuğu tanımak ve anlamak*; Remzi Kitabevi, 5.Baskı.
- Yavuzer, H.(2010). *Çocuğun ilk 6 yılı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yazıcı, Z. (2002); Okul öncesi eğitimin okul olgunluğu üzerindeki etkisinin incelenmesi, *Milli eğitim dergisi*, Sayı:155-156, Yaz-Güz, 2002
- Yılmaz, Y. (2003). *Okul öncesi eğitim kurumlarında devam eden altı yaş grubu çocukları için okul olgunluğu kontrol listesi geliştirilmesi*, Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara
- Yörükoğlu, A. (2003). *Çocuk ruh sağlığı çocuğun kişilik gelişimi eğitimi verimsel sorunları*, İstanbul: Özgür Yayınları
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri İstanbul : Seçkin Yayıncılık

Yüksel, G. (2003). İlköğretim öğrencilerinin gelişim alanları, gelişim alanlarının işaretçisi olan ihtiyaçlar ve geliştirilmesi gereken beceriler: bu süreçte rehber öğretmenin işlevleri: kurumsal bir inceleme. *Milli Eğitim Dergisi*. Sayı 159. T.C. MEB Yayınlar Dairesi Başkanlığı.

Zembat, R. Unutkan, Ö.P.(2001). *Okul öncesi dönemde çocuğun sosyalleşmesinde ailenin yeri*, İstanbul:Ya-Pa Yayınları.

Welch, M. D. and White, B. (1999). Teacher and parent expectations for kindergarten readiness. *ERIC Document Number: 437225*

Wesley, P. W and Buysse, V. (2003). Making meaning of school readiness in schools and communities. *Early Childhood Research Quarterly*, v18, n3, p351-75.

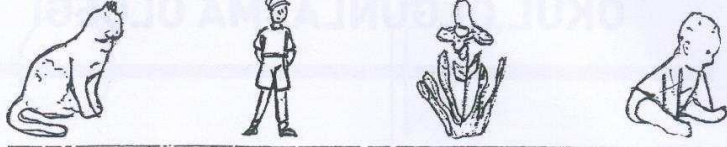
EK 1: METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ

METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ					
METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ					
İsim :					
Cinsiyet :					
Doğum yeri ve tarihi :					
Sınıfı :					
Test Tarihi :					
Takvim Yaşı (Ay Olarak) :					
Test 1 : Kelime Anlama	Test 2 : Cümleler	Test 3 : Genel Bilgi	Test 4 : Eşleştirme	Test 5 : Sayılar	Test 6 : Kopya Etme
TOPLAM : (Test 1 + Test 2 + Test 3 + Test 4)			TOPLAM: (Test 5 + Test 6)		
GENEL TOPLAM : (Test 1 - Test 6)					
OKUMA OLGUNLUĞU		SAYI OLGUNLUĞU		TOPLAM OLGUNLUK	
Seviye	Harfle Değer.	Seviye	Harfle Değer.	Seviye	Harfle Değer.
1					

METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ

Test 1 KELİME ANLAMA

a

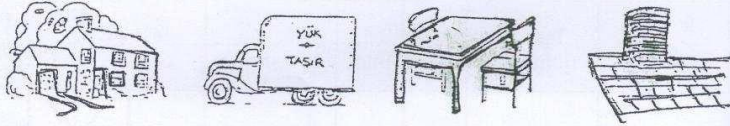
b

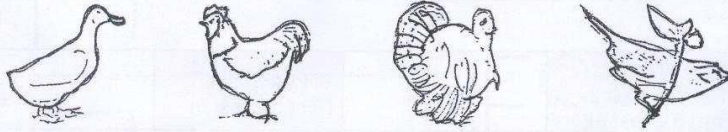
1

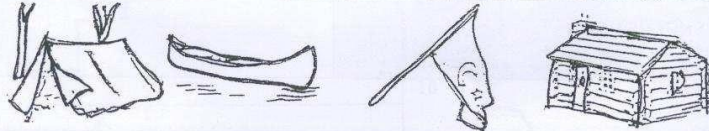
2

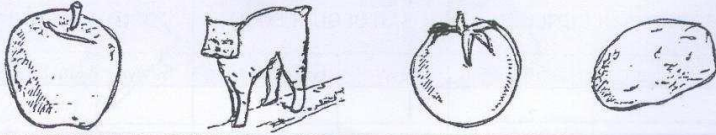
3

4

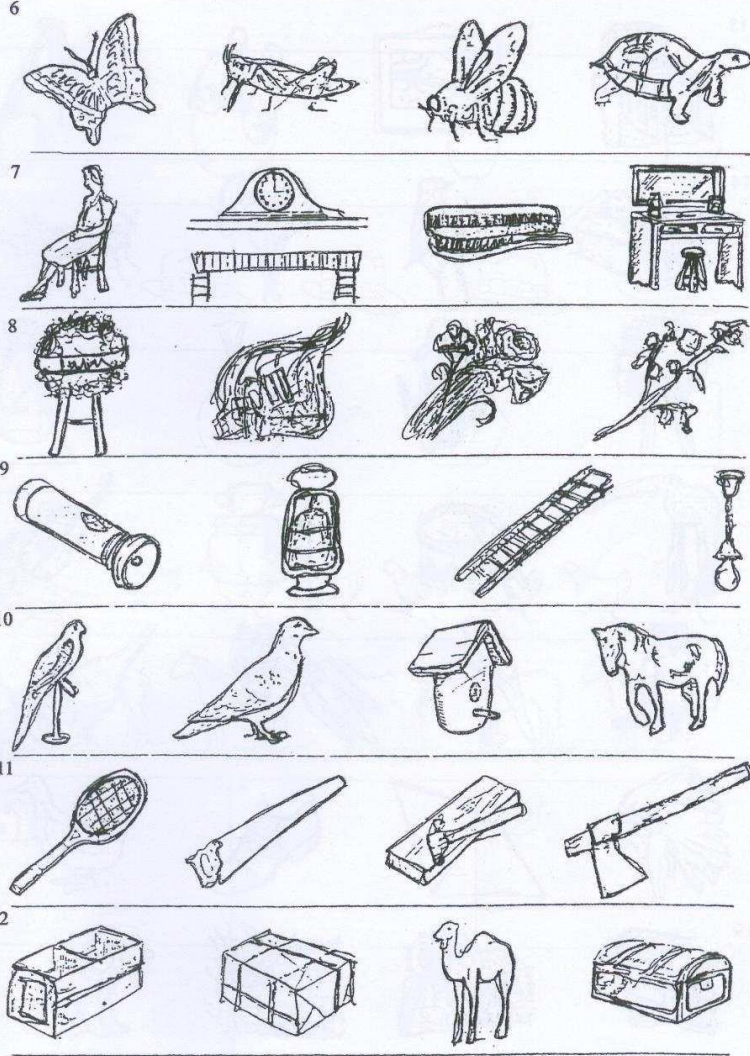

5

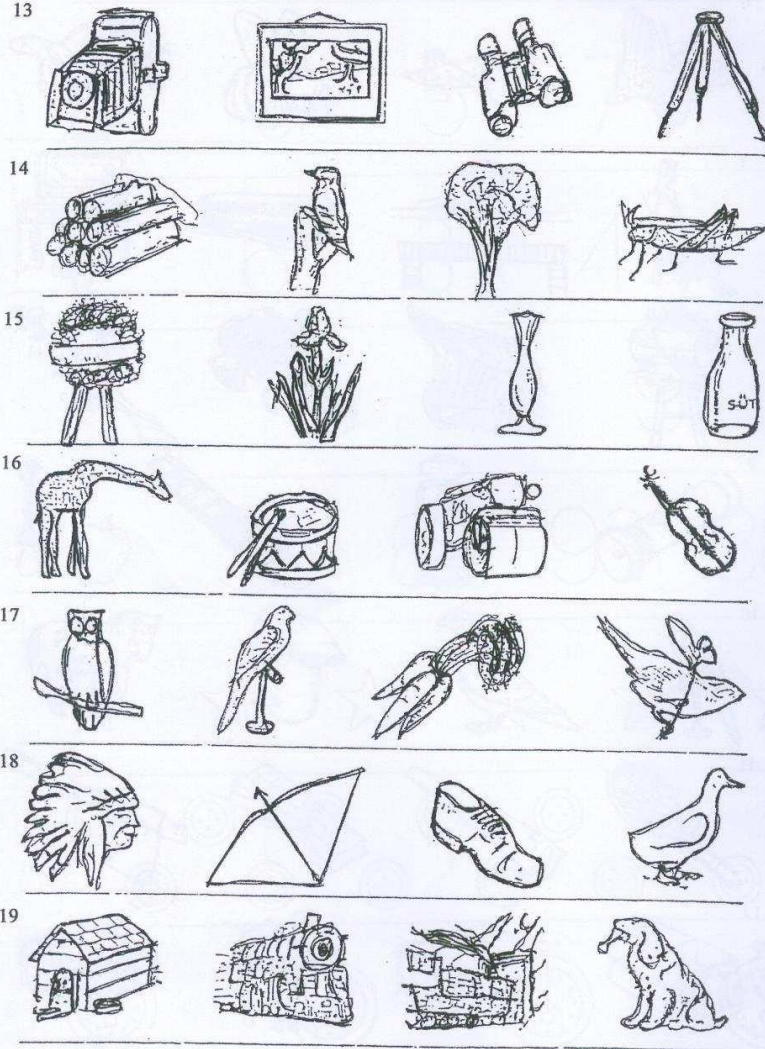

METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ

Test 5

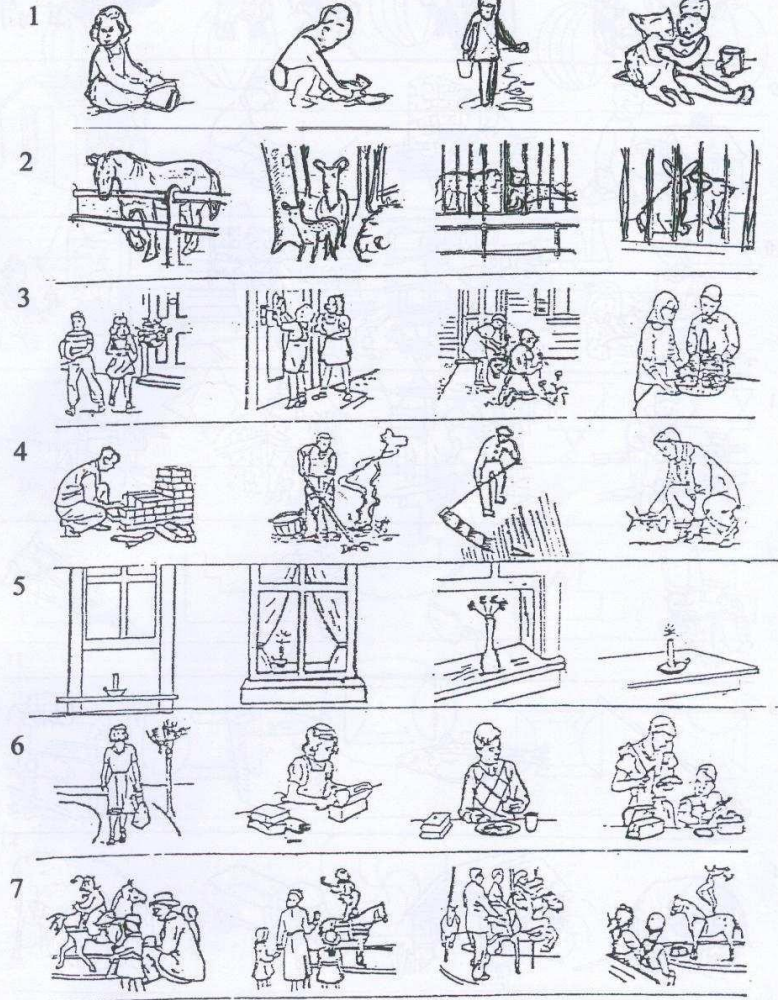

METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ

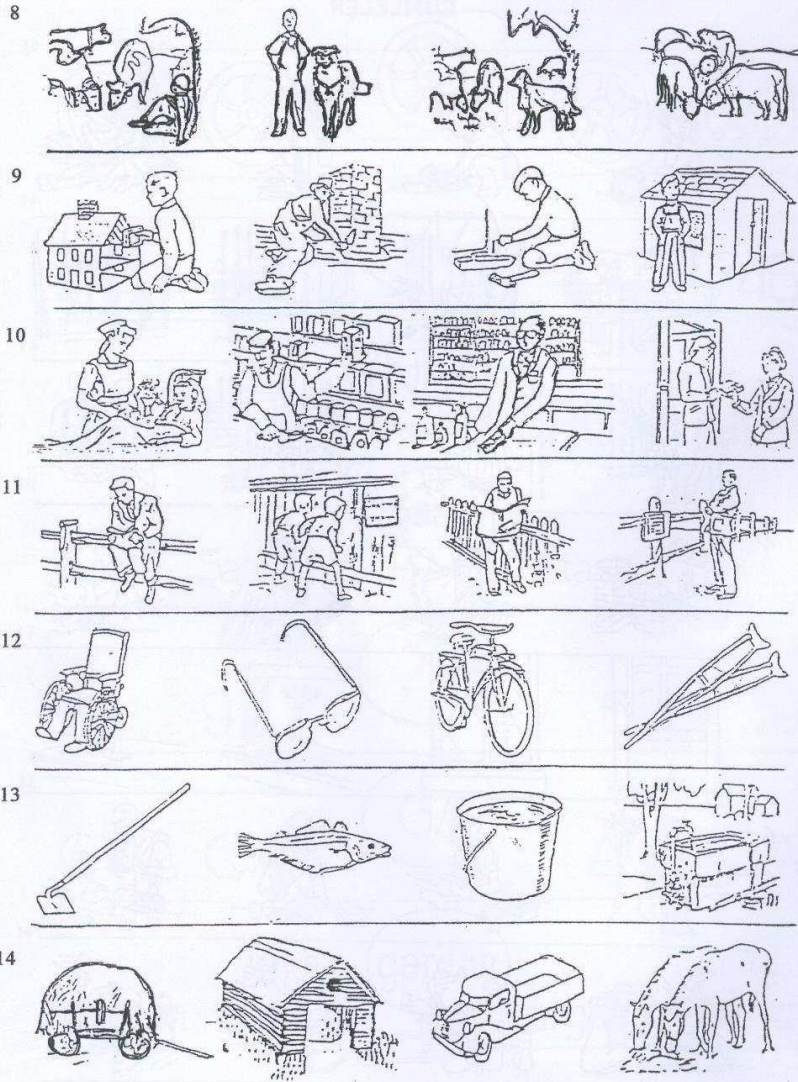

METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ

Test 2 CÜMLELER

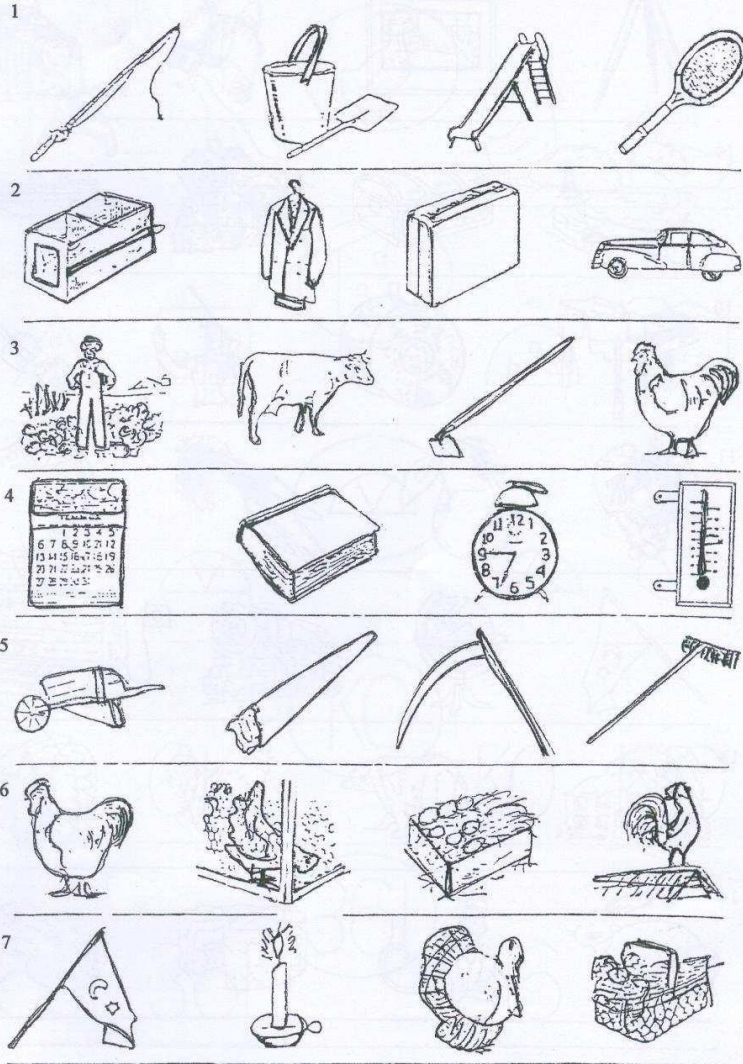

METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ

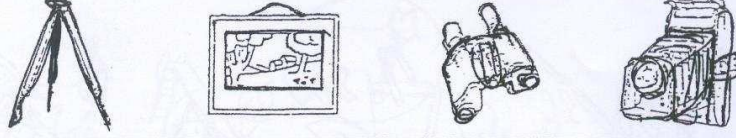
METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ

Test 3 GENEL BİLGİ

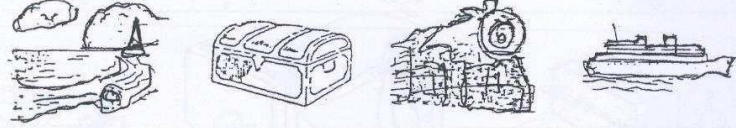

METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ

8

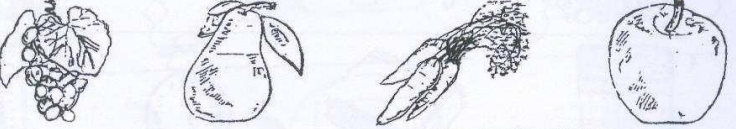
9

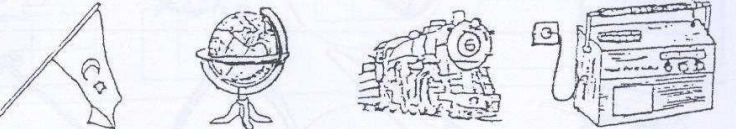
10

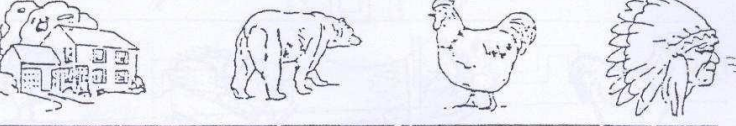
11

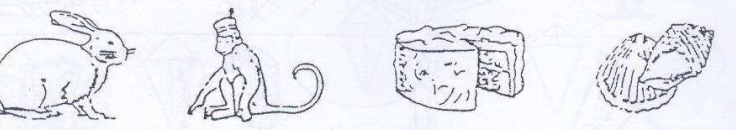
12

13

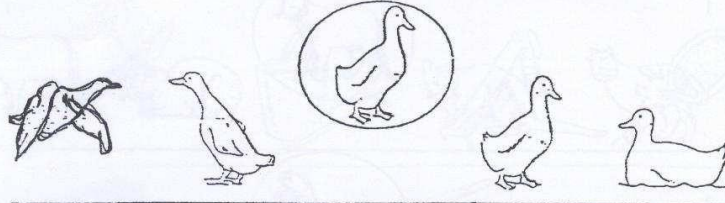
14

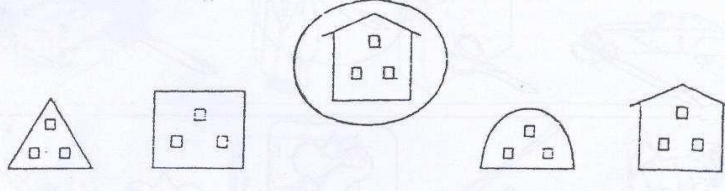
METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ

Test 4
EŞLEŞTİRME

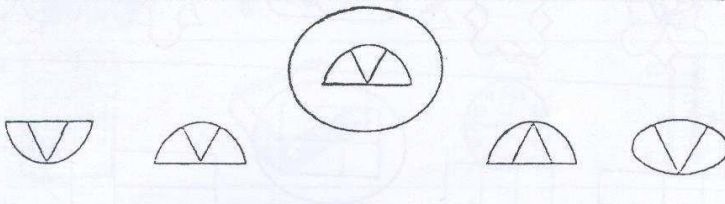
a

b

c

d

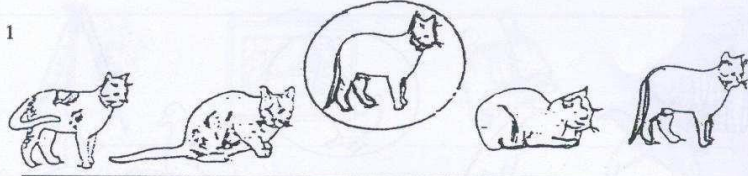
AO OK KO NO

e

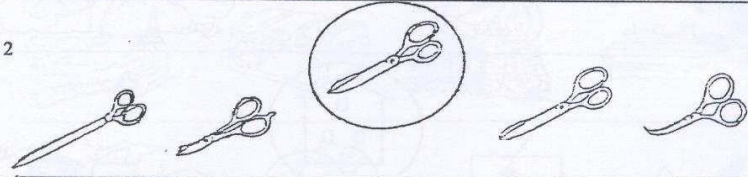
631 361 316 613

METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ

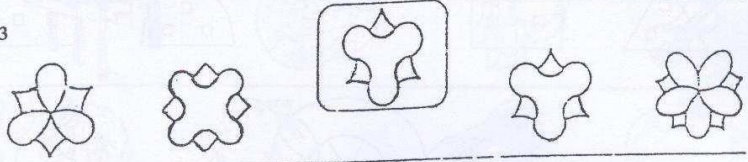
1

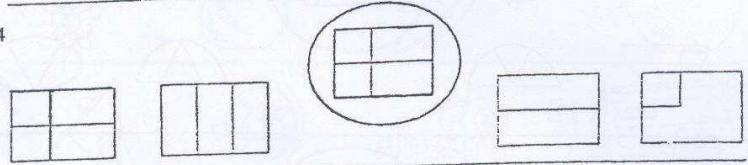
2

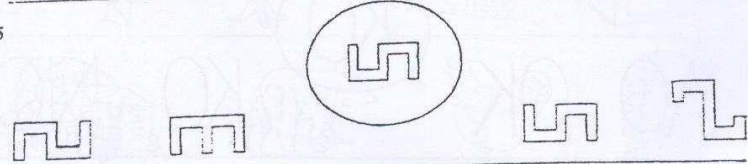
3

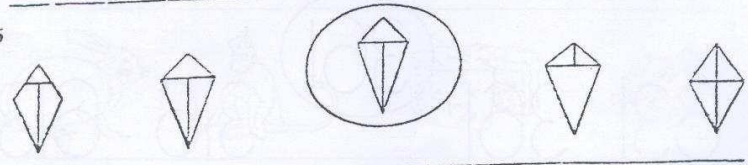
4

5

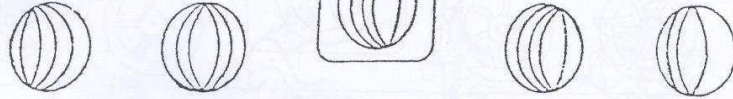

6

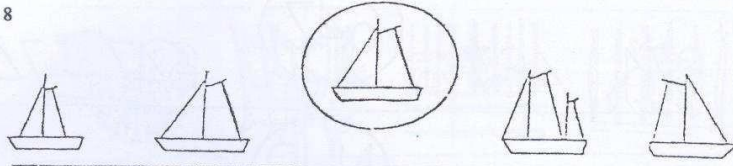

METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ

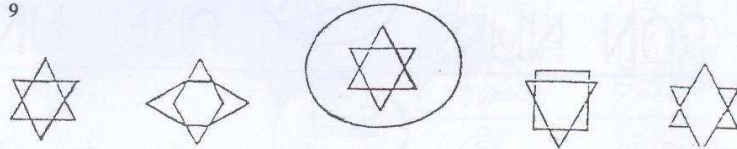
7

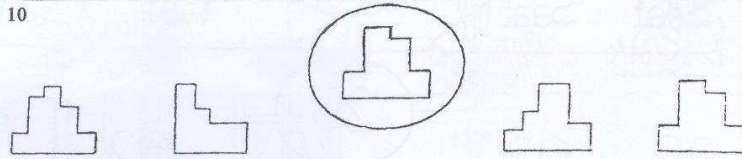
8

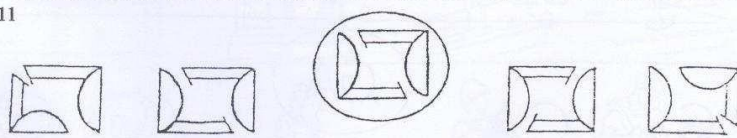
9

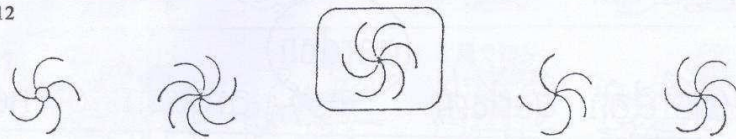
10

11

12

METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ

13

14

674 467 (647) 647 746

15

RON NUR (NUR) RUN UNR

16

Seat Saat (Saat) tasa Sait

17

29 92 (29) 62 39

18

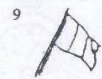
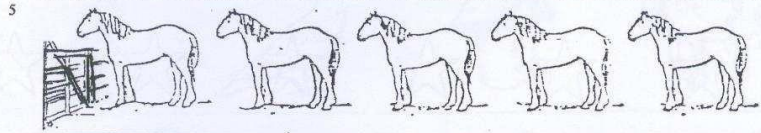
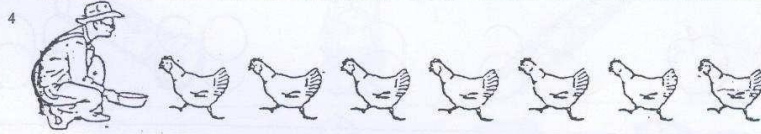
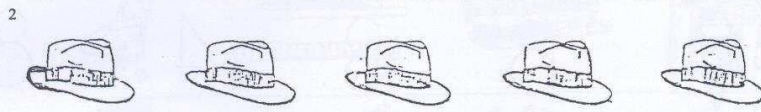
GV CA (GA) AG GA

19

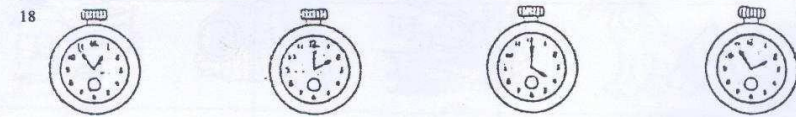
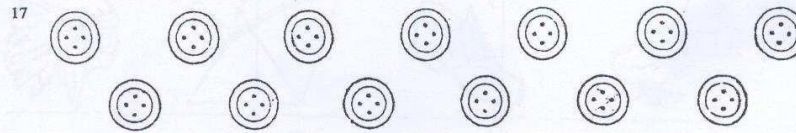
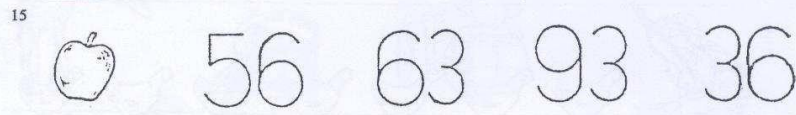
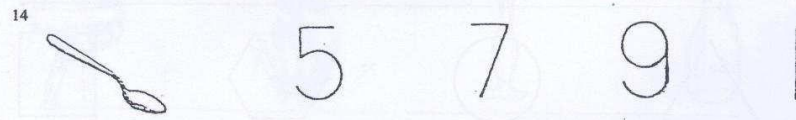
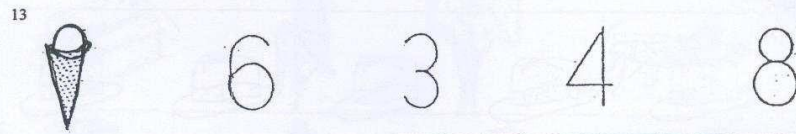
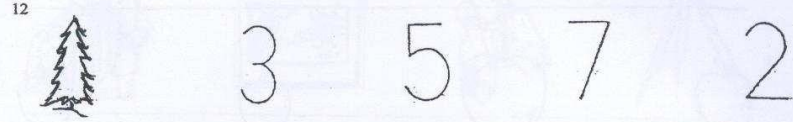
gerdan gedarn (gerdan) argden garned

METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ

Test 5 SAYILAR

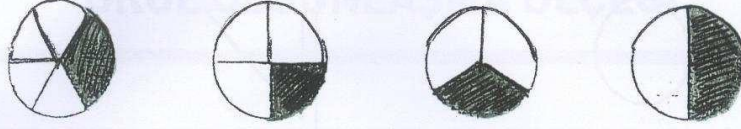

METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ

METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ

19

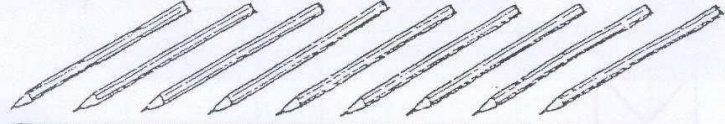
20

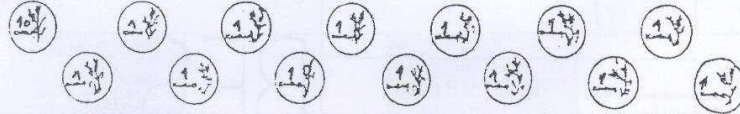
21

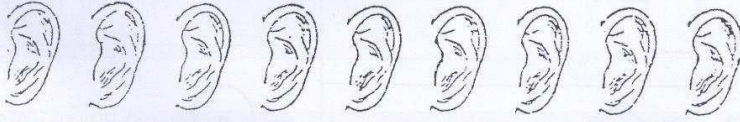
22

23

24

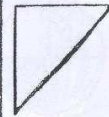
METROPOLİTAN OKUL OLGUNLAŞMA ÖLÇEĞİ

Test 6
KOPYA ETME

a

6

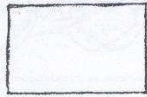
1

7

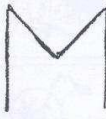
2

8

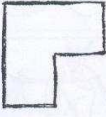
3

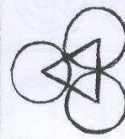
9

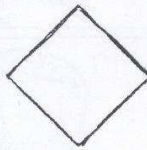
4

10

5

EK 2: GÖRÜŞME FORMU**GÖRÜŞME FORMU****I. DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER**

1. Cinsiyetiniz: Erkek () Kadın ()

2. Yaşınız:

3. Hizmet Yılıınız: (1-5): ... (6-10): ... (11-15): ... (16-20): ... (21-25): ... (26-30): ... (30+):

4. Bu Kurumdaki Çalışma Süreniz: (1-3): ... (4-6): ... (7-9): ... (10-12): ... (13-15): ... (16-18): ... (19-21): ... (22-24+): ...

5. Mezun Olduğunuz Program:

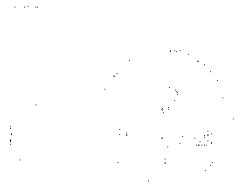
- Sınıf Öğretmenliği: ...

- Diğer:.....

Yüksek Lisans: ... Yüksek Lisans: ...

II. GÖRÜŞME SORULARI:

- 1) “Okul olgunluğu” kavramı sizin için ne ifade ediyor?
- 2) Okul olgunluğuna erişmiş bir öğrenci sizce hangi özellikleri gösterir?
- 3) Okul olgunluğunu kazandırmada okul öncesi eğitiminin yeri hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
- 4) Sizce okul öncesi eğitimin süresi ne kadar olmalıdır? Neden?
- 5) Sizce okul olgunluğunun gelişmesine etki eden faktörler nelerdir? (Anne- baba eğitim durumu, cinsiyet, sosyoekonomik durum, okul türü vb.)

EK 3: ARAŞTIRMA İZİNİ

T.C.
GAZİANTEP VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 34659092/605.01-E.6568832
Konu : Araştırma İzin Talebi

09.05.2017

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü)

İlgil: 21/04/2017 tarihli ve 8226 sayılı yazımız.

Üniversitenizin Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Temel Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Nezahat ÇETİN'in " Okul Öncesi Eğitim Alan Öğrencilerin Okul Olgunluğu Düzeylerinin İncelenmesi " konulu tez çalışması kapsamında, ekli listede belirtilen İlimiz Şahinbey ve Şehitkamil İlçelerindeki anaokulu ve ilkokullarda görev yapan 1.sınıf öğretmenleri ve okulöncesi öğrencilerine anket uygulama isteğinin uygun görüldüğüne ilişkin 08/05/2017 tarihli ve 605.01/6510408 sayılı Valilik Oluru ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Cengiz MELE
Millî Eğitim Müdürü

EKLER :

- 1- Valilik Oluru (1 Adet)
- 2- Değerlendirme Formu (1 Adet)

Handwritten signature and date: 15.5.2017

Handwritten signature and date: 15.5.2017

ÖZGEÇMİŞ

Nezahat GÜZEL, 1985 yılında Mardin’de doğdu. İlkokul, ortaokul ve lise öğrenimini Gaziantep’te tamamladı. 2006 yılında Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümünü bitirdi. 2006 yılından itibaren başlanılan

öğretmenliğe Gaziantep’te halen devam etmekte olup Gaziantep Üniversitesi Temel Eğitim Bilim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Programında yüksek lisans yapmaktadır.

